

Bibliotekos pažangai

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

PROJEKTO „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“

VAIKŲ APKLAUSA 2009

(11 instrumentas)

**PERKANČIOJI
ORGANIZACIJA:**

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

**PERKANČIOSIOS
ORGANIZACIJOS
KONTAKTINIS ASMUO:**

Ugnė Rutkauskienė

ATLIKĖJAS:

UAB "TNS Gallup"

PROJEKTO VADOVAS:

Viktorija Jonikova

ATASKAITĄ RENGĖ:

Viktorija Jonikova, Lina Jasaitienė, Dalia Mazuronytė

**TYRIMO VYKDYMO
KOMANDA:**

Duomenų departamento vadovas: Artūras Valionis
Apklausėjų departamento vadovė: Živilė Kurapkienė
Duomenų failo tvarkymas: Giedrė Blonskienė

KONTAKTAI:

TNS Gallup, Raugyklos g. 15, LT-01140 Vilnius, Lietuva
tel. (5) 210 66 19, fax. (5) 210 66 01, e-mail:
viktorija.jonikova@tns-gallup.lt

Turinys

1. Tyrimo metodologija	3
2. Pagrindinių tyrimo rezultatų santrauka	3
3. Apklausoje dalyvavusių vaikų charakteristikos.....	9
4. Naudojimasis kompiuteriu bei internetu.....	11
4.1. Laisvalaikio praleidimo būdai.....	11
4.2. Galimybė naudotis internetu namuose arba mokykloje	12
4.3. Naudojimosi internetu vietos	13
4.4. Naudojimosi internetu intensyvumas.....	15
4.5. IT naudojimo įgūdžių vertinimas	18
4.6. Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas.....	19
4.7. Į ką kreipiamasi pagalbos, kai kyla klausimų dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu.....	21
5. Naudojimosi kompiuteriu ir internetu tikslai	23
5.1. Naudojimosi kompiuteriu tikslai	23
5.2. Naudojimosi internetu ir kompiuteriu tikslai	25
5.3. Kokiais tikslais internetu naudojama viešojoje bibliotekoje ir kitose vietose	29
6. Lankymasis bibliotekoje bei jos teikiamos paslaugos	30
6.1. Lankymasis viešojoje bibliotekoje	30
6.2. Nesilankymo bibliotekose priežastys.....	30
6.3. Lankymosi viešojoje bibliotekoje intensyvumas	31
6.4. Bibliotekos paslaugos, kuriomis naudojasi vaikai.....	32
7. Viešos interneto prieigos bibliotekose paklausa ir perspektyvos	36
7.1. Nemokamos interneto prieigos žinomumas	36
7.2. Naudojimasis nemokama interneto prieiga bibliotekoje.....	37
7.3. Naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose istorija	38
7.4. Priežastys, lemiančios naudojimąsi internetu bibliotekoje.....	39
7.5. Priežastys, kodėl nesinaudojama vieša interneto prieiga bibliotekoje	42
7.6. Viešos interneto prieigos kokybės vertinimas.....	43
7.7. Galimybės naudotis internetu bibliotekoje suteikiama nauda	45
7.8. Ketinimai naudotis vieša interneto prieiga ateityje	46
8. Bibliotekos įvaizdis	48
8.1. Vaikus į bibliotekas pritraukiantys ir atstumiantys veiksniai	48
8.2. Su biblioteka siejamos asociacijos.....	49
8.3. Bibliotekos įvaizdinių savybių vertinimas.....	50
9. Išvados ir apibendrinimai	58

1. Tyrimo metodologija

Pagrindinė 12-14 metų vaikų apklausa buvo atliekama tiesioginio interviu būdu respondento namuose. Pakartotinė 13-15 metų vaikų apklausa (naudojant 2008 m. tyrimo metu surinktą kontaktinę respondentų informaciją), buvo atliekama telefonu ir elektroniniu paštu.

Tyrimo metu buvo išskirtos dvi tikslinės grupės:

1. pagrindinė tikslinė grupė: 12-14 metų amžiaus vaikai;
2. pakartotinė tikslinė grupė: 13-15 metų amžiaus vaikai, dalyvavę analogiškaime tyrime 2008 metais ir sutikę dalyvauti tyrime ir 2009 metais.

Tyrimo metu buvo apklausti 609 vaikai.

Pakartotinės tikslinės grupės atrankai buvo taikoma ištisinė respondentų atranka, t.y. buvo bandoma susisiekti su visais 2008 metais tyrime dalyvavusiais respondентаis. Pakartotinai apklaustas 68 respondentas.

Apklausa pradėta vykdyti 2009 spalio 15 dieną, baigta 2009 lapkričio 6 dieną.

Vaikai buvo apklausiami tik gavus tėvų/ globėjų sutikimą (prieš tai leidžiant tėvams susipažinti su apklausos instrumentu).

Analizuojant respondentų atsakymus į klausimus ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai. Pateikiamose grafinėse iliustracijose statistiškai reikšmingi pokyčiai žymimi tik 2009 metų tyrimo rezultatams. Žaliu apskritimu žymimi reikšmingi pozityvūs (reikšmės padidėjimas) pokyčiai, įvykę per metus, raudona (arba geltona) – negatyvūs (reikšmės sumažėjimas).

Didžiausia statistinė paklaida vertinant visų respondentų (600 žmonių) atsakymus yra lygi $\pm 4\%$ (esant 95% patikimumo lygmeniui).

2. Pagrindinių tyrimo rezultatų santrauka

Naudojimasis kompiuteriais ir internetu

Vaikų laisvalaikio leidimo būdai

Kompiuteris (86%), televizorius (79%) ir draugai (85%) – daugumos vaikų laisvalaikio palydovai. **Dažniausiai**, visgi, laisvalaikiu vaikai leidžia laiką **su draugais (39%)**. **22%** vaikų pagrindinis laisvalaikio užsiėmimas – naudojimasis kompiuteriais.

2009 vs. 2008: pastaraisiais metais mieste gyvenantys vaikai mažiau laiko praleido su draugais (2009:83%, 2008:90%) ir rečiau skaitė knygas (2009:39%, 2008:51%); kaime gyvenantys vaikai dažniau laisvalaikiu pradėjo naudotis kompiuteriu (2009:88%, 2008:76%).

Mieste mažėja vaikų, kurių pagrindinis laisvalaikio praleidimo draugas – kompiuteris (2009:22%, 2008:31%), ir kiek padaugėjo vaikų, laisvalaikiu dažniausiai užsiimančių muzika ar tapančių (2009:11%, 2008:6%).

Miestas vs. kaimas: vaikų laisvalaikio leidimo mieste ir kaime būdai yra panašūs. Stebimi skirtumai reikšmingų kitokio laisvalaikio leidimo būdo tendencijų neatskleidžia.

Galimybė naudotis internetu namuose arba mokykloje

Galimybę internetu naudotis namuose arba mokyklose turi beveik visi vaikai (99%). Didžioji dalis **(70%)** vaikų tokią galimybę turi ir namuose, ir mokykloje.

2009 vs. 2008: **išaugo galimybės** internetu naudotis **namuose** (2009:82%, 2008:74%). Galimybės internetu naudotis išaugo tiek mieste (2009:87%, 2008:82%), tiek kaime (M:73%; K:59%).

Miestas vs. kaimas: **kaime** gyvenantys vaikai turi didesnes naudojimosi internetu galimybes **mokykloje** (M:81%; K:98%), **miestiečiai** vaikai turi didesnes naudojimosi internetu galimybes **namuose** (M:87%; K:73%).

Naudojimosi internetu vietos

Pagrindinės vietos, kuriose vaikai naudojami internetu, - **namai (82%)** ir **mokykla (70%)**. **Viešojoje bibliotekoje** internetu yra **naudojęsi 23%** vaikų. **6%** vaikų internetu **dažniausiai** naudojami viešojoje bibliotekoje.

2009 vs. 2008: **išaugo** naudojimąsi internetu **namuose** (2009:82%, 2008:73%), **sumažėjo** - **viešojoje bibliotekoje** (2009:23%, 2008:42%).

Vaikų naudojimąsi internetu namuose išaugo tiek mieste (2009:88%, 2008:81%), tiek kaime (2009:73%, 2008:57%). Naudojimąsi internetu viešojoje bibliotekoje mažėja visur: tiek mieste (2009:14%, 2008:38%), tiek kaime (2009:39%, 2008:50%). Mieste vaikų naudojimąsi internetu viešojoje bibliotekoje sumažėjo itin drastiškai.

Miestas vs. kaimas: **mieste** gyvenantys vaikai internetu dažniau naudojami **namuose** (M:88%; K:73%); **kaime** gyvenantys vaikai internetu dažniau nei miestiečiai naudojami **mokykloje** (M:61%; K:85%) ar **viešojoje bibliotekoje** (M:14%; K:39%).

Naudojimosi internetu intensyvumas

Vaikai – aktyvūs interneto vartotojai. Kasdieną internetu naudojami **dauguma** vaikų - **63%**. Kas ketvirtas vaikas (**27%**) internetu naudojami vidutiniškai dažnai – keletą kartų per savaitę. Tik **9%** vaikų internetu naudojami pasyviai – rečiau nei kartą per savaitę.

2009 vs. 2008: naudojimosi internetu intensyvumas stebimuoju laikotarpiu nekito.

Miestas vs. kaimas: internetu vaikai naudojami taip pat aktyviai tiek mieste, tiek kaime.

Naudojimąsi internetu bibliotekose

Naudojimosi internetu bibliotekose intensyvumas yra mažesnis. Didesnė dalis vaikų, besinaudojančių internetu bibliotekose, naudojami juo kartą per savaitę ar dažniau (**42%**), **29%** šių vaikų vieša interneto prieiga naudojami rečiau – kelis kartus ar kartą per mėnesį; tokia pat dalis vaikų (**29%**) bibliotekose internetu naudojami keletą kartų per pusmetį ar rečiau.

2009 vs. 2008: vaikų naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose intensyvumas nepakito.

Miestas vs. kaimas: kaime gyvenantys vaikai internetu bibliotekose naudojami intensyviau nei miestiečiai.

Vaikų kompiuterinis raštingumas

Dauguma vaikų (**95%**) turi **pakankamus bendruosius** naudojimosi kompiuteriais **įgūdžius** ir **moka** naudotis pagrindinėmis **kompiuterinėmis programomis (78%)**. Laiškus su prisegtais dokumentais moka siųsti **62%** vaikų; panaši dalis vaikų galėtų pašalinti ir pagrindinius techninius gedimus (**61%**).

2009 vs. 2008: auga bendrieji vaikų naudojimosi kompiuteriais įgūdžiai (2009:95%; 2008:79%) ir gebėjimai naudotis pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis (2009:79%; 2008:72%).

Miestas vs. kaimas: miesto ir kaimo vaikų kompiuterinio raštingumo įgūdžiai nesiskiria.

Naudojimosi internetu įgūdžiai

Bendrieji vaikų naudojimosi internetu **įgūdžiai** taip pat **yra pakankami (87%)**. **Geriausiai** vaikai moka naudotis interneto **paieškos sistemomis (96%)**. Daugiau nei du trečdaliai vaikų moka naudotis ir bylų apskaitimo programomis (73%), internetinėmis duomenų bazėmis (71%), bendrauti pokalbių svetainėse (71%).

2009 vs. 2008: pagerėjo vaikų gebėjimai naudotis paieškų sistemomis (2009:96%, 2008:89%), internetinėmis duomenų bazėmis (2009:71%, 2008:53%), bylų apskaitimo programomis (2009:73%, 2008:63%).

Miestas vs. kaimas: miesto vaikų naudojimosi internetu įgūdžiai yra geresni nei vaikų, gyvenančių kaime.

Naudojimosi kompiuteriu ir internetu tikslai

Naudojimosi kompiuteriu tikslai

Didžioji **dauguma** vaikų **kompiuterį naudoja kompiuteriniams žaidimams (93%)**; ir didžioji dalis šių vaikų **tai daro nuolat (72%)**. **81%** vaikų kompiuteriu rašo tekstus ar piešia, **40%** vaikų programuoja, tačiau šios veiklos yra labiau atsitiktinio, nenuolatinio pobūdžio.

Dauguma vaikų kompiuterinius žaidimus žaidžia, rašo tekstus, piešia ir programuoja **namuose** (94% - 96%).

2009 vs. 2008: padaugėjo nuolat žaidžiančių kompiuteriu (2009:72%, 2008:57%) ir programuojančių (2009:40%, 2008:32%) vaikų.

Mažėja viešosiose **bibliotekose** kompiuterinius žaidimus žaidžiančių, rašančių tekstus, piešančių ir programujančių vaikų, **daugėja** tuo užsiimančių **namuose**.

Miestas vs. kaimas: kaime ir mieste gyvenančių vaikų naudojimosi kompiuteriu tikslai nesiskiria. Tiek kaimo, tiek miesto vaikai rečiau naudojasi kompiuteriais viešojoje bibliotekoje, dažniau – namuose.

Naudojimosi internetu tikslai

Internetą vaikai dažniausiai **naudoja bendravimo tikslais (95%)**. **91%** vaikų yra **susirašinėję** su Lietuvoje gyvenančiais draugais ir artimaisiais (73% vaikų tai daro nuolat), **84%** vaikų internetu yra **kalbėję ar rašę žinutes** (68% vaikų tai daro nuolat); **su draugais ar giminėmis užsienyje** yra bendravę **56%** vaikų. **70%** vaikų internetu yra mėginę rasti draugų. **Reguliariai** bendravimo tikslais internetu naudojasi **83%** interneto vartotojų.

Su **laisvalaikio susijusiais** tikslais internetu yra naudojęsi taip pat nemažai vaikų (**97%**), tačiau šiuo tikslu internatas pasitelkiamas ne taip reguliariai – nuolat internetu su laisvalaikio susijusiais tikslais naudojasi **70%** internetu besinaudojančių vaikų.

Internetu **edukaciniais** tikslais yra naudojęsi **89%** vaikų; tačiau mažiausiai (**42%**) vaikų tai daro nuolat.

Internetu, kaip ir kompiuteriu, vaikai dažniausiai naudojasi **namuose**; naudojimasis internetu **viešojoje bibliotekoje mažėja**.

2009 vs. 2008: vis daugiau vaikų internetu bendrauja su draugais ar artimaisiais, gyvenančiais ne Lietuvoje (2009:56%, 2008:48%), kalba ar rašo žinutes (2009:84%, 2008:71%).

Miestas vs. kaimas: naudojimosi internetu tikslai tarp mieste ir kaime gyvenančių vaikų nesiskiria.

Lankymasis bibliotekoje bei jos teikiamos paslaugos

Lankymasis bibliotekoje

Viešojoje bibliotekoje yra lankęsi dauguma 12-14 metų amžiaus vaikų (**85%**).

2009 vs. 2008: viešosiose bibliotekose besilankusių vaikų skaičius išliko pastovus (2009:85%, 2008:83%).

Miestas vs. kaimas: į bibliotekas ateina daugiau kaimo, nei miesto vaikų (M:81%; K:92%).

Lankymosi viešojoje bibliotekoje intensyvumas

Vaikų **lankymasis** viešosiose bibliotekose **per pastaruosius metus nebuvo intensyvus: 23%** vaikų joje lankėsi kartą per savaitę ar dažniau, **33%** vaikų - kartą ar kelis kartus per mėnesį, **44%** vaikų viešojoje bibliotekoje nesilankė arba lankėsi labai retai.

2009 vs. 2008: bibliotekose nesilankusių arba besilankusių labai retai vaikų dalis šiemet yra didesnė nei pernai (2009:44%, 2008:37%).

Miestas vs. kaimas: kaimo vaikai bibliotekose lankosi intensyviau.

Bibliotekos paslaugos vaikams

Pagrindinė bibliotekos **paslauga**, kuria naudojasi vaikai, – **knygų pasiėmimas į namus (88%)** (74% vaikų nurodė, kad šia paslauga naudojasi dažniausiai). Su vieša interneto prieiga susijusiomis

paslaugomis naudojasi trečdalis (**33%**) bibliotekose besilankančių vaikų (18% vaikų šiomis paslaugomis naudojasi dažniausiai).

2009 vs. 2008: vaikų naudojimas įvairiomis bibliotekos paslaugomis sumažėjo, išskyrus knygų pasiėmimo į namus paslaugą.

Miestas vs. kaimas: naudojimas beveik visomis bibliotekos paslaugomis (išskyrus knygų pasiėmimą į namus) kaimo bibliotekose yra dažnesnis nei miesto.

Kodėl vaikai nesilanko viešojoje bibliotekoje?

Viešojoje bibliotekoje vaikai nesilanko, nes jų **poreikį** lankytis bibliotekose **patenkina mokyklos biblioteka (62%)** arba daug knygų turi namuose (**20%**). Kas ketvirtas vaikas (**26%**) bibliotekoje nesilanko, nes neskaito knygų; **15%** vaikų bibliotekai neturi laiko, o **10%** vaikų biblioteka yra nepakeliui.

Miestas vs. kaimas: nesilankymo viešojoje bibliotekoje priežastys yra tokios pačios tiek mieste, tiek kaime, tik kaime aktualesnė nepatogios bibliotekos lokacijos problema (M:10%; K:24%).

Viešos interneto prieigos bibliotekose paklausa ir perspektyvos

Nemokamos viešos interneto prieigos bibliotekose žinomumas

2009 metais vieša interneto prieiga bibliotekose **pirmą kartą** pasinaudojo **penktadalis** vieša interneto prieiga besinaudojančių vaikų (**21%**). Pradėjusių nemokama interneto prieiga bibliotekose naudotis **pernai** dalis yra kiek **didesnė** - **27%**.

Miestas vs. kaimas: **2008** metais naudotis bibliotekose nemokama interneto prieiga **daugiau vaikų buvo pritraukta kaime** (M:22%; K:31%). **2009** metais vaikų pritraukimas naudotis vieša interneto prieiga buvo **vienodas** tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose (M:20%; K:22%).

Kodėl vaikai naudojami nemokama interneto prieiga bibliotekose?

Pagrindinis vaikų naudojimąsi internetu bibliotekose skatinantys **veiksny**s yra tai, kad ši paslauga yra **nemokama (63%)**. Tik **28%** vaikų internetu bibliotekose naudojasi vedini **socialinių motyvų** (galimybės bibliotekose pabendrauti, gauti patarimą, pabūti geresnėje aplinkoje). **56%** vaikų nurodė internetu besinaudojantys dėl „**techninių priežasčių**“ (priežastys, susijusios su galimybėmis naudotis kompiuteriais ir internetu namuose (kokybė, greitis)); **49%** vaikų internetu pasinaudoja tik todėl, kad naudojasi ir kitomis bibliotekos teikiamomis paslaugomis, kad patogi bibliotekos vieta, arba todėl, kad turi laiko iki autobuso ar tarp pamokų.

Miestas vs. kaimas: kaime vaikai internetu bibliotekose dažniau naudojasi todėl, kad neturi galimybės juo naudotis namuose (M:24%; K:45%); miestuose bibliotekose internetu vaikai dažniau naudojasi dėl geresnės kompiuterių kokybės (M:12%; K:3%).

Kodėl vaikai nesinaudoja nemokama interneto prieiga bibliotekose?

Dauguma (**86%**) vaikų internetu bibliotekose nesinaudoja, nes **turi galimybę juo naudotis namuose**. Ketvirtadalis (**25%**) vaikų interneto prieiga **naudojasi mokykloje**.

Miestas vs. kaimas: mieste internetu nesinaudojantys vaikai dažniau turi interneto prieigą namuose (M:90%; K:77%); kaime interneto prieiga dažniau nesinaudojama todėl, kad internetu naudojamas mokykloje (M:24%; K:30%) arba todėl, kad artimiausioje bibliotekoje viešos interneto prieigos nėra (M:1%; K:21%).

Viešos interneto prieigos kokybės vertinimas

Visų su vieša interneto prieiga susijusių **aspektų** (kompiuterių, programinės įrangos, interneto greičio ir pan.) **kokybės vertinimai yra labai aukšti** („gerai“ arba „labai gerai“ juos įvertino dauguma vaikų (94% - 78%).

2009 vs. 2008: esminių vertinimo pokyčių nestebima.

Miestas vs. kaimas: esminių vertinimo pokyčių nestebima.

Interneto bibliotekose teikiama nauda

Internetas bibliotekose **labiausiai praturtina vaikų laisvalaikį (92%)**. Dauguma (**83%**) vaikų taip pat naudojami **socialinėmis** interneto teikiamomis galimybėmis (bendravimas, draugų paieška). Kiek **rečiau** fiksuojamos **edukacinės** interneto vaikams teikiamos **naudos: 63%** vaikų internetu naudojasi atlikdami namų darbus, ruošdamiesi būreliams ir pan.

2009 vs. 2008: per pastaruosius metus daugiau vaikų naudojosi edukacinėmis interneto teikiamomis galimybėmis (2009:63%, 2008:51%).

Miestas vs. kaimas: interneto teikiamos naudos yra tokios pačios tiek miesto, tiek kaimo vaikams.

Ketiniai naudotis vieša interneto prieiga

Per artimiausią pusmetį vieša interneto prieiga bibliotekoje **ketina naudotis kas antras vaikas (46%)**. Internetu viešojoje bibliotekoje **ir toliau naudosis 68%** anksčiau šia paslauga besinaudojusių vaikų; **pradėti juo naudotis žada ketvirtadalis (25%)** anksčiau tokia galimybe **nesinaudojusių** vaikų.

2009 vs. 2008: ketinančių naudotis vieša interneto prieiga dalis nekinta.

Miestas vs. kaimas: tarp kaime gyvenančių vaikų daugiau yra tokių, kurie vieša interneto prieiga viešosiose bibliotekose ketina naudotis ir per artimiausią pusmetį (M:32%; K:57%).

Bibliotekos įvaizdis

Vaikus į bibliotekas pritraukiantys ir iš jų atstumiantys veiksniai

Spontaniškai daugumai vaikų **biblioteka asocijuojasi su knygomis (71%)**.

Daugumai vaikų (**64%**) labiausiai bibliotekose **patinka tai, kad jose yra daug knygų. Kas penktą (19%)** vaiką vilioja tai, kad bibliotekose galima **nemokamai naudotis kompiuteriu ir internetu**.

Dauguma vaikų (69%) negalėjo nurodyti, kas jiems bibliotekose **nepatinka**. Dažniausiai vaikai išreiškė nepasitenkinimą bibliotekoje esančia aplinka – juos trikdo per didelis žmonių skaičius bibliotekoje (4%), neįdomi, šalta aplinka (3%) bei vietos trūkumas (2%). Dalis vaikų nepatenkinti tradicinėmis bibliotekos paslaugomis – mažų knygų pasirinkimu, jų trūkumu (5%) arba pasenusiomis knygomis (3%). Panaši vaikų dalis turi pretenzijų su vieša interneto prieiga susijusiems dalykams – skundžiamasi eilėmis prie kompiuterių (3%), jų trūkumu (1%) arba apskritai nebuvimu (2%), lėtumu (1%).

Bibliotekos įvaizdinių savybių vertinimas

Kiek daugiau nei pusė (55%) vaikų bibliotekas **yra linkę vertinti pozityviai. Negatyvų požiūrį į bibliotekas turi kas penktas vaikas (18%)**. Biblioteka vaikams, visų pirma, yra puikų personalą turinti įstaiga (bibliotekininkai yra linksmi ir mandagūs bei geri pagalbininkai) (**95%**). Be to, biblioteką vaikai suvokia kaip šiuolaikišką (**70%**), naujausia įranga aprūpintą (**73%**) įstaigą, kurioje gera būti (**76%**). Biblioteka yra vieta, kurioje laiką geriausia leisti vienam (**60%**). Visgi, nemaža dalis vaikų mano, kad biblioteka yra nepopuliari (**63%**) ir nemadinga (**62%**) vieta leisti laiką.

Bibliotekos **įvaizdžio vertinimas susijęs su vaikų lankymusi joje**. Nors kartą bibliotekoje **lankęsi** vaikai šią įstaigą dažniau suvokia kaip populiarią, bendravimui skirtą vietą, kurioje gera būti, bei kurioje dirba linksmas, mandagus bei galintis padėti personalas (lankęsi:58%; nesilankę:40%).

Be to, **bibliotekos įvaizdžiui didelės reikšmės turi vieša interneto prieiga**. Nors kartą bibliotekoje internetu **naudojęsi** vaikai, ją **suvokia pozityviau**, nei šia paslauga nesinaudoję apklaustieji (naudojęsi:69%; nesinaudoję:42%). Vieša interneto prieiga bibliotekoje naudojęsi vaikai dažniau mano, jog biblioteka madinga, populiari, šiuolaikiška, joje įdiegta naujausia įranga; be to, čia galima bendrauti su kitais žmonėmis bei apskritai smagu ir gera čia leisti laiką.

Bibliotekos įvaizdį palyginus tarp 12-14 metų amžiaus vaikų, 15-74 metų amžiaus gyventojų, bibliotekų darbuotojų bei jų vadovų matome, jog **vaikų nuomonė artima bendrai gyventojų nuomonei**. Tuo tarpu **bibliotekoje dirbantys asmenys turi gerokai pozityvesnį požiūrį** į savo darbovietę.

Miestas vs. kaimas: **kaime gyvenančių vaikų požiūris į bibliotekas į pozityvesnis nei miestiečių** (M:49%; K:66%); mieste daugiau vaikų turi ne tokį pozityvų požiūrį į biblioteką arba jis yra labiau neutralus. Kaimo vaikai biblioteką kiek dažniau tapatina su populiaria, šiuolaikiška vieta, skirta bendrauti su kitais žmonėmis, kurioje smagu leisti laiką, gera būti bei galima konsultuotis su darbuotojais. Be to, kaime gyvenantys vaikai pastaraisiais metais dažniau biblioteką suvokia kaip šiuolaikišką, naujausia įranga aprūpintą vietą, tačiau ši įstaiga vis rečiau įvertinama kaip populiari vieta.

Miesto gyventojai kiek skeptiškesni bibliotekos atžvilgiu. Jų nuomone ši vieta ne tiek populiari, kiek senamadiška ir nuobodi, labiau skirta pabūti vienam; daugiau mieste gyvenančių vaikų mano, kad joje nėra gera būti, o bibliotekininkai ne visada gali pagelbėti.

2009 vs. 2008: per pastaruosius metus **pagerėjo bibliotekos, kaip populiarios, šiuolaikiškos, gera įranga aprūpintos vietos, kurioje gera leisti laiką, įvaizdis**. Be to, kiek daugiau vaikų šiais metais mano, jog bibliotekoje dirba linksmi bei mandagūs bei pagelbstintys **darbuotojai**. Tačiau pastaraisiais metais **sumažėjo** vaikų, kurie biblioteką **laiko populiaria vieta**.

3. Apklausoje dalyvavusių vaikų charakteristikos

Tyrimo metu buvo taikomos lyties ir amžiaus kvotos, todėl stebimas tolygus apklaustųjų pasiskirstymas pagal šias charakteristikas.

Absoliuti apklaustųjų dauguma nurodė gyvenantys su mama ar tėčiu.

Lietuvoje nėra daug šeimų, kurios augintų tik vieną vaiką. 75% apklaustųjų nurodė gyvenantys su broliais ar seserimis.

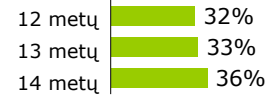
18% apklaustųjų vaikų gyvena išplėstinėse šeimose, t.y. kartu su jais gyvena seneliai.

Kiek daugiau vaikų buvo apklausta mieste (63%). Kaimo gyvenantys vaikai sudaro 37% visų respondentų.

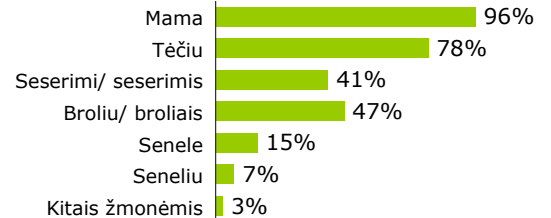
Lytis:

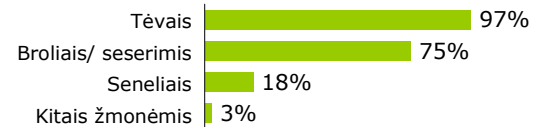
Amžius:

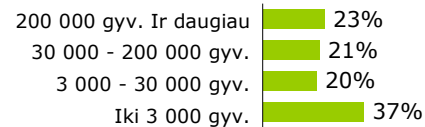
Gyvena su...

Gyvena su...

Gyventojų skaičius 1

Gyventojų skaičius 2

Tyrimo metu buvo pakartotinai apklaustas ir 67 vaikai, dalyvavę šiame tyrime ir pernai.

Vaikai, sutikę pakartotinai dalyvauti apklausoje, savo socialinėmis – demografinėmis charakteristikomis skiriasi nuo likusios apklaustų vaikų visumos.

Tarp pakartotinai apklausoje dalyvavusių vaikų, lyginant su visais apklaustaisiais, daugiau yra merginų bei mažų miestelių gyventojų (3-30 tūkst. gyv.), mažiau su broliais gyvenančių vaikų.

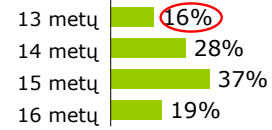
Per tiriamą laikotarpį labai pakito pakartotinai apklaustų vaikų amžius, tarp jų nebėra dvylikamečių, tačiau yra 15-16 metų amžiaus vaikų. Amžius tyrime labai svarbus ir gali turėti lemiamos įtakos vaikų atsakymams, nes šio amžiaus vaikų įgūdžiai ir patirtis labai greitai kinta.

Dėl šios priežasties tolesnėje rezultatų analizėje pakartotinai apklaustų respondentų atsakymai nebus lyginami su apklaustųjų visuma, tačiau bus analizuojamas jų pačių atsakymų pokytis per pastaruosius metus.

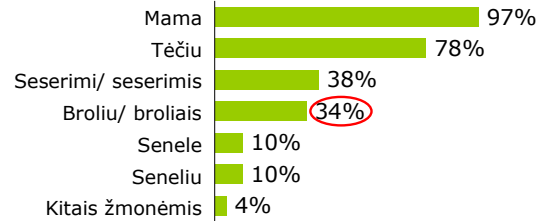
Lytis:

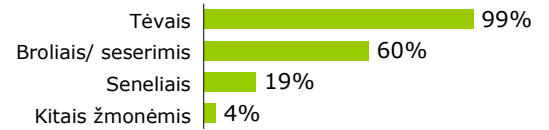
Amžius:

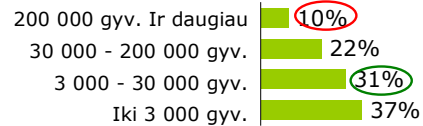
Gyvena su...

Gyvena su...

Gyventojų skaičius 1

Gyventojų skaičius 2

4. Naudojimas kompiuteriu bei internetu

4.1. Laisvalaikio praleidimo būdai

- Kompiuteris – neatsiejama vaikų laisvalaikio dalis -

12-14 metų amžiaus vaikai laisvalaikiu dažniausiai naudojami kompiuteriu, leidžia laiką su draugais bei žiūri televizorių. Taip laisvą laiką leidžiantys nurodė 79% - 86% apklaustų vaikų. Visgi, iš šių trijų veiklų labiausiai intensyvu yra vaikų bendravimas su draugais, nes, paprašius įvardinti veiklą, kuria užsiimama dažniausiai, šią veiklą nurodė daugiau nei trečdalis respondentų (37%). Tuo tarpu televizoriaus žiūrėjimas yra mažiau reguliarus. Jį, kaip dažniausią laisvo laiko praleidimo formą, nurodė 13% respondentų.

Aktyvus laiko praleidimas nėra toks populiarus – laisvalaikiu sportuoja mažiau nei pusė apklaustų vaikų (44%). Dar 35% respondentų nurodė laisvalaikiu lavinantis muzikinius ar meninius savo įgūdžius (užsiima muzika ar daile), o 43% - skaitantis knygas. Tačiau tiek sportas, tiek meninė veikla, tiek knygų skaitymas paprastai yra tik alternatyva kitoms veikloms, kuriomis užsiimama tik kraštutiniu atveju, nes dažniausiomis šias veiklas atitinkamai įvardijo 13%, 9% ir 4% vaikų.

Tarp „kitų“ laisvalaikio praleidimo veiklų buvo nurodyti ir šokiai, kelionės į gamtą, pagalba tėvams, muzikos klausymasis, pamokų ruošimas bei visuomeninės veiklos vykdymas.

Vaikinai dažniau laisvalaikiu sportuoja arba naudojami kompiuteriu. Tuo tarpu merginos dažniau užsiima muzika ar daile bei skaito knygas.

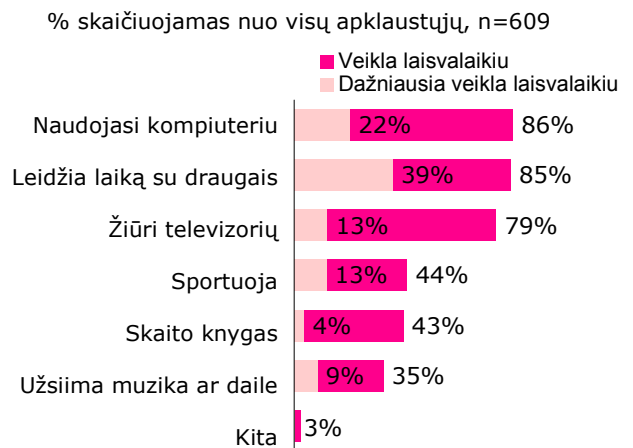
Lyginant su pernai metų apklausos duomenimis, vaikai vis rečiau laisvalaikiu skaito knygas arba leidžia laiką su draugais. Taip pat šiais metais mažėja naudojimosi kompiuteriu, kaip pagrindinės laisvalaikio veiklos, populiarumas.

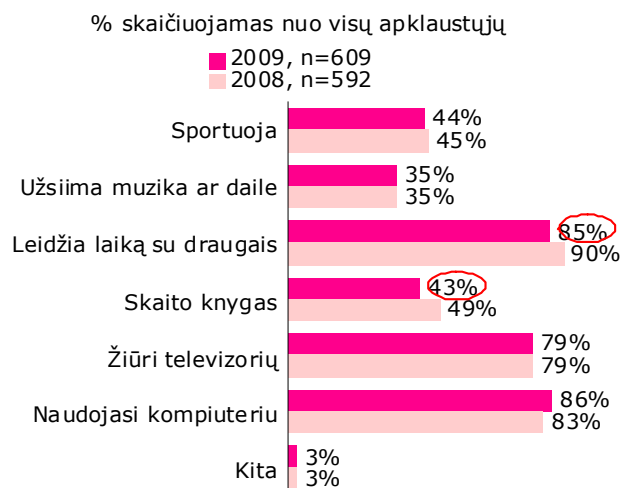
Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais rečiau nurodė laisvalaikiu sportuojantys, užsiimantys muzika ar daile, žiūrintys televizorių ar besinaudojantys kompiuteriu (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.1).

Miestuose bei kaimuose vaikų laisvalaikio praleidimo įpročiai kiek skiriasi. Kaime gyvenantys vaikai kiek dažniau nei miestiečiai leidžia laiką su draugais, žiūri televizorių arba skaito knygas. Be to, kaime gyvenantys vaikai vis dažniau laisvalaikiu naudojami kompiuteriu, o miestiečiai vis rečiau skaito knygas, leidžia laiką su draugais.

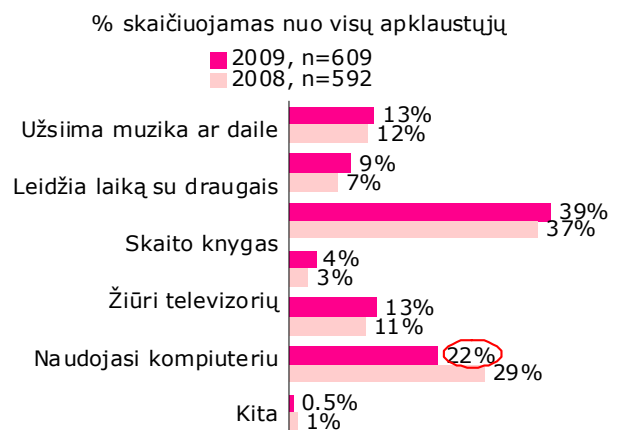
Laisvalaikio praleidimo būdai

Laisvalaikio praleidimo būdai

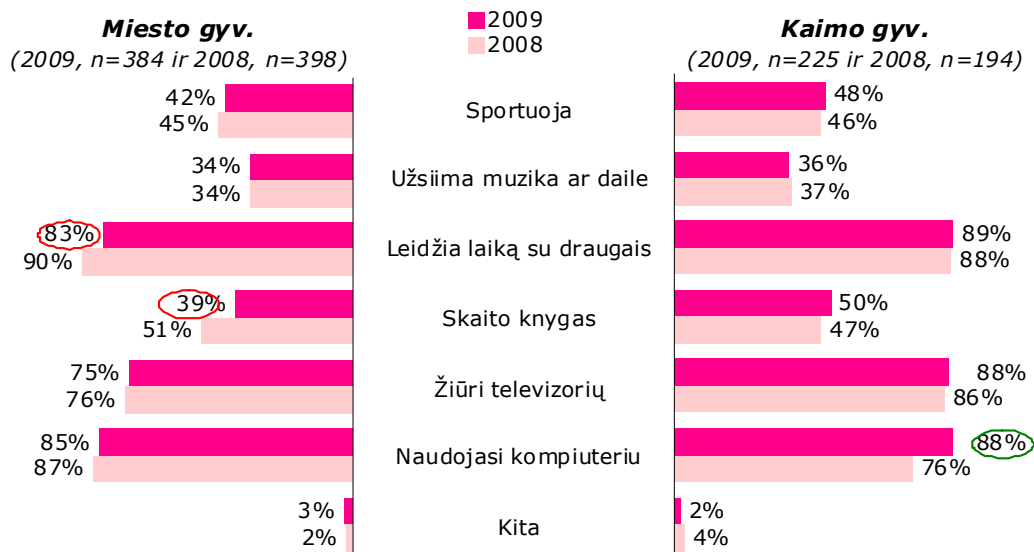

Dažniausi laisvalaikio praleidimo būdai

Laisvalaikio praleidimo būdai

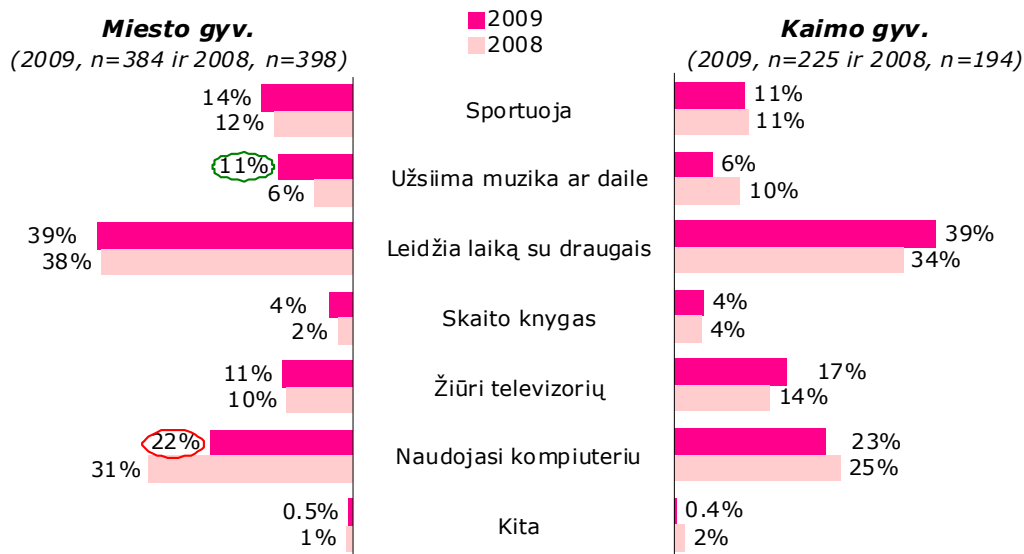
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

Kalbant apie dažniausiomis įvardintas veiklas, miesto bei kaimo vaikų atsakymai taip pat skiriasi. Kaime vaikai pagrindiniu laisvalaikio praleidimo būdu dažniau įvardijo televizoriaus žiūrėjimą, tuo tarpu miestiečiai dažniau tobulina meninius savo gebėjimus (muzikuoja arba užsiima daile). Be to, miestuose meninių gebėjimų lavinimas populiarėja, o prie kompiuterio dažniausiai laisvalaikį praleidžiančiųjų dalis - mažėja.

Dažniausi laisvalaikio praleidimo būdai

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

4.2. Galimybė naudotis internetu namuose arba mokykloje

- Beveik visi vaikai gali internetu pasinaudoti namuose ar mokykloje -

Lietuvoje beveik visi 12-14 metų amžiaus vaikai turi galimybes internetu naudotis namuose arba mokykloje (99%).

82% apklaustų vaikų turi galimybę internetu naudotis namuose. Mokykloje interneto prieiga užtikrinta 87% vaikų.

Kompiuterio, prijungto prie interneto, turėjimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

70% apklaustų vaikų turi interneto prieigą tiek namuose, tiek mokykloje.

Paprastai namuose internetu galintys naudotis vaikai dažniau savo laisvalaikį praleidžia būtent prie kompiuterio.

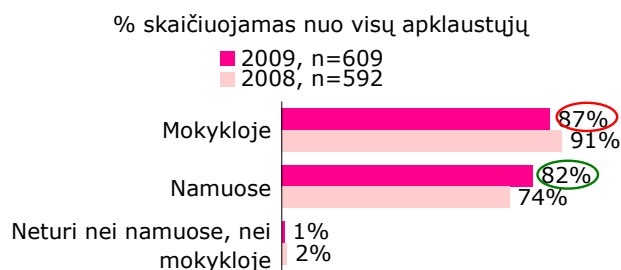
Pastaraisiais metais kiek padaugėjo internetu namuose galinčių naudotis vaikų. Tuo tarpu interneto prieiga mokyklose užtikrinta kiek mažesnei moksleivių daliai.

 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais taip pat dažniau nurodė turintys namuose internetą (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.3).

Miesto gyventojai dažniau turi galimybę internetu naudotis namuose. Tačiau vaikų, galinčių namuose pasinaudoti internetu, daugėja tiek kaime, tiek mieste.

Interneto prieigos mokykloje mažėjimas stebimas tik mieste. Be to, mieste apskritai mažiau vaikų nurodė turintys galimybę internetu pasinaudoti mokykloje. Gali būti, jog miesto vaikams tiesiog mažiau aktuali interneto prieiga mokykloje, tad jie apie ją žino rečiau. Kaime gyvenantys vaikai, tuo tarpu, rečiau turi internetą namuose, tad galimybė naudotis internetu mokykloje jiems yra itin aktuali.

Kompiuterio, prijungto prie interneto, turėjimas

Kompiuterio, prijungto prie interneto, turėjimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

4.3. Naudojimosi internetu vietos

- Internetu dauguma vaikų naudojasi namuose ir mokykloje, o kas ketvirtas – pasinaudoja vieša interneto prieiga bibliotekoje -

Dažniausiai internetu vaikai naudojasi namuose arba mokykloje (82% ir 70%).

Draugų namuose internetu naudojasi kiek daugiau nei trečdalis apklaustųjų.

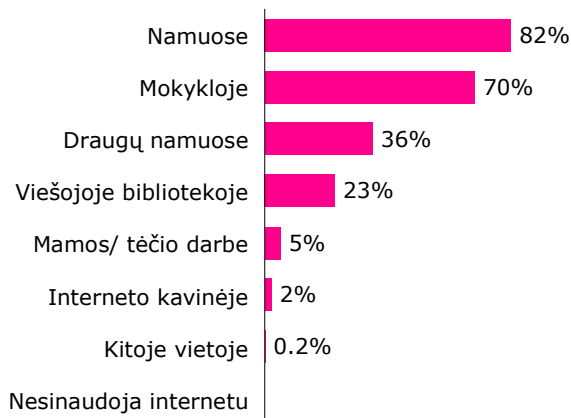
Dar 23% vaikų internetu naudojasi viešojoje bibliotekoje. Internetu besinaudojantieji viešojoje bibliotekoje paprastai rečiau turi galimybę juo naudotis namuose. Be to, jie gana dažnai internetu naudojasi mokykloje.

Tėvų darbuose, interneto kavinėse ar kitose vietose internetu naudojasi ne daugiau 5% vaikų.

Tačiau apskritai internetu yra įprasta naudotis keliose vietose. Tik 25% respondentų internetu naudojasi vienoje vietoje ir tai, dažniausiai, daro namuose.

Vietos, kuriose naudojamas kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

Per pastaruosius metus išaugo vaikų naudojimas internetu namuose. Tai galėjo turėti įtakos naudojimuisi vieša interneto prieiga bibliotekoje sumažėjimui.

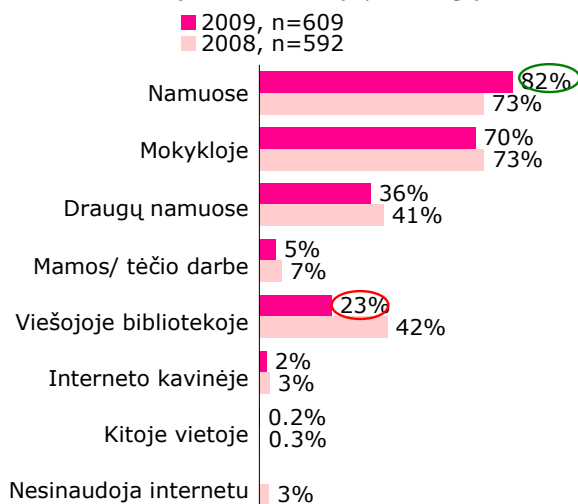
 Pakartotinai apklausti vaikai taip pat šiais metais dažniau nurodė internetu besinaudojantys namuose ir rečiau kitose vietose (mokykloje, draugų namuose, viešojoje bibliotekoje) (Žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.4).

Kadangi mieste gyvenantys vaikai dažniau turi interneto prieigą namuose, čia juo dažniau naudojasi nei kaimo gyventojai. Savo ruožtu, kaime vaikai dažniau renka internetą mokykloje ar viešojoje bibliotekoje.

Per pastaruosius metus tiek kaime, tiek mieste sumažėjo vaikų, internetu besinaudojančių viešojoje bibliotekoje, bei padaugėjo juo besinaudojančiųjų namuose. Mieste taip pat sumažėjo naudojimas internetu mokykloje.

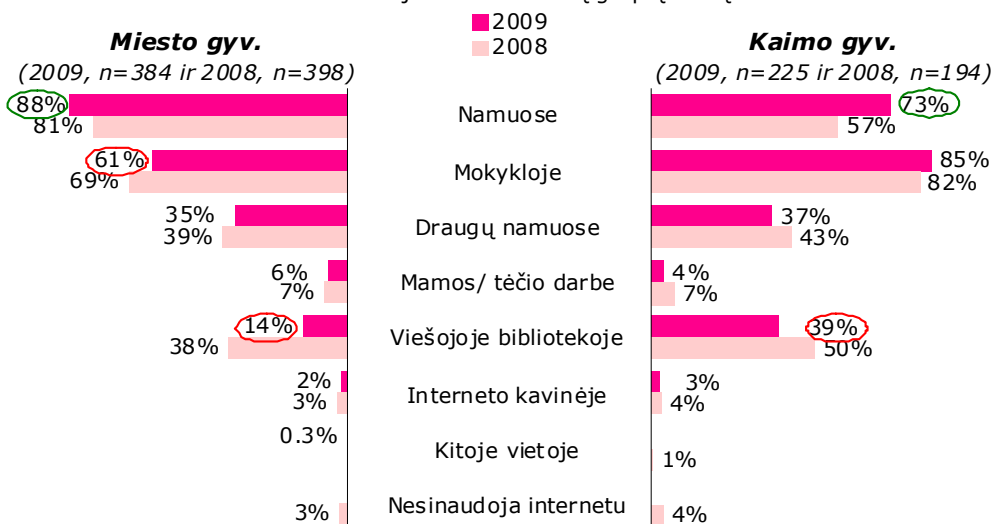
Vietos, kuriose naudojamas kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

Vietos, kuriose naudojamas kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

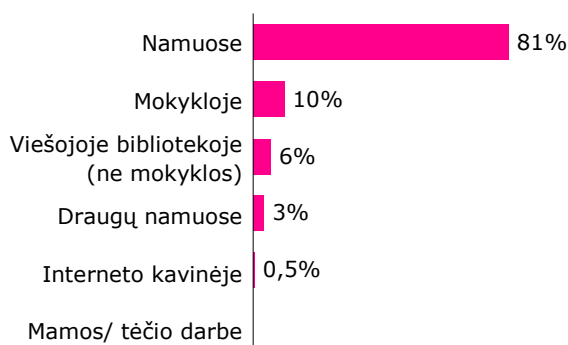
- Viešą interneto prieigą pagrindine naudojimosi internetu vieta įvardijo 6% vaikų -

Nepaisant vaikų įpročių internetu naudotis keliose vietose, pagrindine interneto prieiga dažniausiai įvardijami namai (81%). Tai rodo, jog beveik visi vaikai, turintys namuose internetą, dažniausiai čia juo ir naudojasi.

Mokyklą pagrindine naudojimosi internetu vieta įvardijo kas dešimtas apklaustas vaikas. 6% vaikų juo dažniausiai naudojasi viešojoje bibliotekoje, o dar 3% - draugų namuose.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojamas kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

Šiais metais padaugėjo vaikų, kurie dažniausiai internetu naudojami namuose. Tačiau rečiau šiame pagrindine interneto prieiga įvardinama mokykla.

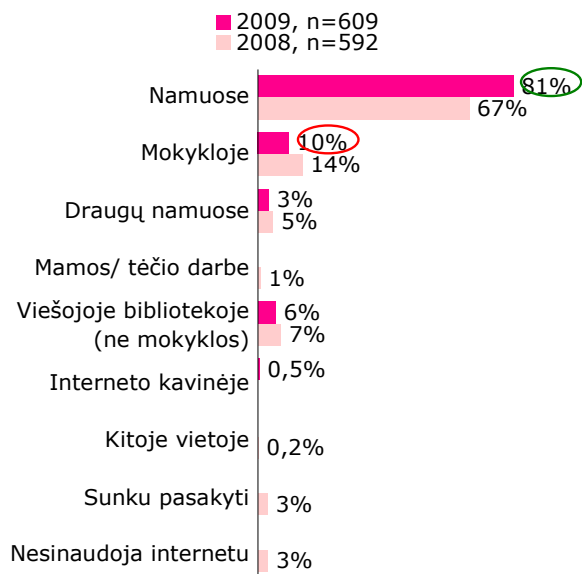
Pakartotinai apklausti respondentai tiek pernai, tiek šiais metais dažniausiai internetu naudojami tose pačiose vietose (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.5).

Mieste gyvenantys vaikai pagrindine naudojimosi internetu vieta dažniau įvardijo namus. Tuo tarpu kaime dažniausiai internetu naudojami mokykloje arba bibliotekoje.

Per pastaruosius metus tiek kaime, tiek mieste padaugėjo vaikų, kurie internetu dažniausiai naudojami namuose. Tik kaime šis pokytis kiek ženklesnis. Be to, kaimo gyventojai šiais metais rečiau pagrindine interneto prieiga įvardija mokyklą.

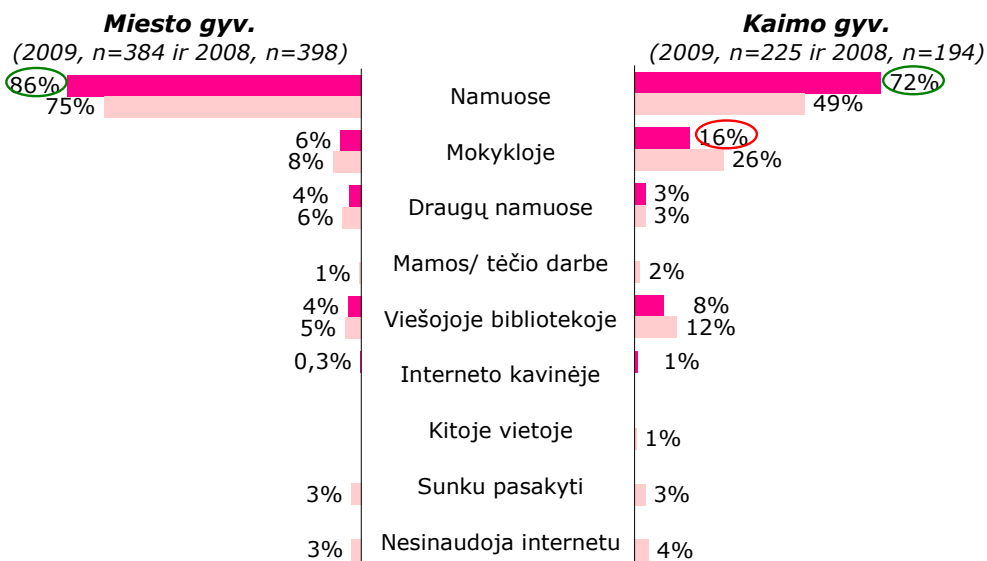
Vieta, kurioje dažniausiai naudojami kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuovisų apklaustųjų

Vieta, kurioje dažniausiai naudojami kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

4.4. Naudojimosi internetu intensyvumas

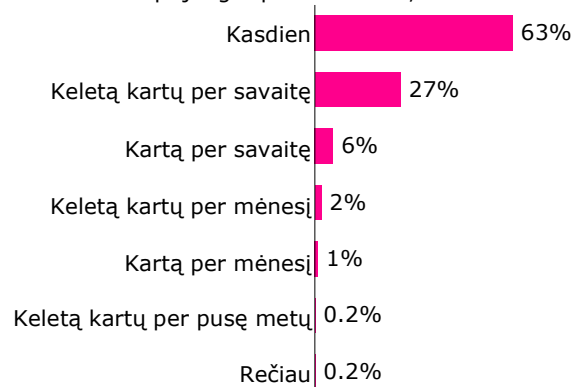
- Daugiau nei pusė vaikų yra aktyvūs interneto vartotojai -

Internetas šiandienos vaikų gyvenime užima labai svarbią vietą. Juo naudojami visi 12-14 metų amžiaus vaikai ir naudojimas yra pakankamai aktyvus.

Daugelis vaikų Lietuvoje (63%) internetu naudojami kiekvieną dieną. Dar kiek daugiau nei ketvirtadalis apklaustųjų teigė internetu besinaudojantys bent kartą per savaitę. Tik dešimtadalis vaikų internetu naudojami rečiau nei kartą per savaitę.

Naudojimosi internetu dažnis

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu prijungtu prie interneto, n=609

Apskritai naudojimosi internetu intensyvumą galima skirstyti į:

- ➔ aktyvų naudojimąsi – kai internetu naudojama kiekvieną dieną;
- ➔ vidutinį naudojimosi dažnumą – kai internetu naudojama keletą kartų per savaitę;
- ➔ pasyvų naudojimąsi - kai internetu naudojama ne dažniau nei kartą per savaitę.

Namuose internetu besinaudojantieji vaikai paprastai yra aktyvūs interneto vartotojai. Be to, vaikai, kurie internetu naudojasi bibliotekoje, yra kiek pasyvesni interneto vartotojai.

Vaikinai internetu paprastai naudojami kiekvieną dieną, o mergaitės dažniau teigė juo besinaudojančios keletą kartų per savaitę. Be to, internetu kiekvieną dieną dažniau naudojasi jį namuose turintys vaikai.

Lyginant vaikų ir visų gyventojų¹ naudojimosi internetu aktyvumą, visų pirma, reikia nepamiršti, jog tarp gyventojų net trečdalis apklaustųjų visiškai nesinaudoja internetu. Tuo tarpu tarp vaikų nesinaudojančiųjų internetu nėra.

Tačiau, lyginant naudojimosi internetu aktyvumą tik tarp juo besinaudojančiųjų, gyventojai kiek dažniau nei vaikai yra pasyvūs interneto vartotojai.

Apskritai naudojimosi internetu intensyvumas labai priklauso nuo žmogaus amžiaus. Naudojimosi internetu intensyvumas auga iki 15-24 metų. Nuo 25 metų naudojimas internetu ima mažėti, o labiausiai pasyvūs naudojimosi internetu atžvilgiu yra 65-74 metų amžiaus asmenys.

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu prijungtu prie interneto, n=609

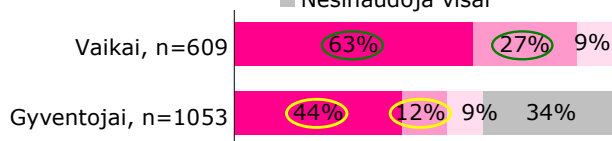
- Naudojami aktyviai
- Naudojami vidutiniškai dažnai
- Naudojami pasyviai

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo visų tikslinių grupių apklaustųjų

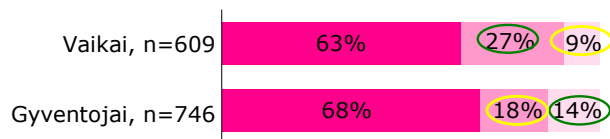
- Naudojami aktyviai
- Naudojami vidutiniškai dažnai
- Naudojami pasyviai
- Nesinaudoja visai

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių apklaustųjų, kurie naudojami internetu

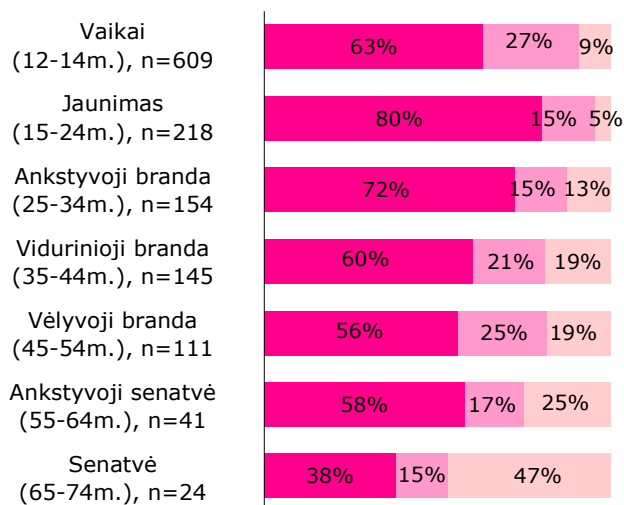
- Naudojami aktyviai
- Naudojami vidutiniškai dažnai
- Naudojami pasyviai

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių apklaustųjų, kurie naudojami internetu

- Naudojami aktyviai
- Naudojami vidutiniškai dažnai
- Naudojami pasyviai

¹ Remiamasi „Lietuvos gyventojų apklausos 2009“ duomenimis. Projektas „Bibliotekos pažangai“.

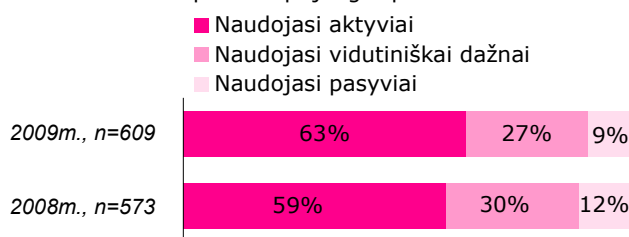
Lyginant su pernai metais, vaikų naudojimosi internetu intensyvumas nepakito nei tarp visų apklaustųjų, nei konkrečiai tarp mieste ar kaime gyvenančių vaikų.

 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais internetu naudojasi intensyviau, nei pernai metais (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.6).

Reikšmingų skirtumų tarp mieste ir kaime gyvenančių vaikų naudojimosi internetu intensyvumo nestebima.

Naudojimosi internetu intensyvumas

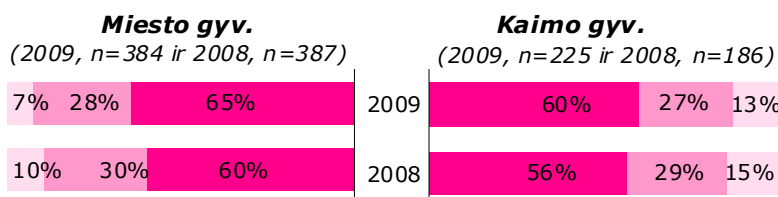
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu prijungtu prie interneto

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie naudojami internetu

■ Naudojasi aktyviai
 ■ Naudojasi vidutiniškai dažnai
 ■ Naudojasi pasyviai

Bibliotekose internetu naudojama kiek rečiau nei kitose vietose (namuose, mokykloje ar pan.). 42% internetu bibliotekoje besinaudojančių vaikų juo naudojami kartą ar keletą kartų per savaitę. Dar beveik trečdalis jų (29%) vieša interneto prieiga naudojami bent kartą per mėnesį ir tokia pati dalis internetu bibliotekoje naudojami dar rečiau.

Paprastai rečiausiai internetu bibliotekoje naudojami tie vaikai, kurie gali juo naudotis namuose.

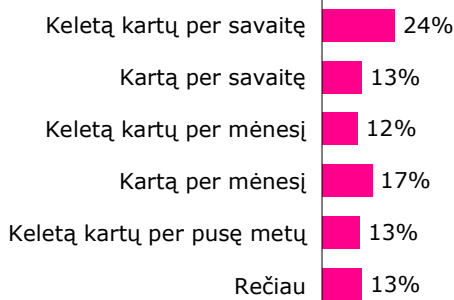
Internetu miesto bibliotekoje vaikai naudojami taip pat dažnai kaip ir kaimo.

Lyginant su pernai metais, naudojimosi internetu bibliotekose intensyvumas nekinta nei visos Lietuvos mastu, nei atskirai mieste ar kaime.

 Pakartotinai apklausoje dalyvavę vaikai dažniau nei pernai internetu bibliotekoje naudojami kartą, ar kelis kartus per mėnesį (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.7).

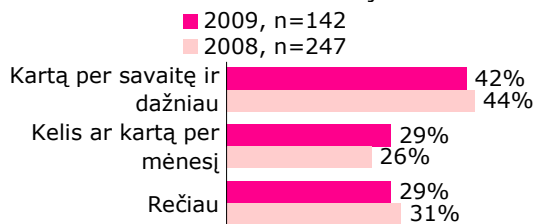
Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje, n=143

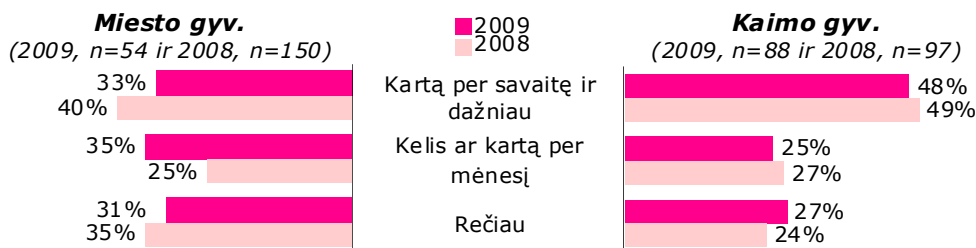
Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

4.5. IT naudojimo įgūdžių vertinimas

- Vaikai turi gerus kompiuterinio raštingumo įgūdžius -

Vaikai turi gerus kompiuterinio raštingumo įgūdžius. Pakankamais bendrais kompiuterio naudojimo įgūdžiais pasižymi 95% vaikų. Be to, dauguma vaikų moka naudotis pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis (78%). Daugiau nei pusė apklaustųjų geba šalinti pagrindines technikos problemas bei siųsti laiškus su prisegtą dokumentu (atitinkamai 61% ir 62%).

Pakankamais įgūdžiais naudotis pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis dažniau pasižymi 13-14 metų amžiaus vaikai. Technines problemas pašalinti dažniau moka berniukai bei 14 metų amžiaus respondentai. Namuose internetą turintys vaikai bei 14 metų amžiaus respondentai dažniau galėtų išsiųsti elektroninį laišką su prisegtą dokumentu.

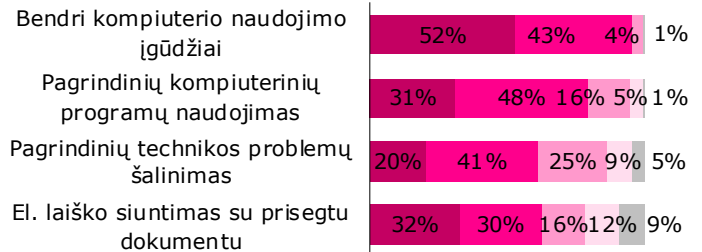
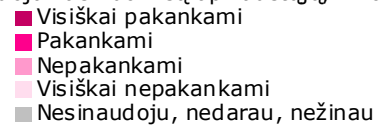
Pastaraisiais metais vaikų kompiuterinio raštingumo įgūdžiai pagerėjo. Padaugėjo visiškai pakankamais bendrusius kompiuterio bei pagrindinių kompiuterinių programų naudojimo įgūdžius įvertinusių vaikų. Pagrindinių technikos problemų šalinimo bei elektroninio laiško su prisegtą dokumentu siuntimo įgūdžiai per pastaruosius metus iš esmės nepakito.

 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais dažniau teigė galintys išsiųsti elektroninį laišką su prisegtą dokumentu (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.8).

Lyginant miesto ir kaimo vaikų kompiuterinį raštingumą, pastebima, jog miestiečiai kiek dažniau visiškai pakankamais įvardijo elektroninio laiško siuntimo įgūdžius. Be to, per šiuos metus mieste padaugėjo vaikų, kurie bendrus kompiuterinius bei pagrindinių kompiuterinių programų naudojimo įgūdžius įvertino visiškai pakankamais. Kaime tokių pokyčių nestebima.

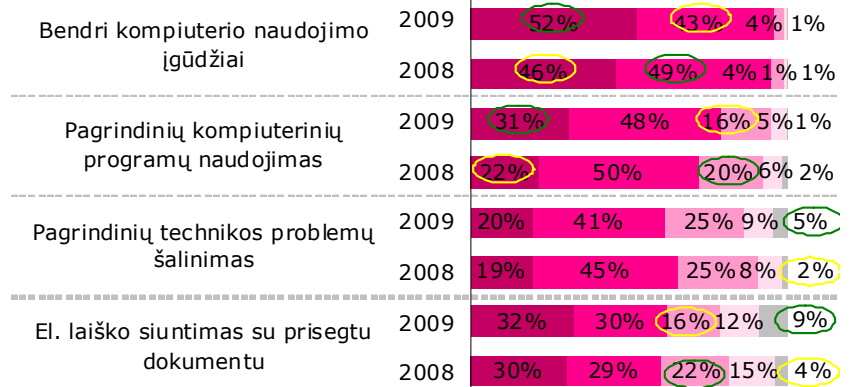
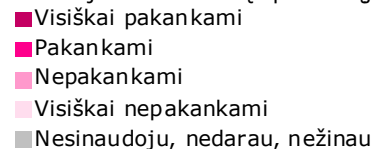
Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

2009m., n=609

2008m., n=592

Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami
- Nesinaudoju, nedarau, nežinau

4.6. Naudojimosi internetu išteklių įgūdžių vertinimas

- Gerėja vaikų naudojimosi internetu įgūdžiai -

Naudojimosi internetu išteklių įgūdžiai taip pat yra pakankamai geri. Geriausiai vaikai moka naudotis interneto paieškos sistemomis (96% turi pakankamus įgūdžius). Taip pat geri vaikų interneto naudojimo bendraisiais tikslais įgūdžiai (87%).

Daugiau nei du trečdaliai vaikų moka naudotis bylų apsikeitimo programomis, internetinėmis duomenų bazėmis bei dalyvauja pokalbiuose interneto svetainėse (atitinkamai 73%, 71% ir 71%).

Dar 61% apklaustųjų geba naudotis internetine telefonija. Tuo tarpu mažiausiai vaikai moka kurti internetines svetaines, tačiau kiek geresniais internetinių svetainių įgūdžiais pasižymi vieša interneto prieiga besinaudojantys vaikai.

Gerus naudojimosi internetu išteklių įgūdžius įrodo ir tai, jog net 80% vaikų galėtų pagelbėti kitiems žmonėms ar draugams, jei jie norėtų naudotis internetu.

Beveik visi kiekvieną dieną internetu besinaudojančių vaikų naudojimosi internetiniais išteklių įgūdžiai yra geresni nei kitų vaikų (išskyrus internetinės svetainės sukūrimą bei internetinę telefoniją).

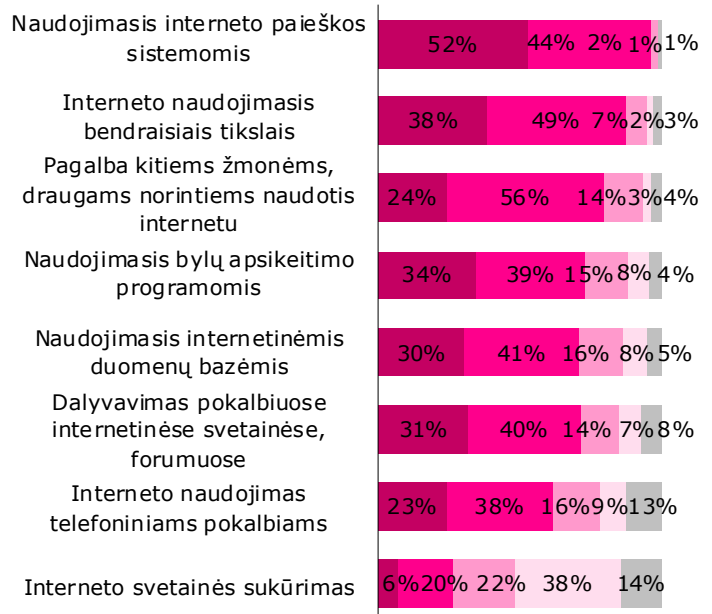
Keturiolikos metų vaikai bei internetu namuose galintys naudotis respondentai pasižymi geresniais interneto naudojimo bendraisiais tikslais, naudojimosi internetinėmis duomenų bazėmis bei bylų apsikeitimo programomis įgūdžiais. Interneto prieigą namuose turintys vaikai taip pat dažniau geba internetu naudotis telefoniniams pokalbiams bei dalyvauti internetinėse diskusijose.

Pastaraisiais metais pagerėjo vaikų gebėjimai naudotis interneto paieškos sistemomis, internetinėmis duomenų bazėmis bei bylų apsikeitimo programomis. Be to, per šiuos metus daugiau vaikų galėtų pagelbėti kitiems asmenims, norintiems pasinaudoti internetu.

Naudojimosi internetu išteklių įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami
- Nesinaudoju, nedarau, nežinau

Pakartotinai apklausoje dalyvavę vaikai geriau moka naudotis internetinėmis duomenų bazėmis, dalyvauti internetinėse diskusijose ar naudotis bylų apsiikeitimo programomis bei pagelbėti kitiems žmonėms, norintiems naudotis internetu (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.8).

Miesto ir kaimo vaikų gebėjimai naudotis interneto ištekliais skiriasi. Mieste gyvenantys vaikai dažniau nurodė turintys visiškai pakankamus interneto naudojimo bendraisiais tikslais, naudojimosi interneto paieškos sistemomis ar duomenų bazėmis įgūdžius. Be to, miesto vaikai yra labiau įgudę naudotis internetine telefonija, dalyvauti pokalbiuose internetinėse svetainėse bei naudotis bylų apsiikeitimo programomis.

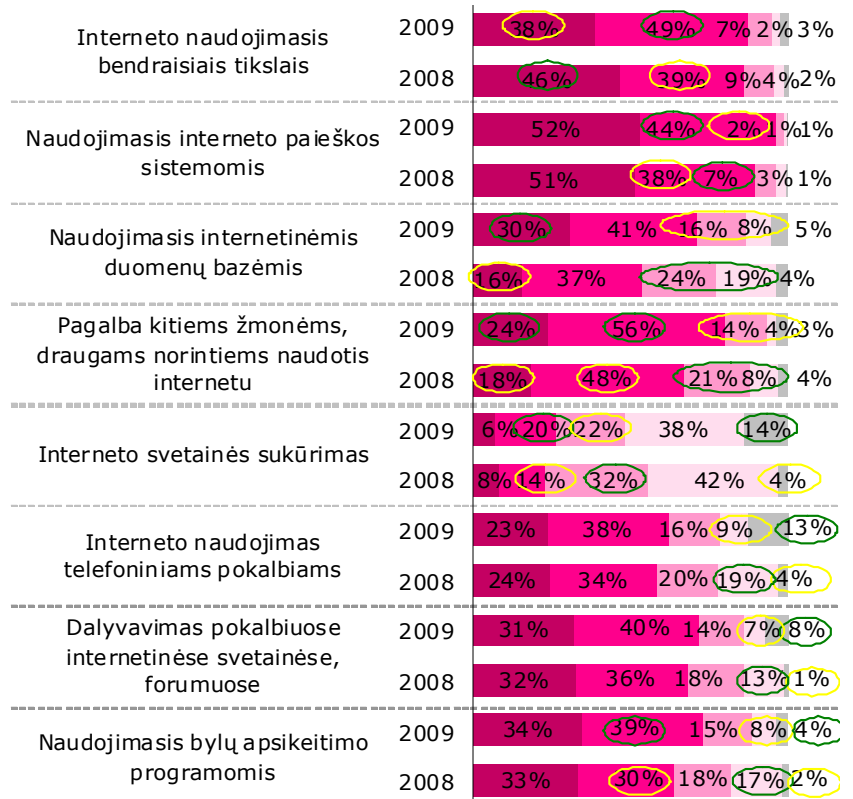
Tiek kaime, tiek mieste vaikai šiais metais geriau moka internete rasti reikiamą informaciją bei naudotis internetinėmis duomenų bazėmis. Kaime taip pat pagerėjo vaikų gebėjimai kurti svetaines, dalyvauti forumuose bei naudotis bylų apsiikeitimo programomis.

Šiais metais tiek miesto, tiek kaimo vaikai dažniau galėtų pagelbėti kitiems žmonėms naudotis internetu.

Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami
- Nesinaudoju, nedarau, nežinau

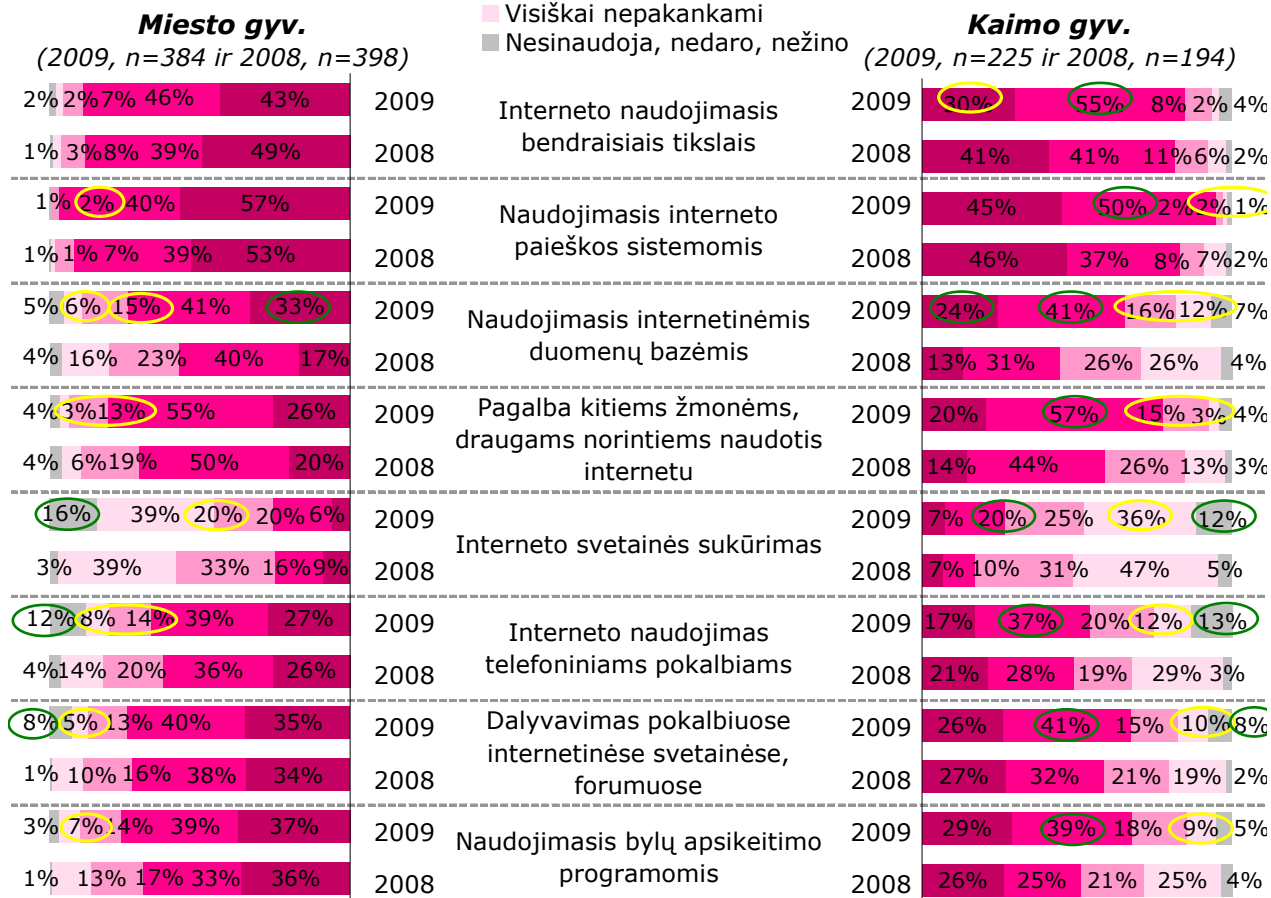
2009m., n=609

2008m., n=592

Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami
- Nesinaudoja, nedaro, nežino

4.7. Į ką kreipiamasi pagalbos, kai kyla klausimų dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu

- Iškilus klausimams dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu, vaikai dažniau kreipiasi į bendraamžius, nei į suaugusius -

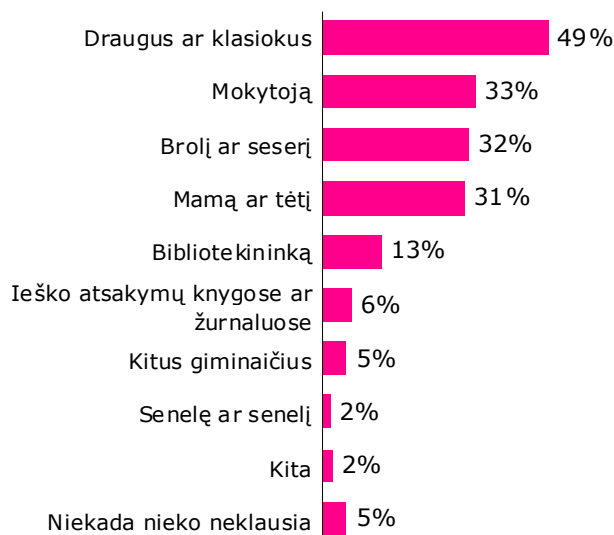
Dažniausiai, naudodamiesi kompiuteriu ar internetu ir susidūrę su sunkumais, vaikai pagalbos kreipiasi į draugus ar klasiokus. Trečdalis apklaustųjų tokiais atvejais kreipiasi į mokytoją, brolių ar seserį, tėvus (atitinkamai 33%, 32%, 31%).

Į bibliotekininką kreipiasi 13% vaikų. Nors tarp vaikų, kurie internetu naudojami bibliotekoje, į bibliotekos darbuotoją besikreipusių yra gerokai daugiau - 42%.

Kreiptis į senelius, kitus giminaičius arba naudotis knygomis nėra taip populiaru

Į ką kreipiasi pagalbos, jei kyla klausimų dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu?

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

ieškant atsakymų, susijusių su naudojimusi kompiuteriu ar internetu.

Jei suskirstytume minėtoje situacijoje galinčius pagalbėti asmenis į suaugusius ir bendraamžius, pamatytume, jog į bendraamžius pagalbos vaikai paprastai kreipiasi dažniau, nei į suaugusiuosius (atitinkamai 69% ir 60%)².

Tarp „kitų“ asmenų, į kuriuos kreipiamasi iškilus klausimams dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu, respondentai paminėjo kompiuterių specialistus. Be to, atsakymų į minėtus klausimus ieškoma ir internete.

Berniukai kiek labiau linkę reikiamus atsakymus išsiaiškinti patys, nes dažniau atsakė, jog dar į nieką nesikreipė pagalbos naudojantis kompiuteriu ar internetu. 14 metų amžiaus vaikai kiek dažniau nurodė kreipėsi į draugus ar klasiokus. Namuose interneto neturintys vaikai dažniau pagalbos kreipiasi į mokytojus ar bibliotekininkus. Į pastaruosius taip pat dažniau kreipiasi rečiausiai internetu besinaudojantys vaikai (kartą per savaitę ar rečiau).

Lyginant su pernai metais, šiemet vaikai kiek dažniau teigė besikreipiantys į brolius ar seseris, tačiau rečiau naudojami kitų giminaičių, bibliotekininkų ar draugų ir klasiokų pagalba.

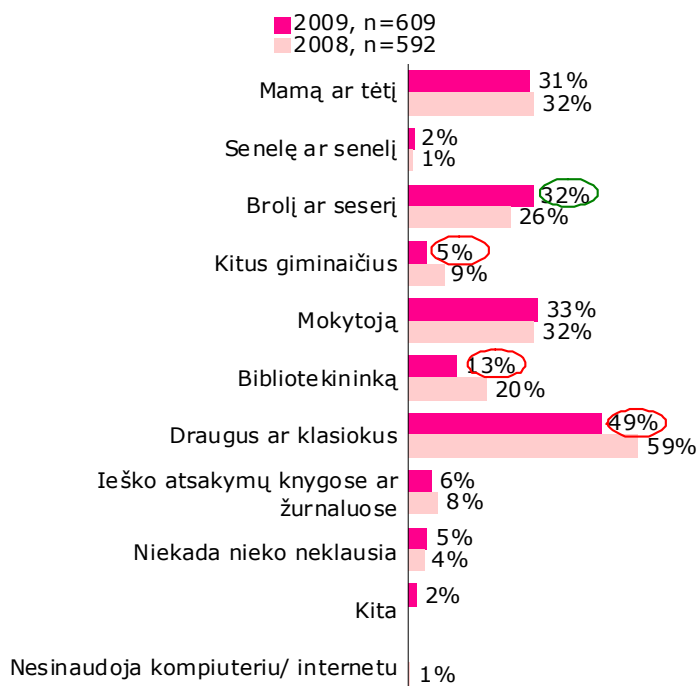
 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais dėl pagalbos dirbant su kompiuteriu ar internetu dažniau kreipėsi į draugus ar klasiokus (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 1.9).

Mieste gyvenantys vaikai dažniau nei kaimo vaikai su internetu susijusiais klausimais kreipiasi į tėvus. Tai rodo, jog mieste ne tik vaikai, bet ir suaugusieji turi geresnes kompiuterinio ir internetinio raštingumo žinias. Kaime gyvenantys vaikai, tuo tarpu, dažniau pagalbos kreipiasi į mokytoją, bibliotekininką ar brolius ir seseris.

Per pastaruosius metus tiek mieste, tiek kaime vaikai mažiau kreipėsi į bibliotekininkus. Mieste taip pat sumažėjo besikreipusių pagalbos į kitus giminaičius ar draugus, o kaime vaikai rečiau ieškojo atsakymų knygoje.

Į ką kreipiasi pagalbos, jei kyla klausimų dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu?

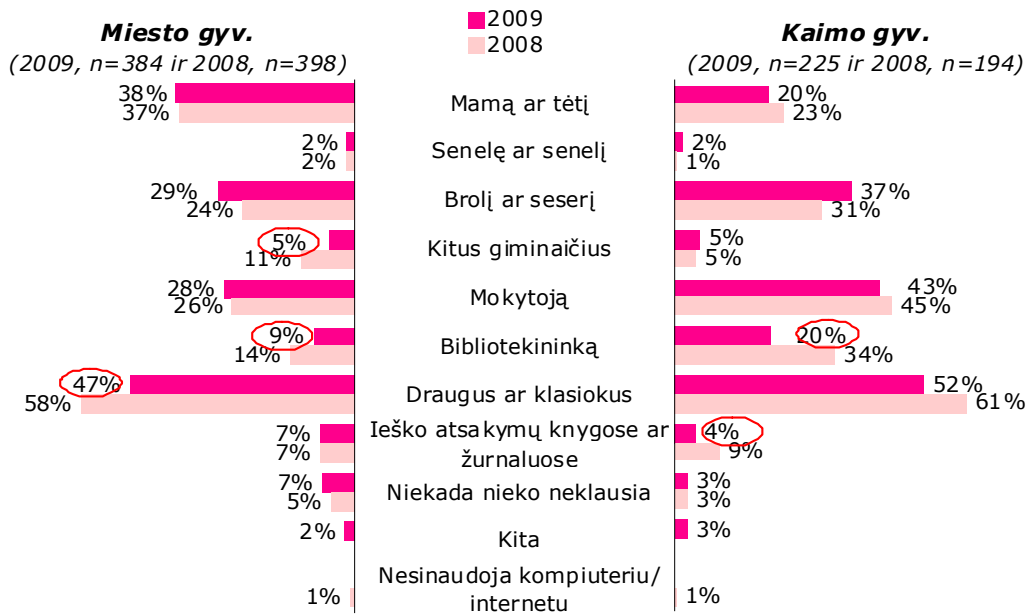
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

² Jei kreipiamasi į bent vieną iš šių asmenų - mamą ar tėtį, mokytoją, senelius, kitus giminaičius ar bibliotekininką – fiksuojamas kreipimasis į suaugusius. Jei kreipiamasi į brolių, seserį ar draugus, klasiokus – fiksuojamas kreipimasis į bendraamžius.

Į ką kreipiasi pagalbos, jei kyla klausimų dėl naudojimosi kompiuteriu ar internetu?

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

5. Naudojimosi kompiuteriu ir internetu tikslai

5.1. Naudojimosi kompiuteriu tikslai

- Kompiuteris vaikams – žaidimų priemonė -

Dažniausiai (93%) naudodami kompiuterį vaikai žaidžia kompiuterinius žaidimus. Net 72% vaikų kompiuterinius žaidimus žaidžia nuolat.

Kompiuterio pagalba tekstus rašo bei piešia taip pat nemaža apklaustųjų dalis (81%), tačiau ši veikla nėra nuolatinė (nuolat tuo užsiima 27% vaikų).

40% apklaustųjų kompiuterio pagalba yra programavę, tačiau nuolat tai daro tik kas dešimtas apklaustas vaikas.

Vaikinai ir kiekvieną dieną internetu besinaudojantys vaikai dažniau teigė kiekvieną dieną žaidžiantys kompiuterinius žaidimus arba programuojantys.

Kuo toliau, tuo labiau auga vaikų įsitraukimas į nuolatinį kompiuterinių žaidimų žaidimą: per pastaruosius metus kompiuteriu nuolat žaidžiančių vaikų skaičius išaugo. Taip pat šiais metais didesnė vaikų dalis teigė bent kartą programavę kompiuterio pagalba. Tuo tarpu kiek mažiau vaikų kompiuterį naudoja tekstų rašymui ar piešimui.

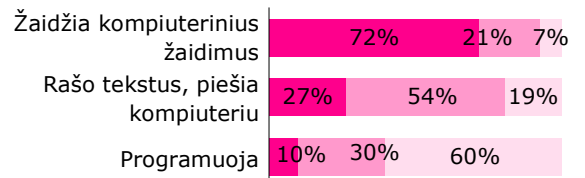
Vaikai, kurie šiais metais buvo apklausti antrą kartą, dažniau teigė, jog nežaidžia kompiuterinių žaidimų (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 2.1).

Kaime ar mieste gyvenančių vaikų naudojimosi kompiuteriu tikslai nesiskiria. Be to, kompiuteriu nuolat žaidžiančių vaikų pastaraisiais metais padaugėjo tiek mieste, tiek kaime.

Naudojimas kompiuteriu tam tikrais tikslais

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

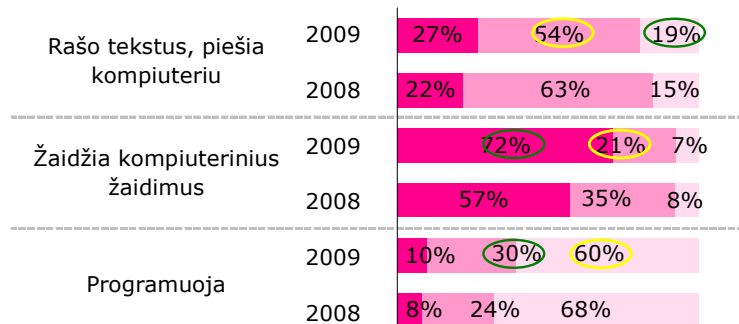
■ Naudojasi nuolat
■ Naudojosi kartą ar keletą kartų
■ Niekada nesinaudojo

Naudojimas kompiuteriu tam tikrais tikslais

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ Naudojasi nuolat
■ Naudojosi kartą ar keletą kartų
■ Niekada nesinaudojo

2009m., n=609
2008m., n=592

Per pastaruosius metus kiek daugiau kaime gyvenančių vaikų užsiėmė kompiuteriniu programavimu.

Naudojimasis kompiuteriu tam tikrais tikslais

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

- Naudojasi nuolat
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

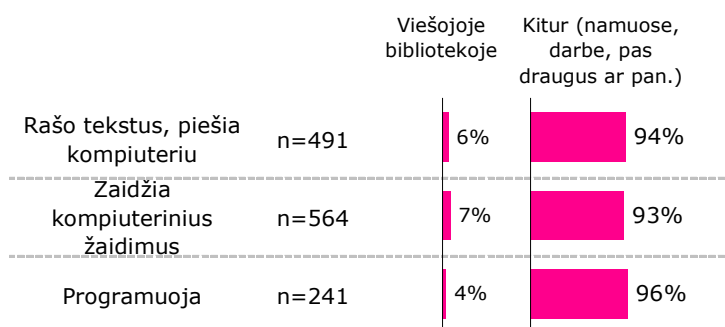
Tik nedidelė dalis vaikų (iki 7%) kompiuteriais rašo, piešia, programuoja ar žaidžia kompiuterinius žaidimus viešojoje bibliotekoje.

Maža to, stebima tendencija, kad pastaraisiais metais vaikai šiomis veiklomis viešosiose bibliotekose užsiima dar rečiau. Labiausiai tikėtina, jog šios veiklos persikelia į namų aplinką, nes auga kompiuteriu, prijungtu prie interneto, namuose besinaudojančių vaikų dalis.

 Kadangi pakartotinai apklausti vaikai apskritai šiais metais rečiau nurodė žaidžiantys kompiuterinius žaidimus, tai sumažėjo ir tai darančių viešojoje bibliotekoje. (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 2.2).

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu tam tikroms veikloms atlikti

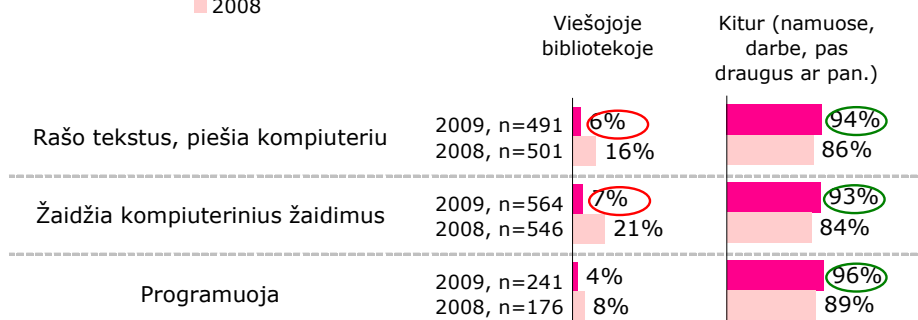
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu konkrečioms veikloms atlikti

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu tam tikroms veikloms atlikti

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu konkrečioms veikloms atlikti

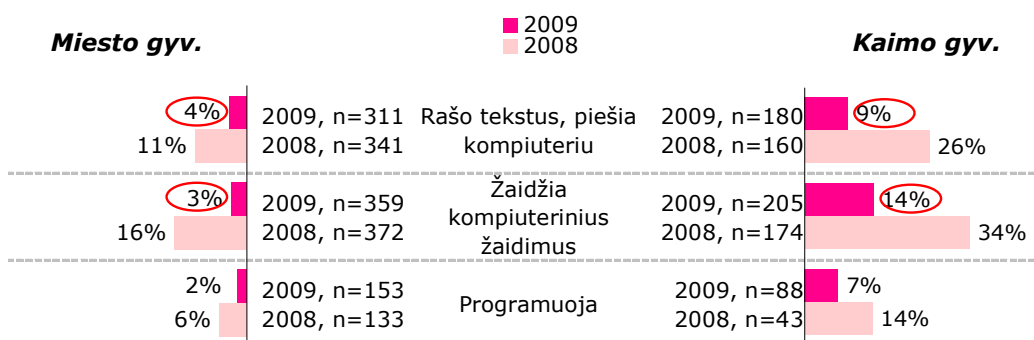
- 2009
- 2008

Kaime gyvenantys vaikai dažniau nei miestiečiai viešojoje bibliotekoje kompiuterio pagalba rašo tekstus, piešia ar žaidžia kompiuterinius žaidimus. Tačiau tiek kaime, tiek mieste gyvenantys vaikai pastaraisiais metais bibliotekoje šias veiklas atlieka rečiau nei pernai.

Dažniausiai tam tikroms veikloms atlikti naudojami kompiuteriu esančiu viešojoje bibliotekoje

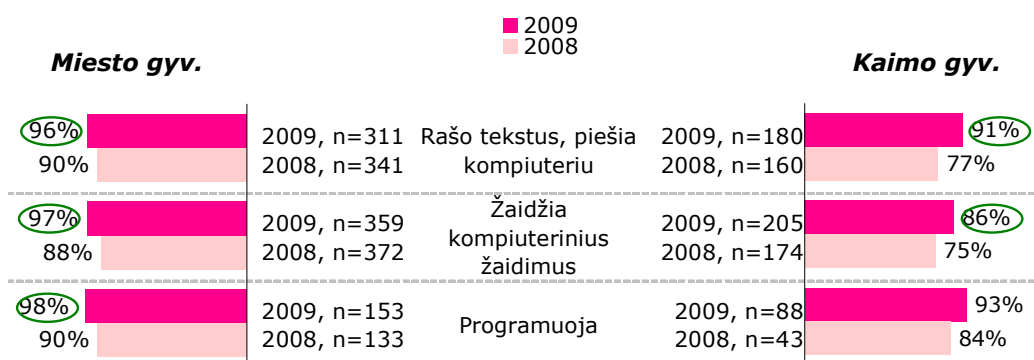
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu konkrečioms veikloms atlikti

Miesto vaikai dažniau nei kaime gyvenantys vaikai kompiuteriu dirba ar žaidžia kitose vietose (ne viešojoje bibliotekoje).

Dažniausiai tam tikroms veikloms atlikti naudojami kompiuteriu esančiu kitur (namuose, darbe, pas draugus ar pan.)

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu konkrečioms veikloms atlikti

5.2. Naudojimosi internetu ir kompiuteriu tikslais

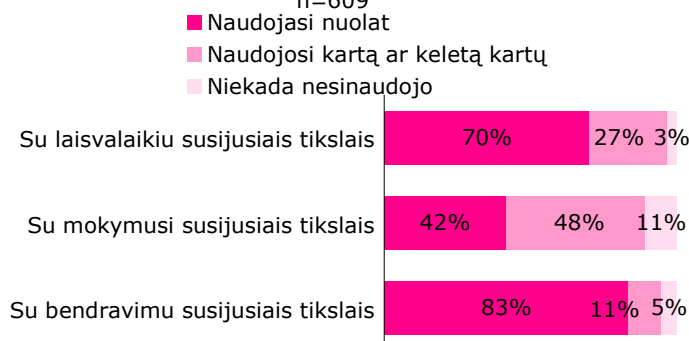
- Internetą vaikai dažniausiai naudoja bendravimui bei su laisvalaikio susijusiais tikslais ir ši tendencija stiprėja -

Analizuojant naudojimosi kompiuteriu ir internetu tikslus, jie buvo jungiami į tris grupes³:

- su laisvalaikio susiję tikslai – tai naudojimosi internetu lankantis įvairiose interneto svetainėse, el. pašto laiškų ar trumpųjų žinučių (SMS) siuntimas; informacijos, susijusios su pomėgiais ar laisvalaikio paieška;
- su mokymusi susiję tikslai – tai mokslams reikalingos informacijos paieška;
- su bendravimu susiję tikslai – tai susirašinėjimas su draugais, artimaisiais Lietuvoje ir užsienyje, draugų paieška bei apskritai kalbėjimasis ir žinučių rašymas interneto pagalba.

Naudojimosi kompiuteriu ir internetu tam tikrais konkrečiais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=609

^{3 3} Respondentai, paminėję, jog reguliariai naudojami bent vienu iš grupės apimamų tikslų, traktuojami kaip reguliariai besinaudojantys visa tikslų grupe. Jei respondentas yra naudojęsis bent vienu iš grupės apimamų tikslų, tačiau nei vienu nuolat, jis traktuojamas, kaip tikslų grupe besinaudojantis kartą ar keletą kartų.

Internetu vaikai paprastai naudojami bendraudami su kitais asmenimis (95%) arba su laisvalaikio susijusiais tikslais (97%). Tačiau bendravimui internetu naudojama reguliariau (83%), nei su laisvalaikio susijusiais tikslais (70%). Tuo tarpu informacijos, susijusios su mokslais, paieška nors yra pakankamai paplitusi tarp vaikų (89%) – nėra nuolatinė (42%).

95% apklaustųjų yra naudojęsi internetu su bendravimu susijusiais tikslais, o net 83% tai daro nuolat. 91% vaikų yra susirašinėję su draugais, artimaisiais, kurie gyvena Lietuvoje, o 73% apklaustųjų tai daro nuolat. Dar 84% apskritai interneto pagalba yra kalbėję ar rašę žinutes, o nuolat tai daro 68% vaikų. Su draugais ar giminėmis užsienyje internetu yra bendravę 56% vaikų, o 70% respondentų interneto pagalba yra mėginę užmegzti socialinius ryšius – rasti draugų.

Internetu bendraisiais tikslais yra naudojęsi 87% 12-14 metų amžiaus Lietuvos vaikų (t.y. lankęsi įvairiose svetainėse, siuntę elektroninius laiškus ir pan.). Nuolat tai daro daugiau nei pusė vaikų (58%). Su laisvalaikio susijusios informacijos internete yra ieškoję atitinkamai 87% vaikų, tačiau nuolat tai daro 46% respondentų.

Kiekvieną dieną internetu besinaudojantys vaikai dažniau teigė interneto pagalbą nuolat ieškantys informacijos, susijusios su pomėgiais, susirašinėjantys su draugais Lietuvoje ar ieškantys naujų draugų, besilankantys įvairiose svetainėse,

siunčiantys elektroninius laiškus ar žinutes, bei internetu tiesiog bendraujantys. 14 metų amžiaus vaikai dažniau teigė nuolat internete ieškantys informacijos apie mokslus. Namuose turintieji interneto prieigą dažniau reguliariai susirašinėja su draugais Lietuvoje, kalba ar rašo žinutes.

Pastaraisiais metais auga naudojimasis internetu socialiniais (bendravimo) tikslais. Internetu vaikai vis dažniau bendrauja su draugais ar artimaisiais, kurie gyvena užsienyje, kalba ar rašo žinutes. Internetu bendraisiais tikslais (lanko įvairias svetaines ar siunčia el. laiškus) naudojami kiek mažesnė apklaustųjų dalis.

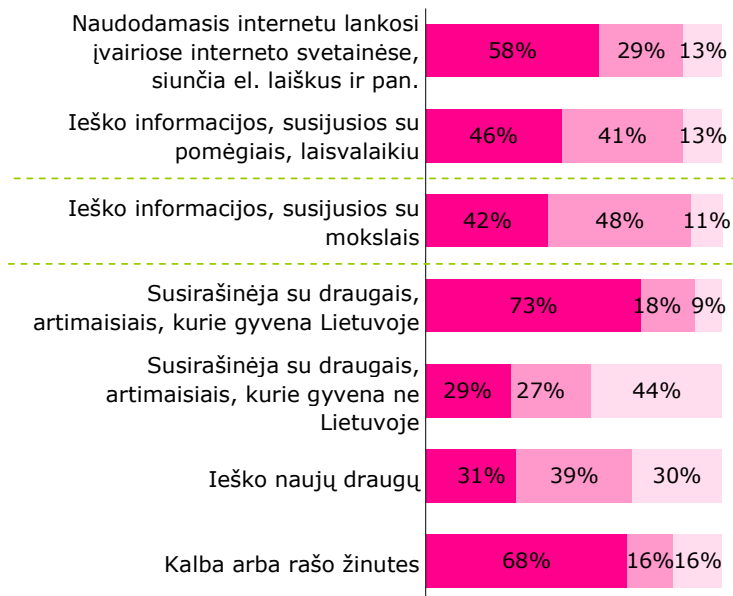
Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais taip interneto pagalbą kiek dažniau bendravo (susirašinėjo su draugais, artimaisiais Lietuvoje, kalbėjo ar rašė žinutes) (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 2.3).

Miestiečiai dažniau nei kaime gyvenantys vaikai interneto

Naudojimasis kompiuteriu ir internetu tam tikrais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=609

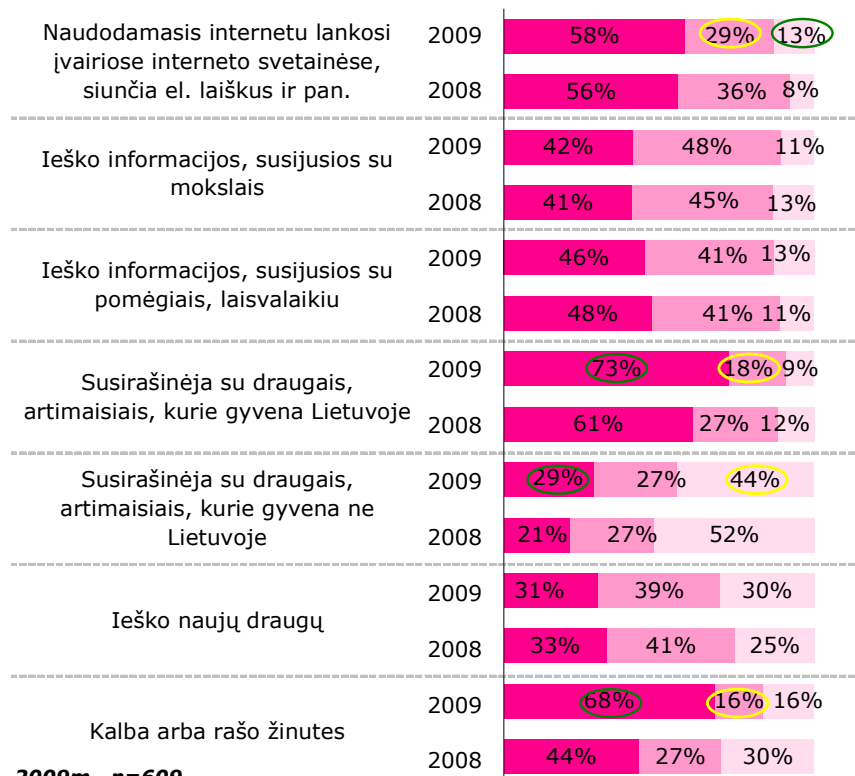
- Naudojasi nuolat
- Naudojasi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

Naudojimasis kompiuteriu ir internetu tam tikrais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

- Naudojasi nuolat
- Naudojasi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

2009m., n=609

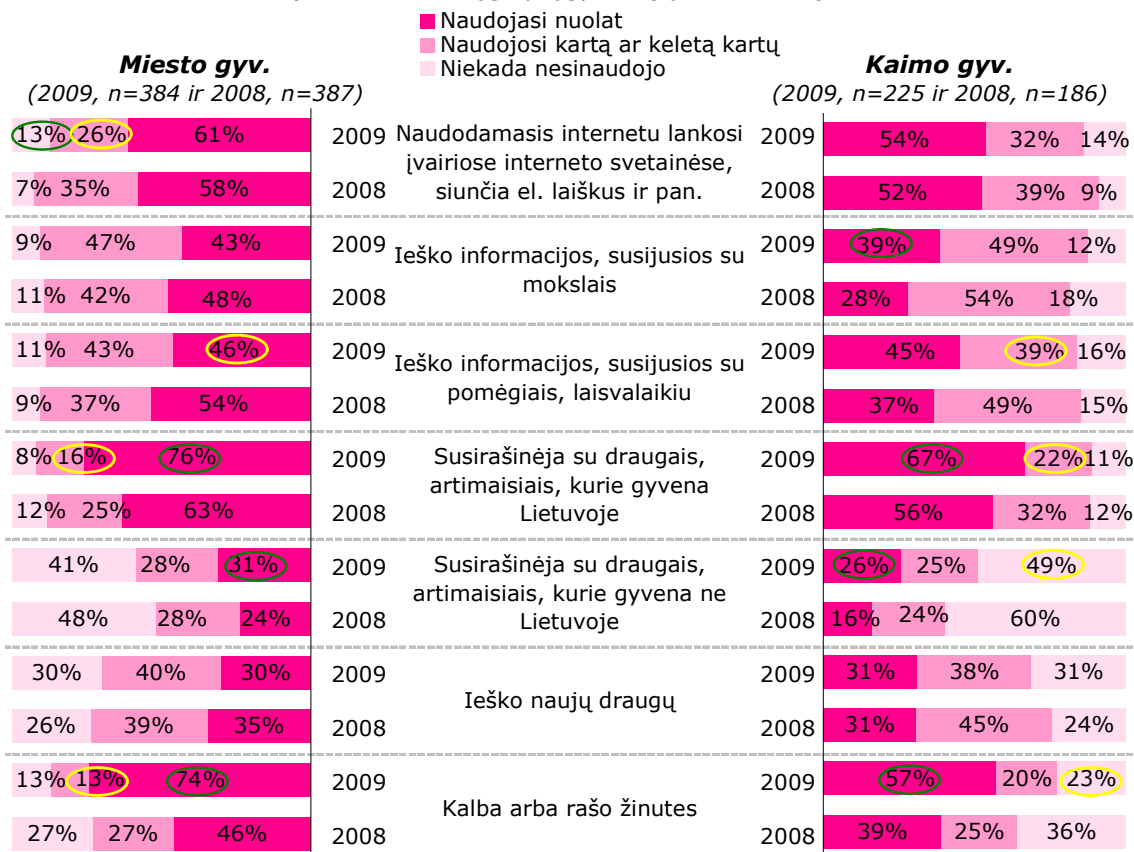
2008m., n=573

pagalba bendrauja su kitais asmenimis (susirašinėja su draugais ar giminaičiais Lietuvoje, interneto pagalba kalbasi ar siunčia žinutes).

Interneto naudojimas socialiniais (bendravimo) tikslais auga tiek mieste, tiek kaime. Kaime ir mieste gyvenantys vaikai šiais metais kiek dažniau interneto pagalba kalba, rašo žinutes, susirašinėja su draugais ar artimaisiais, kurie gyvena Lietuvoje ir užsienyje. Kaime gyvenantys vaikai pastaraisiais metais kiek intensyviau internete ieško informacijos, susijusios su mokslais. Tuo tarpu miesto vaikai kiek rečiau nurodė besinaudojantys internetu bendraisiais tikslais (lanko įvairias svetaines ar siunčia el. laiškus).

Naudojimas kompiuteriu ir internetu tam tikrais tikslais

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų, kurie naudojami internetu

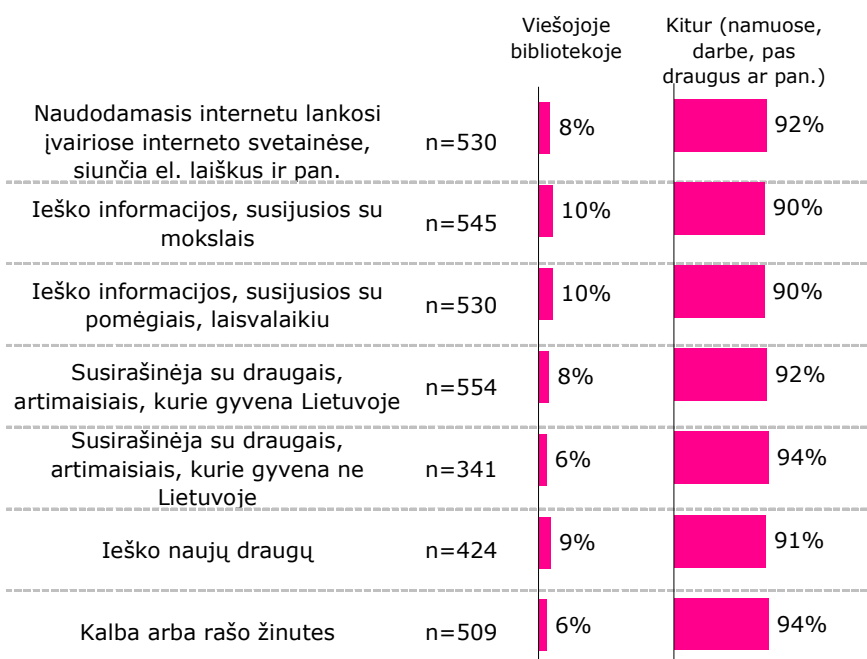
Kaip ir kompiuteriu, internetu įvairiais tikslais vaikai paprastai naudojami namuose. Viešojoje bibliotekoje kiek dažniau ieškoma informacijos, susijusios su mokslais ar laisvalaikiu, arba mėginama užmegzti santykius su naujais draugais. Tačiau tuo užsiima ne daugiau kaip kas dešimtas apklaustas vaikas, besinaudojantis internetu atitinkamais tikslais.

- Vaikų naudojimas internetu viešojoje bibliotekoje mažėja-

Kaip jau buvo minėta anksčiau, naudojimas internetu vis labiau persikelia į namų erdvę, todėl viešojoje bibliotekoje vis rečiau naudojamas internetu bendraisiais tikslais, jo pagalba ieškoma informacijos ar bendraujama su kitais asmenimis.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojamas kompiuteriu/ internetu tam tikrais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu/ internetu konkrečiais tikslais

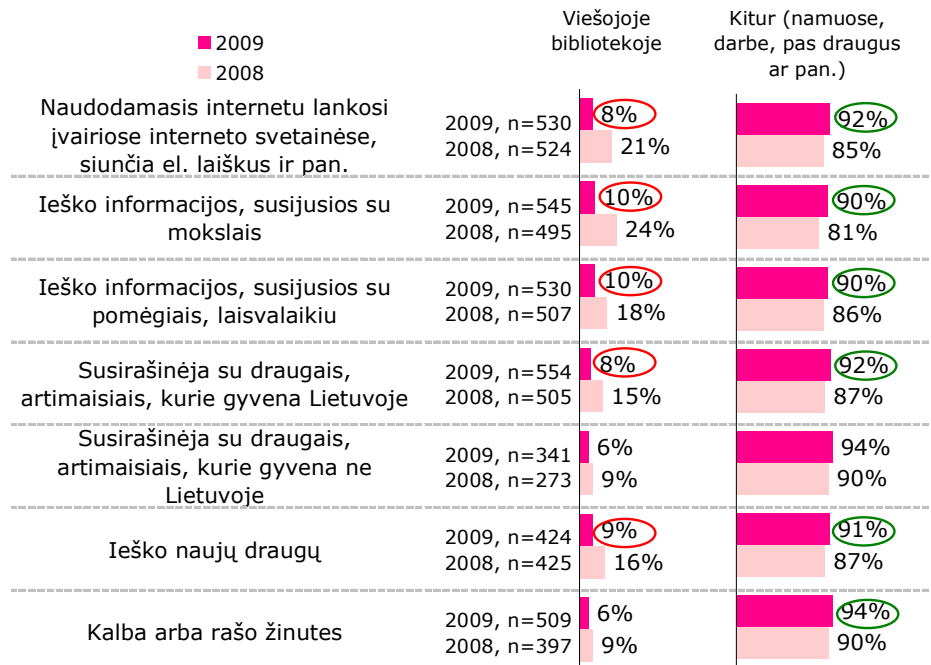

Pakartotinai apklausti vaikai rečiau viešojoje bibliotekoje interneto pagalba lankosi įvairiose svetainėse, siunčia elektroninius laiškus, susirašinėja su artimaisiais ir draugais Lietuvoje bei ieško naujų draugų (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 2.4).

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu/ internetu tam tikrais tikslais

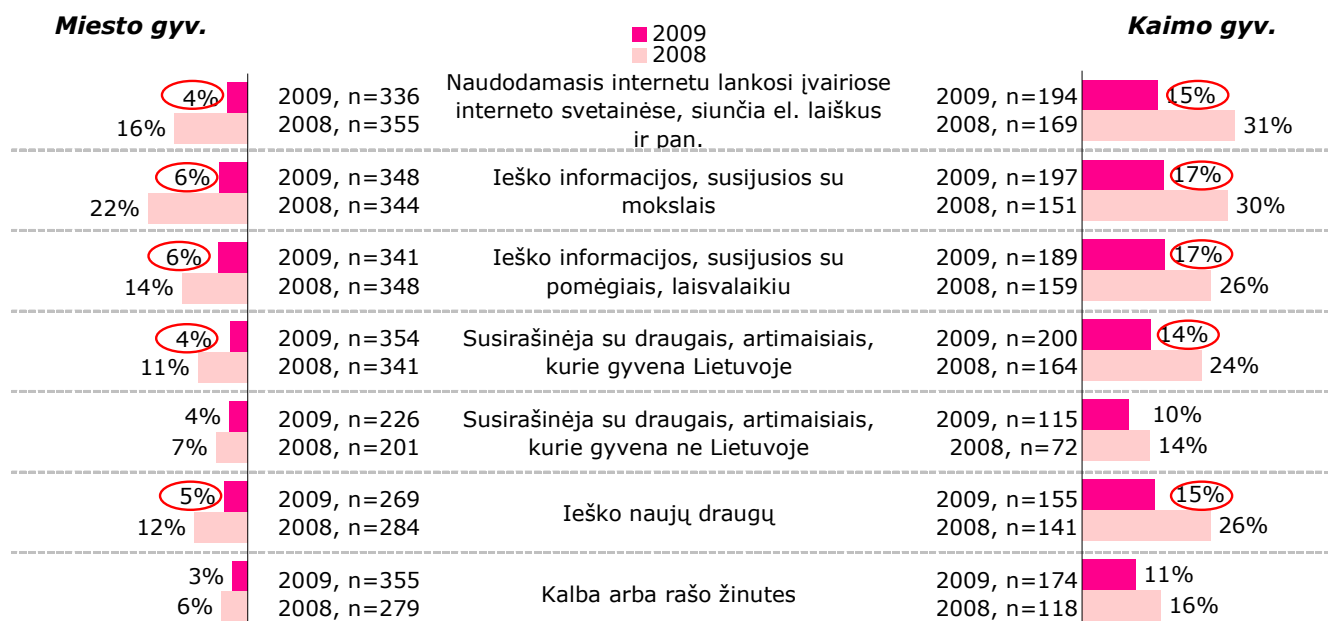
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu/ internetu konkrečiais tikslais

Kaime gyvenantys vaikai internetu bibliotekose įvairiais tikslais naudojami dažniau nei miestiečiai. Tačiau tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose mažėja vaikų naudojimas internetu bendraisiais tikslais, informacijos paieškai ar bendravimui.

Dažniausiai naudojasi kompiuteriu/ internetu esančiu viešojoje bibliotekoje

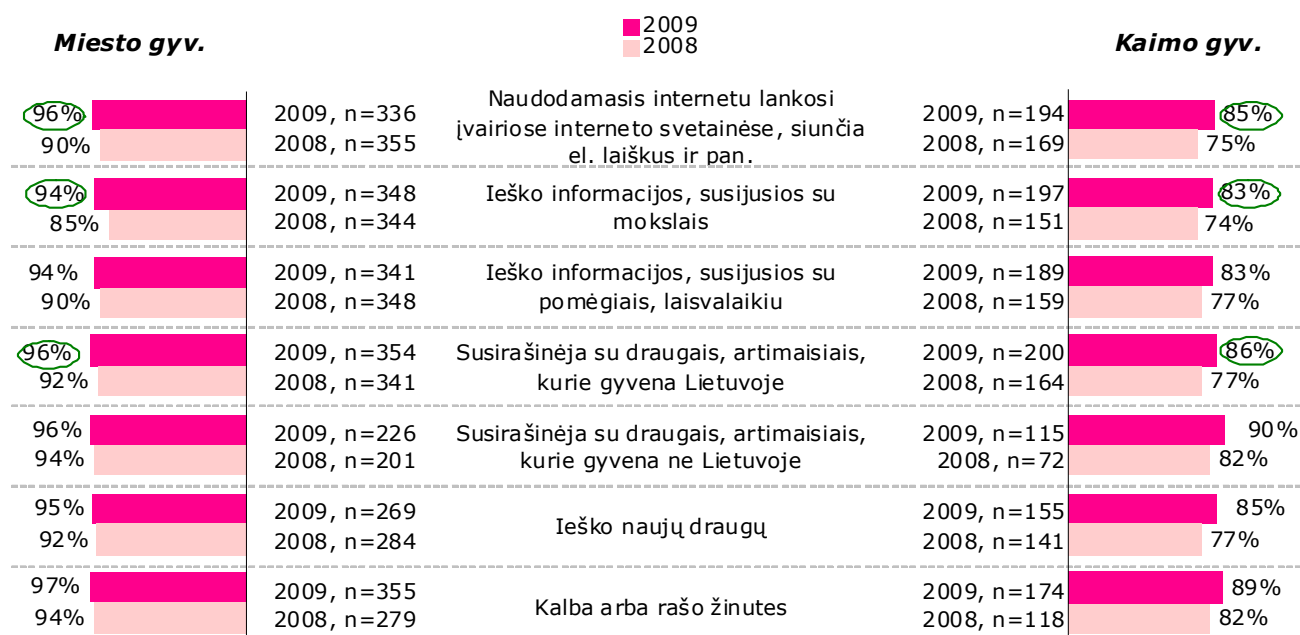
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu/ internetu konkrečiais tikslais

Mieste gyvenantys vaikai kiek dažniau nei kaimo gyventojai įvairiais tikslais internetu naudojami kitose vietose (ne bibliotekoje). Pastaraisiais metais daugiau mieste ir kaime gyvenančių vaikų internetu ne bibliotekoje naudojami bendraisiais tikslais, ieškojo su mokslais susijusios informacijos ar susirašinėjo su draugais ar artimaisiais, gyvenančiais Lietuvoje.

Dažniausiai naudojami kompiuteriu/ internetu kitur (namuose, darbe, pas draugus ar pan.)

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu/ internetu tam tikrais tikslais

5.3. Kokiais tikslais internetu naudojamas viešojoje bibliotekoje ir kitose vietose

- Viešojoje bibliotekoje internetas dažniau pasitelkiamas informacijos paieškai, o kitose vietose – bendravimui ir žaidimams -

Analizuojant naudojimąsi internetu ir kompiuteriu įvairiais tikslais, tikslinga pasižiūrėti, kokiais tikslais internetu viešojoje bibliotekoje naudojasi būtent šios paslaugos vartotojai.

Viešojoje bibliotekoje internetu besinaudojantys vaikai čia dažniau ieško informacijos, susijusios su mokslais ar pomėgiais, laisvalaikiu (atitinkamai 18% ir 17%).

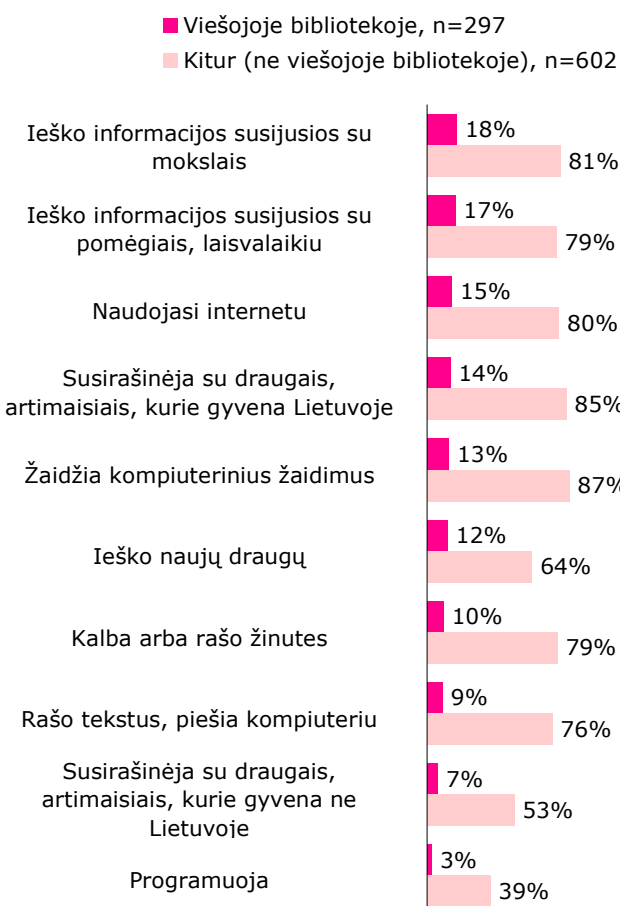
Dar 15% viešos interneto prieigos vartotojų lankosi internetinėse svetainėse arba rašo elektroninius laiškus.

Tuo tarpu socialiniais (bendravimo) tikslais bibliotekoje internetu naudojamas kiek rečiau nei kitose vietose. Be to, bibliotekoje kompiuterinius žaidimus žaidžia tik 13% jos lankytojų, kai kitose vietose tuo užsiima dažniausiai.

Tiek bibliotekoje, tiek kitose vietose, rečiausiai yra programuojama arba susirašinėjama su draugais ir artimaisiais užsienyje.

Dažniausiai kompiuteriu, interneto pagalba atliekamos veiklos

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami kompiuteriu/ internetu konkrečiais tikslais

6. Lankymasis bibliotekoje bei jos teikiamos paslaugos

6.1. Lankymasis viešojoje bibliotekoje

- Viešojoje bibliotekoje lankosi dauguma vaikų -

Viešojoje bibliotekoje yra lankęsi dauguma Lietuvos vaikų (85%). Tik 15% apklaustųjų teigė niekada nesilankę viešojoje bibliotekoje.

Lyginant vaikų lankymąsi bibliotekoje pagal įvairias socialines-demografines charakteristikas, reikšmingų skirtumų nestebima.

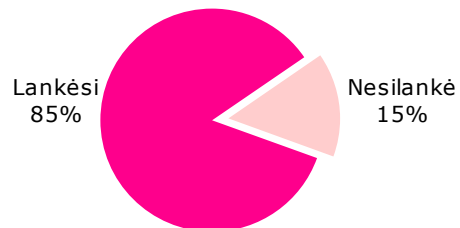
Viešojoje bibliotekoje apsilankusių vaikų skaičius per pastaruosius metus nepakito.

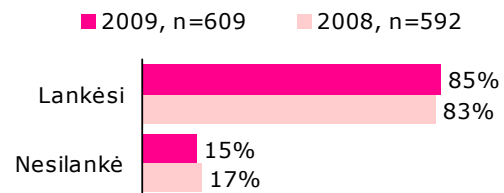
Pakartotinai apklausti vaikai viešojoje bibliotekoje šiais metais lankėsi taip pat dažnai, kaip ir pernai metais (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 3.1).

Vaikai, gyvenantys kaime, viešosiose bibliotekose lankosi dažniau nei gyvenantieji mieste. Tačiau lankytojų skaičius išlieka pastovus tiek kaimo, tiek miesto bibliotekose.

Lankymasis viešojoje bibliotekoje
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, n=609

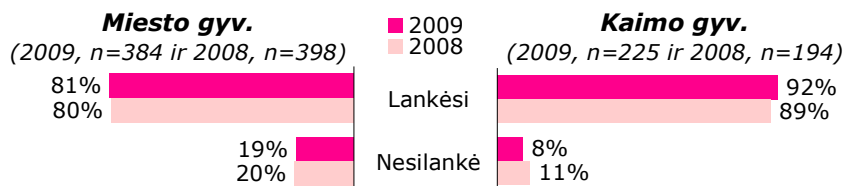

Lankymasis viešojoje bibliotekoje
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Lankymasis viešojoje bibliotekoje

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

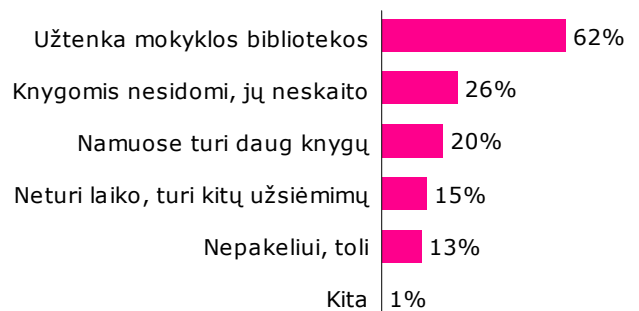
6.2. Nesilankymo bibliotekose priežastys

- Dažniausiai viešosiose bibliotekose nesilankoma, nes pakanka mokyklos bibliotekos -

Dažniausiai viešojoje bibliotekoje vaikai nesilanko dėl to, jog jų poreikius visiškai patenkina mokyklos biblioteka (62%). Kas ketvirtas bibliotekoje nesilankantis vaikas apskritai nesidomi knygomis (26%). Dažniau šią nesilankymo priežastį įvardijo berniukai. Dar 15% vaikų turi įdomesnių užsiėmimų ir bibliotekai nebelieka laiko. Penktadalis vaikų teigė namuose turintis daug knygų, todėl viešoji biblioteka jiems nėra aktuali. Kartais nesilankymą viešojoje bibliotekoje lemia išorinės priežastys, tokios, kaip nepatogi bibliotekos lokacija (13%).

Nesilankymo bibliotekoje priežastys

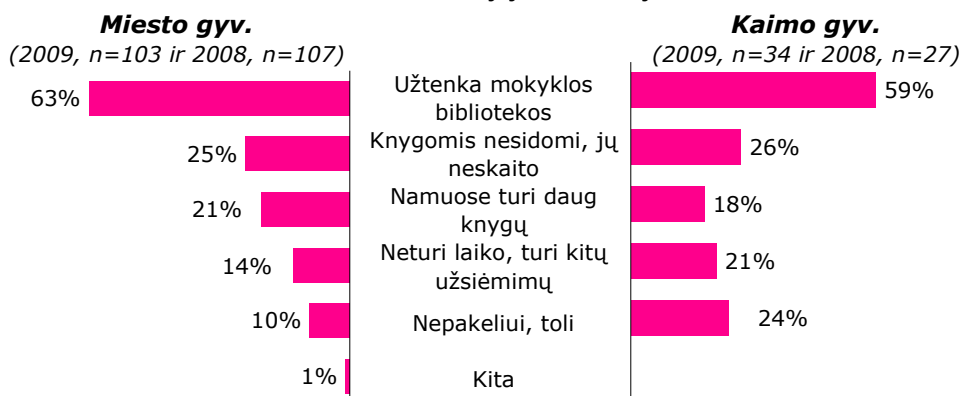
% skaičiuojamas nuo vaikų, kurie niekada arba per paskutinius metus nesilankė viešojoje bibliotekoje, n=137

Nesilankymą miesto ar kaimo bibliotekose paprastai lemia tos pačios priežastys, tačiau kaime kiek aktualesnė yra bibliotekos lokacija.

Nesilankymo bibliotekoje priežastys

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie niekada arba per paskutinius metus nesilankė viešojoje bibliotekoje

6.3. Lankymosi viešojoje bibliotekoje intensyvumas

- Tik kas penktas bibliotekoje besilankantis vaikas yra nuolatinis šios įstaigos lankytojas -

Viešojoje bibliotekoje vaikai nesilanko dažnai. Bent kartą per savaitę joje lankosi tik kiek daugiau nei penktadalis bibliotekų lankytojų (23%). Trečdalis apklaustųjų (33%) joje lankosi kartą ar keletą kartų per mėnesį, o dar 35% teigė apskritai joje apsilankę tik keletą kartų.

Kas dešimtas bibliotekoje apsilankęs vaikas (9%) teigė pastaraisiais metais joje nesilankęs.

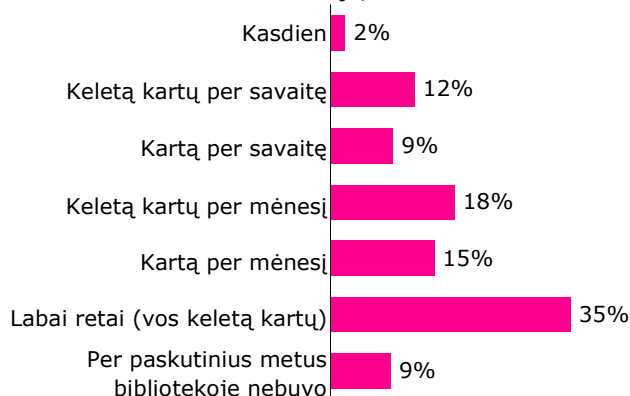
Dažniau nei kartą per mėnesį bibliotekoje lankosi interneto prieigos namuose neturintys vaikai ir bibliotekoje vieša interneto prieiga besinaudojantys respondentai. Merginos dažniau teigė bibliotekoje besilankančios kartą ar keletą kartų per mėnesį. Tuo tarpu vaikinai bibliotekoje dažniau apsilanko tik keletą kartų per metus.

Lyginant su pernai metais, šiais metais kiek daugiau vaikų teigė bibliotekoje lankęsi rečiau nei kartą per mėnesį.

 Pakartotinai apklausti vaikai, tiek pernai, tiek šiais metais bibliotekoje lankęsi vienodai dažnai (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 3.2).

Lankymosi viešojoje bibliotekoje dažnis (per paskutinius metus)

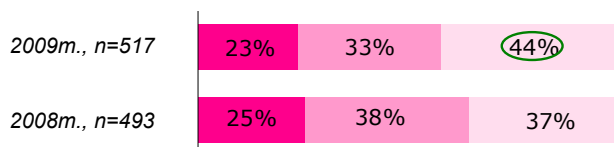
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie yra lankęsi viešojoje bibliotekoje, n=517

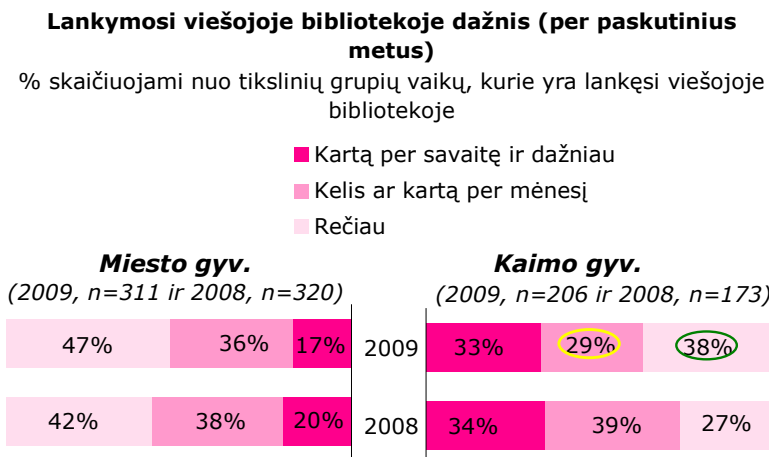
Lankymosi viešojoje bibliotekoje dažnis (per paskutinius metus)

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie yra lankęsi viešojoje bibliotekoje

- Kartą per savaitę ir dažniau
- Kelis ar kartą per mėnesį
- Rečiau

Kaime gyvenantys vaikai bibliotekoje lankosi dažniau nei miestiečiai. Tačiau pastaraisiais metais jų lankymosi bibliotekoje intensyvumas kiek mažėja.

6.4. Bibliotekos paslaugos, kuriomis naudojasi vaikai

- Kas trečias bibliotekoje pastaraisiais metais apsilankęs vaikas naudojosi vieša interneto prieiga, o kas penktas šia paslauga naudojasi reguliariai -

Labiausiai paplitusi bibliotekos teikiama paslauga – knygų pasiėmimas į namus. Šia paslauga yra naudojęsi 88% pastaraisiais metais bibliotekoje apsilankusių vaikų, o 74% šia paslauga naudojasi nuolat.

Kas penktas šiais metais bibliotekoje apsilankęs 12-14 metų amžiaus vaikas bibliotekoje naudojosi internetu, skaityklos paslaugomis ar žaidė kompiuterinius žaidimus. Dažniausiomis šias veiklas įvardijo atitinkamai 7%, 4% ir 10% apklaustųjų.

Bibliotekos renginiuose dalyvauja, rašo kompiuteriu ar žaidžia ne kompiuterinius žaidimus, mokosi ar tiesiog bibliotekoje leidžia laiką ko nors laukdami, ne daugiau kaip kas dešimtas vaikas.

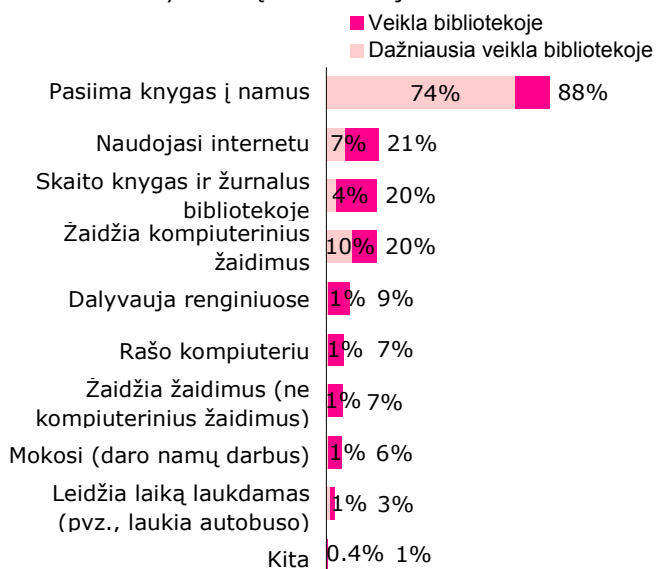
Merginos bibliotekoje dažniau skaito knygas ar žurnalus bei dalyvauja renginiuose, tuo tarpu berniukai dažniau žaidžia kompiuterinius žaidimus.

Apibendrinant vaikų veiklas bibliotekoje galima suskirstyti į kelias grupes:

- ➔ naudojimas tradicinėmis bibliotekų paslaugomis (knygų pasiėmimas į namus, knygų ar žurnalų skaitymas);
- ➔ naudojimas su vieša interneto prieiga susijusiomis paslaugomis (rašymas kompiuteriu, kompiuterinių žaidimų žaidimas, naudojimas internetu);

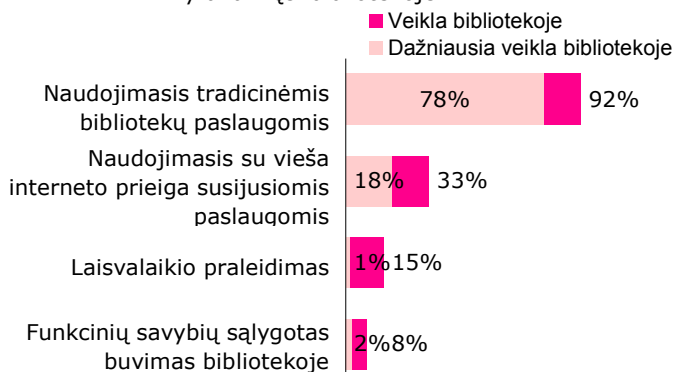
Veiklos, kuriomis užsiimama bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie per paskutinius metus yra lankęsi bibliotekoje n=472

Veiklos, kuriomis užsiimama bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie per paskutinius metus yra lankęsi bibliotekoje n=472

- ➔ laisvalaikio praleidimas (žaidimų (ne kompiuterinių) žaidimas ir dalyvavimas renginiuose);
- ➔ funkinių savybių sąlygotas buvimas bibliotekoje (mokymasis ar laiko praleidimas laukiant autobuso ar pan).

Paprastai vaikai naudojami tradicinėmis bibliotekos teikiamomis paslaugomis (92%). Trečdalis apklaustųjų (33%) naudojami su vieša interneto prieiga susijusiomis paslaugomis ir net daugiau nei pusė iš jų tai daro nuolat (18%).

Su laisvalaikiu susijusia ar funkinių savybių sąlygota veikla bibliotekoje užsiimama retai (atitinkamai 15% ir 8%).

Tarp „kitų“ veiklų vaikai minėjo lankęsi bibliotekoje siekdami su ja susipažinti ar apsižvalgyti, atsispausdinti reikiamus dokumentus ar dalyvavo joje vykusiose repeticijose.

- Aktyvesni bibliotekos lankytojai dažniau naudojami viešos interneto prieigos paslaugomis -

Veiklos, kuriomis vaikai užsiima bibliotekoje, labai priklauso nuo to, kaip dažnai jie lankosi bibliotekoje.

Aktyviausiai joje besilankantys vaikai (bent kartą per savaitę) kiek rečiau pasiima knygas į namus, tačiau dažniau skaito jas bibliotekoje, žaidžia ar rašo kompiuteriu, naudojami internetu, mokosi ar dalyvauja bibliotekoje organizuojamuose renginiuose. Šie vaikai labiau įsitraukę į bibliotekos gyvenimą, labiau susipažinę su visomis jos paslaugomis.

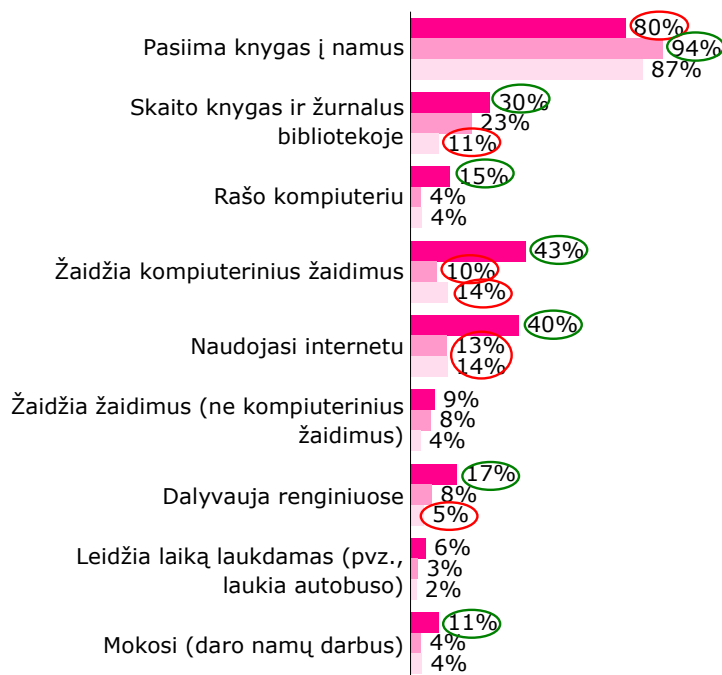
Bibliotekoje kartą ar kelis kartus per mėnesį apsilankantys vaikai dažniau ima knygas į namus, tačiau rečiau žaidžia kompiuteriu ar naudojami internetu.

Rečiausiai bibliotekoje apsilankantys vaikai (rečiau nei kartą per mėnesį) mažiausiai įsitraukę į bibliotekos gyvenimą. Jie žino ir naudojami iš esmės tik viena bibliotekos paslauga – knygų pasiėmimu į namus. Tačiau jie rečiau nei kiti vaikai bibliotekoje skaito knygas ar žurnalus, žaidžia kompiuteriu, naudojami internetu ar dalyvauja bibliotekoje organizuojamuose renginiuose.

Veiklos, kuriomis užsiimama bibliotekoje pagal lankymosi viešojoje bibliotekoje dažnį

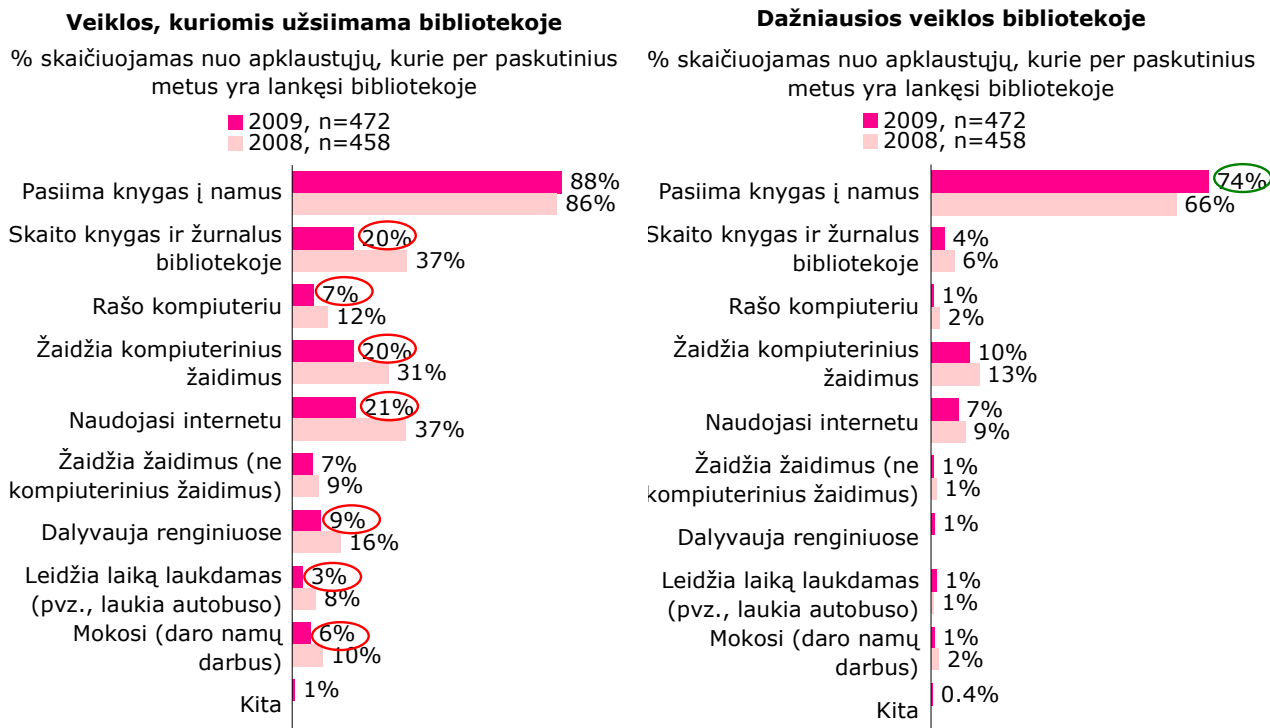
% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių

- Lankosi kartą per savaitę ir dažniau, n=121
- Lankosi kelis ar kartą per mėnesį, n=171
- Lankosi rečiau, n=180

Lyginant su pernai metais, padaugėjo vaikų, kurie dažniausiai naudojami knygų pasiėmimo į namus paslauga. Tačiau bendras naudojimas šia paslauga nepakito. Tuo tarpu naudojimas beveik visomis kitomis paslaugomis šiek tiek sumažėjo (išskyrus nekompiuterinių žaidimų žaidimą).

 Pakartotinai apklausoje dalyvavę vaikai šiais metais rečiau dalyvavo bibliotekos organizuotuose renginiuose. Be to, jie rečiau nurodė bibliotekoje skaitantys knygas ar žurnalus, bet dažniau joje leidžiantys laiką laukdami (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 3.3 ir 3.4).

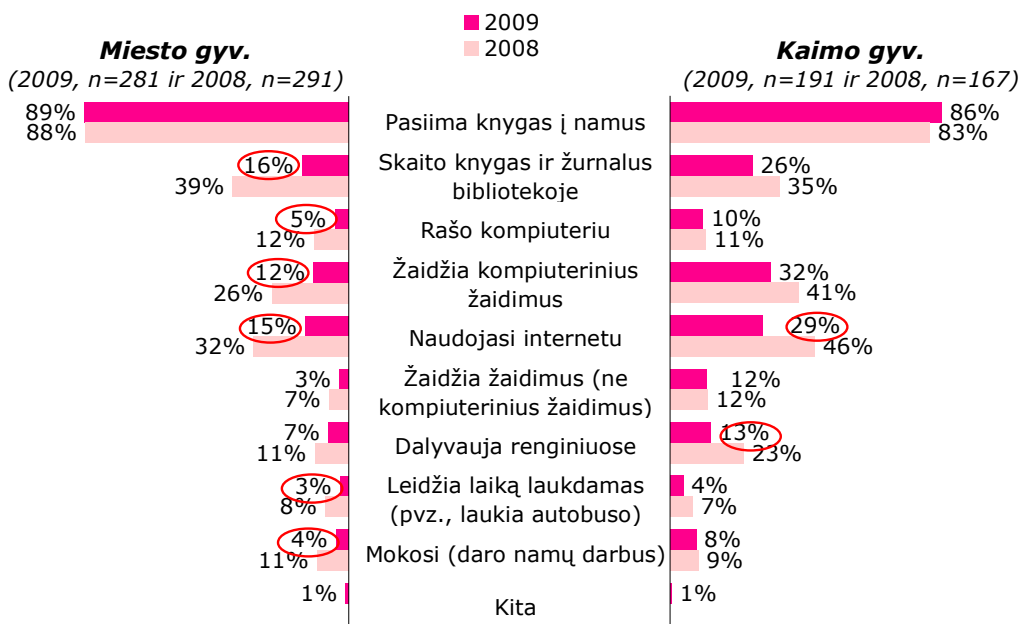

Kaime vaikai turi mažesnes interneto prieigos ar laisvalaikio praleidimo galimybes, todėl jie aktyviau naudojami įvairiomis bibliotekoje teikiama paslaugomis. Tad galima daryti prielaidą, jog kaimo biblioteka turi didesnės reikšmės vaikų gyvenimui bei jų socialinės atskirties mažinimui. Kaime gyvenantys vaikai dažniau nei miestiečiai bibliotekose skaito knygas ar laikraščius, rašo, naudojami internetu, žaidžia ne kompiuterinius žaidimus bei dalyvauja bibliotekoje organizuojamuose renginiuose. Be to, kaime daug dažniau bibliotekoje žaidžiami kompiuteriniai žaidimai.

Kaimo bibliotekose pastaraisiais metais sumažėjo besinaudojančių internetu ar dalyvaujančių renginiuose vaikų. Tuo tarpu mieste šiais metais beveik visomis bibliotekos paslaugomis naudojami mažesnė vaikų dalis (išskyrus knygų pasiėmimą, ne kompiuterinių žaidimų žaidimą bei dalyvavimą renginiuose).

Veiklos, kuriomis užsiimama bibliotekoje

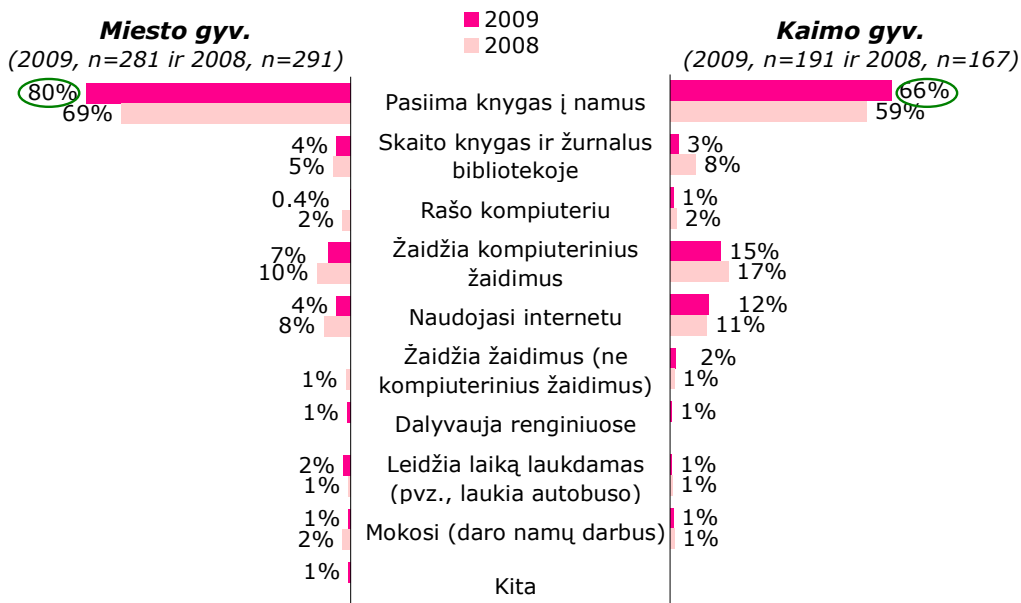
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie per paskutinius metus yra lankęsi bibliotekoje

Tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose daugėja vaikų, kurie dažniausiai bibliotekoje naudojami knygų išdavimo paslauga. Tačiau mieste tokių vaikų kiek daugiau nei kaime. Tuo tarpu kaimo bibliotekose kiek didesnė vaikų dalis minėjo dažniausiai bibliotekoje žaidžiantys kompiuterinius žaidimus ar besinaudojantys internetu.

Dažniausios veiklos bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie per paskutinius metus yra lankęsi bibliotekoje

7. Viešos interneto prieigos bibliotekose paklausa ir perspektyvos

7.1. Nemokamos interneto prieigos žinomumas

- Daugėja vaikų, žinančių, jog bibliotekoje galima nemokamai pasinaudoti internetu -

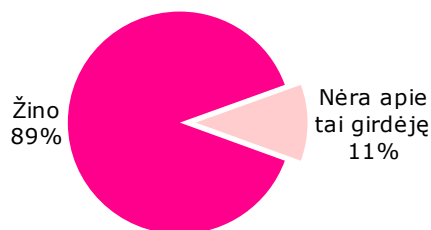
Dauguma 12-14 metų amžiaus Lietuvos vaikų žino, jog bibliotekoje galima nemokamai naudotis internetu (89%).

Apie nemokamą interneto prieigą kiek dažniau žino bibliotekoje besilankantys vaikai, neturintieji interneto prieigos namuose bei rečiausiai internetu besinaudojantys asmenys. Taigi, galima daryti prielaidą, jog nemokamos viešos interneto prieigos poreikį labiau jaučiantys vaikai dažniau žino apie šią paslaugą.

Tuo tarpu didmiesčiuose gyvenantys vaikai, nesilankantieji bibliotekoje ir neturintys interneto prieigos mokykloje vaikai apie galimybę naudotis internetu bibliotekoje žino rečiau.

Lyginant su visais Lietuvos gyventojais, vaikai daug geriau žino apie nemokamą viešą interneto prieigą bibliotekoje.

Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, n=609

Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

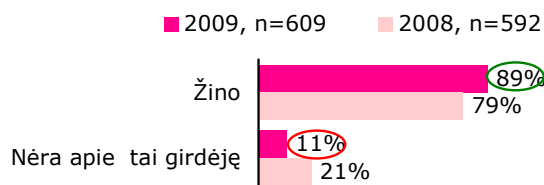
Šiomet, lyginant su pernai metais, viešos interneto prieigos žinomumas tarp vaikų kiek paaugo.

Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais taip pat dažniau teigė žinantys apie nemokamą interneto prieigą bibliotekoje (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.1).

Kaime gyvenantys vaikai kiek dažniau žino apie galimybę bibliotekose nemokamai naudotis internetu. Be to, kaime viešos interneto prieigos žinomumas šiais metais paaugo, kai tuo tarpu mieste tokių pokyčių nestebima.

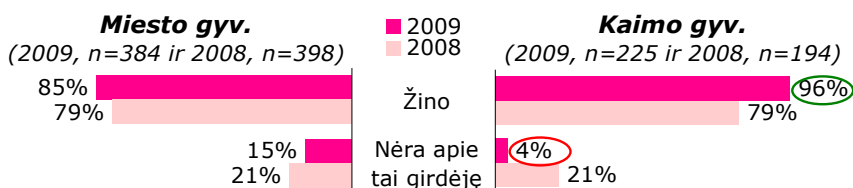
Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

7.2. Naudojimas nemokama internetu bibliotekoje

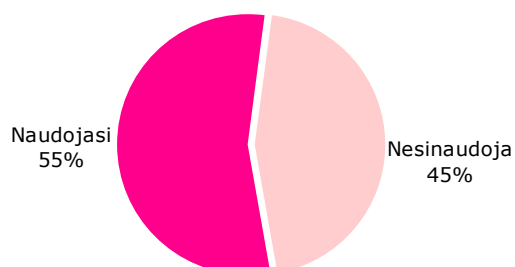
- Vieša interneto prieiga naudojasi kas antras apie tokią galimybę žinantis vaikas -

Nemokamu internetu bibliotekoje naudojasi daugiau nei pusė apie jį žinančių vaikų (55%). Jie sudaro 49% visų 12-14 metų amžiaus Lietuvos vaikų.

Internetu bibliotekoje kiek dažniau naudojasi interneto prieigos namuose neturintys vaikai.

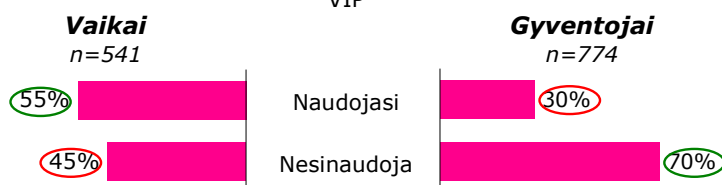
Lyginant su visais Lietuvos gyventojais, vaikai ne tik dažniau žino apie viešą interneto prieigą bibliotekoje, bet ir dažniau ją naudojami.

Naudojimas nemokama VIP bibliotekose
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie žino apie galimybę bibliotekoje naudotis nemokamu internetu, n=541

Naudojimas nemokama VIP bibliotekose

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie nemokamą VIP

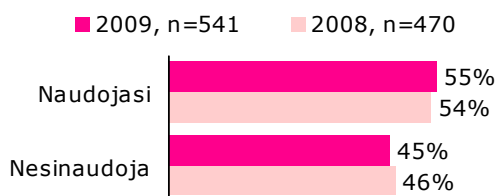

Apie galimybę nemokamai pasinaudoti internetu bibliotekoje žinantys vaikai šia paslauga šiemet naudojami taip pat dažnai kaip ir pernai. Tačiau, kadangi šiais metais išaugo viešos interneto prieigos bibliotekoje žinomumas, bendra šia paslauga besinaudojančių vaikų dalis taip pat padidėjo.

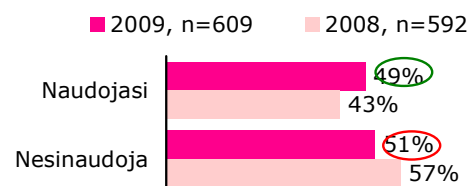

Pakartotinai apklausoje dalyvavę vaikai šiais metais taip pat viešą interneto prieigą naudojami dažniau, nei pernai (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.2).

Naudojimas nemokama VIP bibliotekose
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie žino apie galimybę bibliotekoje naudotis nemokamu internetu

Naudojimas nemokama VIP bibliotekose
% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

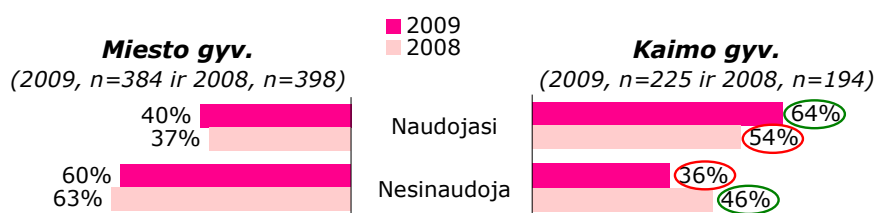

Internetu bibliotekoje gerokai dažniau naudojama kaime, nei mieste. Kadangi naudojimas internetu susijęs su galimybe juo naudotis namuose, o kaimo vaikai rečiau nei miestiečiai turi tokią galimybę – tai ir lemia tai, jog kaimo bibliotekose vieša interneto prieiga yra populiarsnė.

Naudojimas internetu bibliotekoje auga tik kaimo bibliotekose. Tuo tarpu mieste jis nekinta.

Naudojimas nemokama VIP bibliotekose

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

7.3. Naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose istorija

- Penktadalis vieša interneto prieiga besinaudojančių vaikų ją pradėjo naudotis šiais metais (2009m.) -

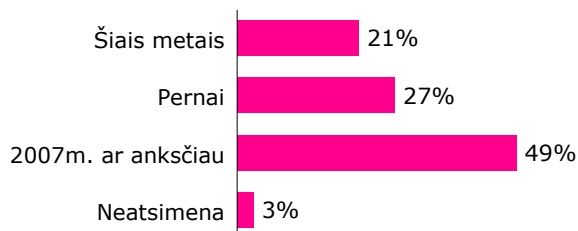
Penktadalis bibliotekoje internetu besinaudojančių vaikų juo ėmė naudotis tik šiais metais (21%). Nuo pernai vieša interneto prieiga bibliotekoje naudojasi 27% vaikų, o beveik pusė vaikų juo naudojasi dar nuo anksčiau.

Be to, pastaraisiais metais vieša interneto prieiga nuo šių metų, nuo pernai metų ar dar nuo anksčiau besinaudojančių vaikų dalys nepakito.

 Tarp pakartotinai apklaustų vaikų naudojimosi vieša interneto prieiga trukmės pokyčių nestebima (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.3).

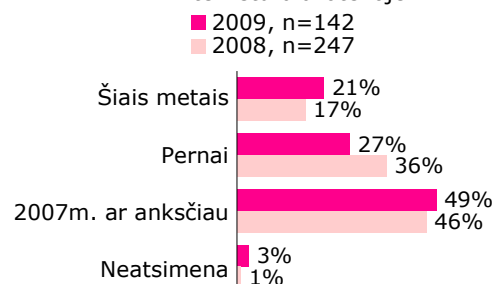
Kada pirmą kartą pasinaudojo VIP bibliotekoje?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje, n=142

Kada pirmą kartą pasinaudojo VIP bibliotekoje?

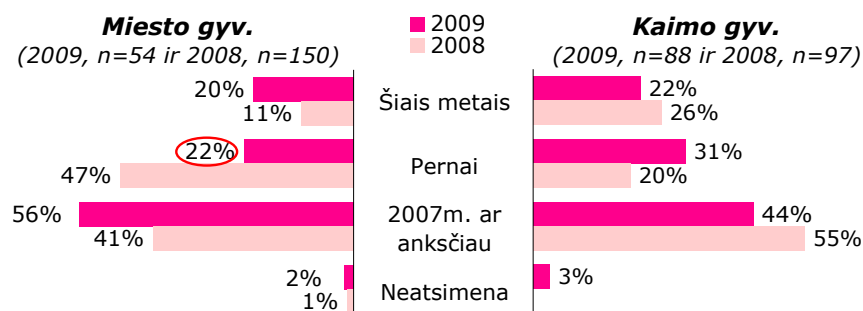
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

Kaime ir mieste gyvenančių vaikų naudojimosi internetu bibliotekoje trukmė nesiskiria. Tačiau mieste vaikai šiemet rečiau nurodė internetu bibliotekoje besinaudojantys nuo pernai metų.

Kada pirmą kartą pasinaudojo VIP bibliotekoje?

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

7.4. Priežastys, lemiančios naudojimąsi internetu bibliotekoje

- Nemokamas internetas – dažniausias veiksnys, lemiantis naudojimąsi vieša interneto prieiga bibliotekoje -

Respondentų, kurie internetu naudojami bibliotekoje, nors turi galimybę juo naudotis ir kitose vietose (pavyzdžiui, namuose, mokykloje ar pan.), buvo klausama, kodėl jie renkasi viešą interneto prieigą bibliotekoje.

Dažniausiai tokį apsisprendimą lemia nemokamas internetas (63%). Dar 38% respondentų neturi interneto prieigos namuose, todėl juo naudojami bibliotekoje, kaip ir kitose alternatyviose interneto prieigose. 30% apklaustųjų tiesiog naudojami kitomis bibliotekos paslaugomis.

Likusias priežastis paminėjo ne daugiau kaip 17% apklaustųjų.

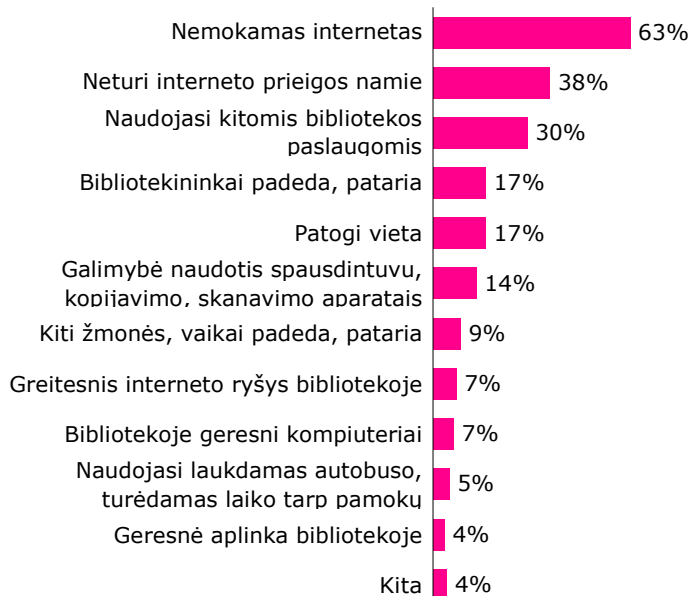
Tarp „kitų“ vaikų nurodytų priežasčių buvo minima, jog bibliotekoje smagu leisti laiką su draugais arba internetu čia naudojami, kai greitai ko nors prireikia mokyklai.

Per pastaruosius metus sumažėjo vaikų, kurie internetu bibliotekoje naudojami dėl to, jog čia geresnė aplinka arba jie naudojami kitomis bibliotekos paslaugomis. Be to, padaugėjo vaikų, internetu bibliotekoje besinaudojančių dėl to, jog neturi interneto namuose.

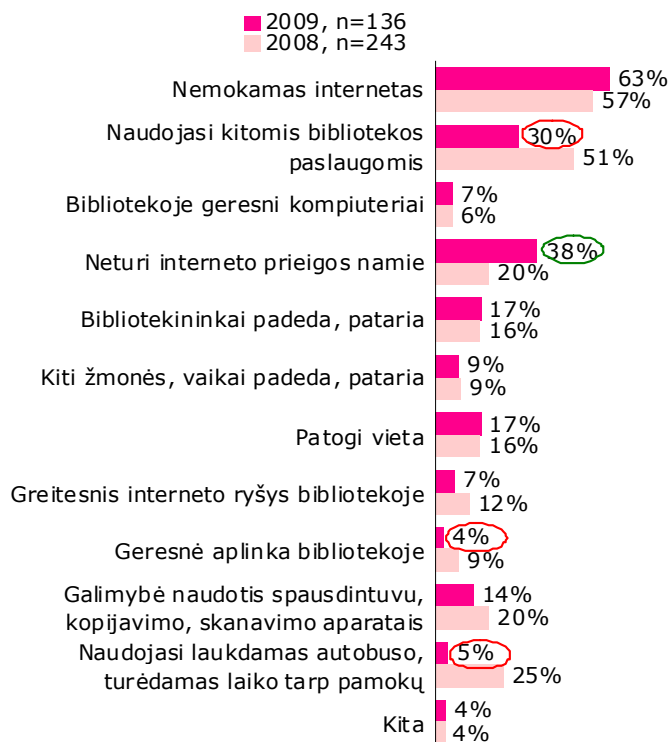
Iš pirmo žvilgsnio pastarasis pokytis kiek prieštarauja anksčiau aptartiems rezultatams, kurie rodė augantį interneto vartojimą namuose ir to lemiamą viešos interneto prieigos bibliotekoje populiarumo mažėjimą. Tačiau iš tiesų duomenys ne prieštarauja, o papildo vieni kitus. Naudojimosi internetu bibliotekoje paplitimo negalima tiesiogiai lyginti su priežastimis, kurios lemia šios paslaugos pasirinkimą. Tai skirtingi „dydžiai“, kurie nebūtinai turi tarpusavio priklausomybę, nors gali būti nulemti panašių aplinkybių. Į situaciją pažvelgus abstrakčiau, galime pastebėti bendrą augančios interneto svarbos vaikų gyvenime tendenciją. Dėl augančio jo poreikio internetas vis dažniau įrengiamas namuose, o, jei interneto prieigos namuose nėra, tikslingai naudojami alternatyviomis interneto prieigomis, o ne prisėsdama prie interneto atsitiktinai atėjus į biblioteką.

 Pakartotinai apklausti vaikai tiek pernai, tiek šiais metais nemokamu internetu bibliotekoje naudojami dėl tų pačių priežasčių (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.4).

Priežastys, kodėl naudojamosi internetu bibliotekoje
% skaičiuojamas nuo vaikų, kurie internetu naudojami ne vien bibliotekoje, n=136

Priežastys, kodėl naudojamosi internetu bibliotekoje
% skaičiuojamas nuo vaikų, kurie internetu naudojami ne vien bibliotekoje

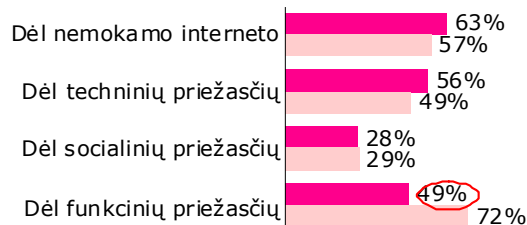
Apibendrinant duomenis, visi viešos interneto prieigos bibliotekoje pasirinkimo motyvai buvo suskirstyti į 4 grupes⁴:

- techniniai veiksniai – tai interneto namuose neturėjimas, galimybė naudotis spausdintuvu, kopijavimo, skanavimo aparatais, interneto greitis bei geresnė kompiuterių kokybė;
- funkciniai veiksniai – tai naudojimas kitomis bibliotekos paslaugomis, vietos patogumas ar naudojimas internetu laukiant autobuso, turint laiko tarp pamokų;
- socialumo veiksniai – tai galimybė bibliotekoje gauti darbuotojų pagalbą, galimybė gauti kitų žmonių patarimų bei geresnė bibliotekos aplinka;
- nemokamas internetas – finansinis aspektas išsiskiria iš visų kategorijų, todėl jis analizėje pateikiamas kaip atskiras vienetas.

Priežastys, kodėl naudojamasi internetu bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo vaikų, kurie internetu naudojami ne vien bibliotekoje

■ 2009, n=136
■ 2008, n=243

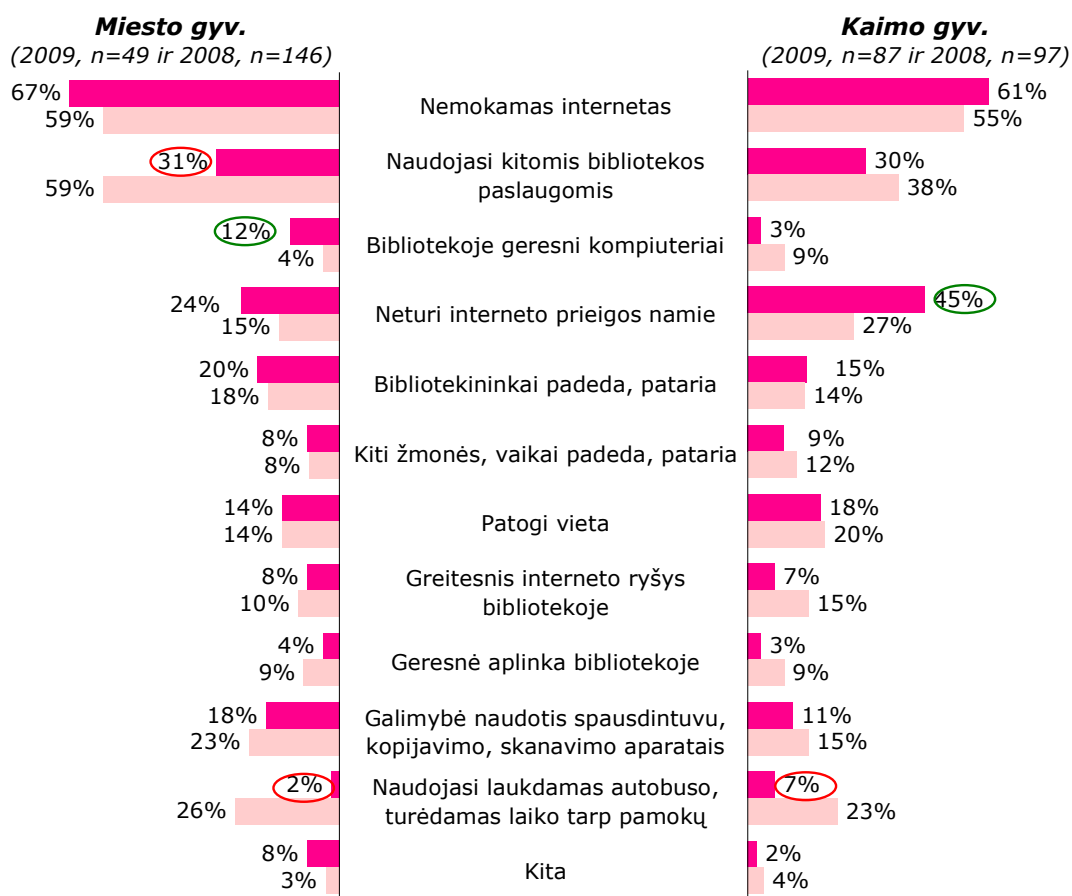
Analizuojant bendrai, finansinis veiksnys išlieka svariausiu ir lemiančiu didžiausios vaikų dalies apsisprendimą naudotis internetu bibliotekoje. Antroje vietoje yra techniniai veiksniai. Dėl jų internetu bibliotekoje naudojami 56% vaikų. 49% apklaustųjų internetu bibliotekoje naudojami dėl funkcinų priežasčių. Lyginant su pernai metais, sumažėjo dėl funkcinų priežasčių besinaudojančiųjų dalis. Mažiausiai interneto vartojimui bibliotekose vaikams įtakos turi socialiniai veiksniai (28%).

Kaime vaikai internetu bibliotekoje dažniau naudojami todėl, kad neturi interneto prieigos namuose. Be to, būtent kaime išaugo dėl šios priežasties bibliotekose internetu besinaudojančiųjų vaikų dalis. Mieste gyvenantys vaikai šiais metais vieša interneto prieiga bibliotekose dažniau naudojami dėl geresnių kompiuterių. Tačiau sumažėjo internetu bibliotekoje besinaudojančiųjų dalis dėl to, jog naudojami kitomis šios įstaigos paslaugomis. Be to, tiek mieste, tiek kaime mažiau vaikų internetu bibliotekoje naudojami į ją užsukę atsitiktinai.

⁴ Grupė sudaroma sumuojant visus respondentus, paminėjusius bent vieną iš grupės apimamų priežasčių.

Priežastys, kodėl internetu naudojasi bibliotekoje

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie internetu naudojasi ne vien bibliotekoje

7.5. Priežastys, kodėl nesinaudojama vieša interneto prieiga bibliotekoje

- Internetu bibliotekoje paprastai nesinaudojama dėl to, jog jo poreikis patenkinamas namuose -

Dažniausiai internetu bibliotekoje yra nesinaudojama dėl to, jog juo naudojamosi kitose vietose - turima interneto prieiga namuose (86%) arba juo naudojamosi mokykloje (25%). Dar 13% vaikų teigė, jog pas draugus internetu naudotis yra smagiau.

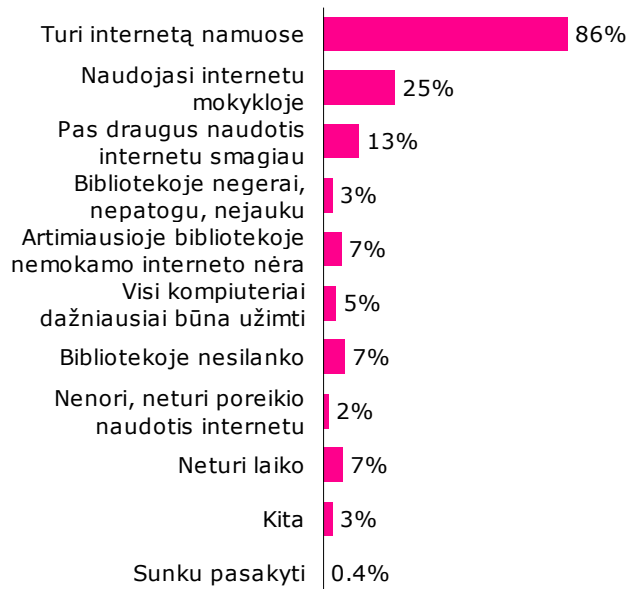
Ne daugiau nei kas dešimtas vaikas bibliotekoje vieša interneto prieiga nesinaudoja dėl poreikio stygiaus (nenori – 2%), ar tai lemiančių išorinių aplinkybių (nesilanko bibliotekoje – 7%, neturi laiko – 7%, artimiausia biblioteka neteikia tokios paslaugos – 7%, trūksta laisvų vietų prie kompiuterių – 5%, bibliotekoje nepatogu ar neįdomu – 3%).

Internetu namuose neturintys bei vidutiniškai aktyviai (keletą kartų per savaitę) juo besinaudojantys vaikai, kiek dažniau internetu bibliotekoje nesinaudoja dėl to, jog juo naudojasi mokykloje. Tuo tarpu vaikai, kurie internetu naudojasi aktyviai (kiekvieną dieną), dažniau viešos interneto prieigos poreikio nejaučia dėl to, jog internetu gali naudotis namuose.

Mieste gyvenantys vaikai dažniau vieša interneto prieiga nesinaudoja dėl to, jog internetu gali naudotis namuose. Tuo tarpu kaime gyvenantys vaikai dažniau negali naudotis vieša interneto prieiga bibliotekoje todėl, kad artimiausioje bibliotekoje tokia paslauga neteikiama.

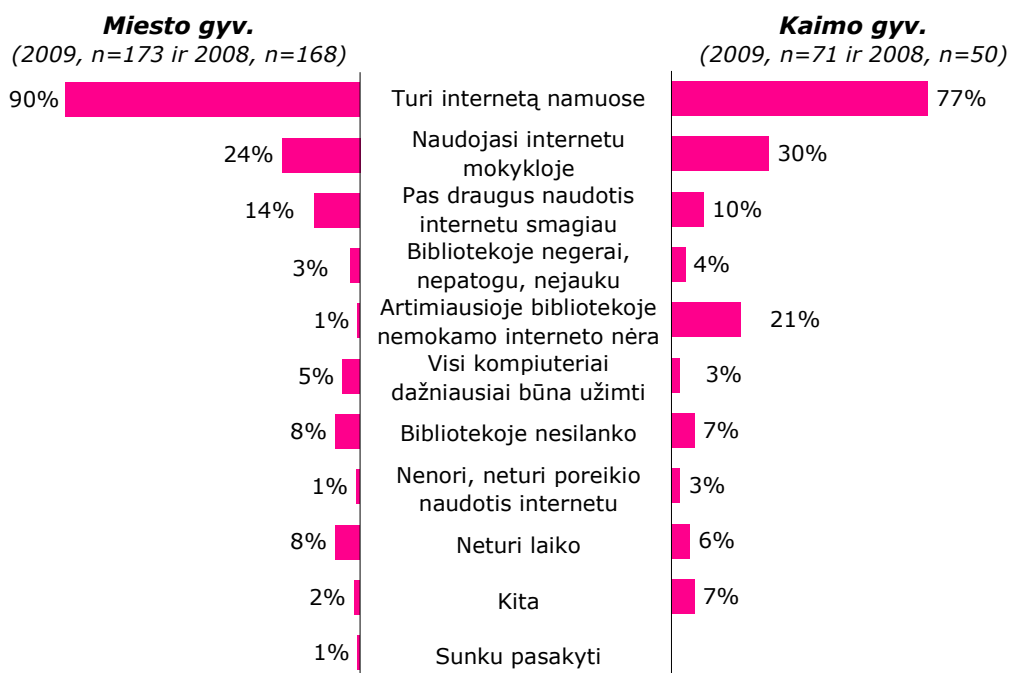
Priežastys, kodėl nesinaudoja nemokamu internetu bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie nesinaudoja nemokamu internetu bibliotekoje, n=244

Priežastys, kodėl nesinaudoja nemokamu internetu bibliotekoje

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie nesinaudoja nemokamu internetu bibliotekoje

7.6. Viešos interneto prieigos kokybės vertinimas

- Bibliotekoje teikiamos viešos interneto prieigos paslaugos bei materialinė bazė absoliučios vaikų daugumos vertinami gerai -

Apskritai bibliotekos teikiamų viešos interneto prieigos paslaugų kokybę vaikai vertina gerai.

Itin gerai vertinami su personalu susiję veiklos aspektai - bibliotekininkų žinios ir gebėjimai (gerai arba labai gerai įvertino 91%), paslaugumas (94%). Be to, absoliuti dauguma vaikų gerai vertina bibliotekos darbo laiką (91%) ir galimybę joje dirbti niekieno netrukdomam (86%).

78%-87% vaikų gerai įvertino bibliotekoje esančias informacines technologijas (kompiuterius, programinę įrangą bei interneto greitį). Tačiau būtent programinę įrangą bei interneto greitį vaikai labai gerai įvertino rečiau nei anksčiau aptartus aspektus.

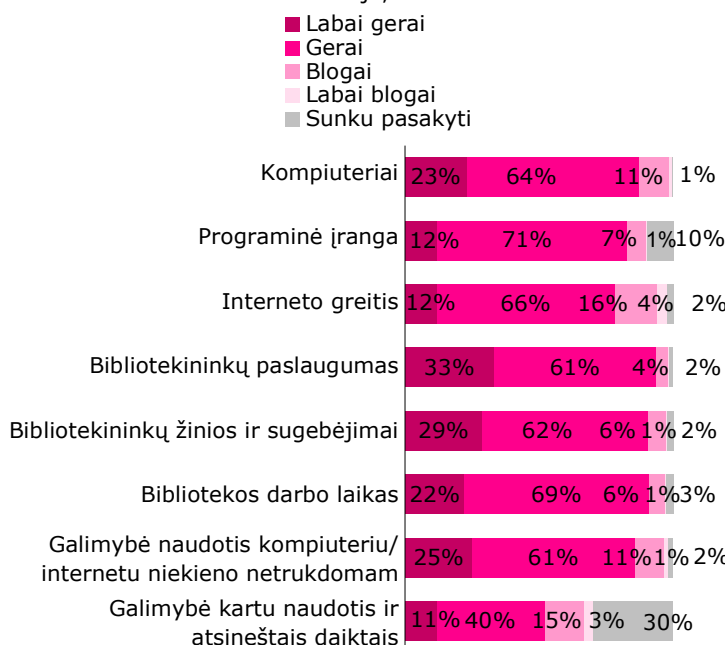
Santykinai prasčiau įvertinta galimybė bibliotekoje naudotis atsineštais daiktais. Gerai arba labai gerai tokią galimybę įvertino tik kas antras vaikas (51%). Tam įtakos turi mažas vaikų informuotumas apie tokias galimybes arba tai, jog vaikai tiesiog neturi delninių, fotoaparatus, mp3 grotuvų ir panašių daiktų. Beveik kas trečias vaikas šios savybės tiesiog neįvertino.

Vieša interneto prieiga bibliotekoje (kartą ar keletą kartų per mėnesį) besinaudojantys vaikai geriau įvertino programinės įrangos kokybę, bibliotekininkų paslaugumą, bei galimybę naudotis savo atsineštais daiktais. Rečiau nei kartą per mėnesį vieša interneto prieiga bibliotekoje besinaudojantys vaikai kiek dažniau gerai įvertino galimybę naudotis kompiuteriu ar internetu niekieno netrukdomiems.

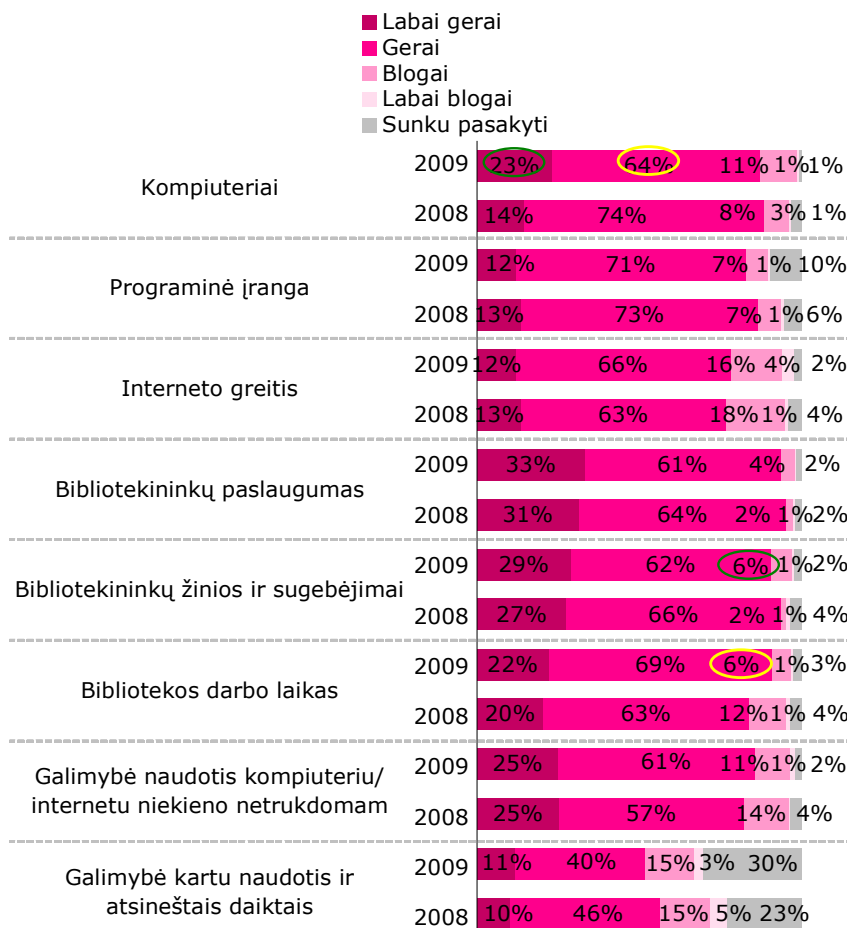
Lyginant su pernai metais, kiek padaugėjo bibliotekos darbo laiką gerai arba labai gerai įvertinusių vaikų. Taip pat šiais metais daugiau vaikų labai gerai įvertino bibliotekoje esančius kompiuterius, nors bendra teigiamai kompiuterius vertinusių vaikų dalis nepakito.

Tuo tarpu bibliotekininkų žinias ir sugebėjimus šiais metais kiek daugiau vaikų įvertino blogai.

Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje, n=297

Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

2009m., n=297

2008m., n=252

Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais dažniau puikiai įvertino bibliotekos darbuotojų paslaugumą bei šios įstaigos darbo laiką (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.5).

Kaime gyvenantys vaikai dažniau teigiamai įvertino viešos interneto prieigos programinę įrangą. Be to, jie dažniau labai gerai įvertino bibliotekininkų paslaugumą (bendras teigiamas personalo paslaugumo vertinimas tarp miesto ir kaimo vaikų nesiskiria).

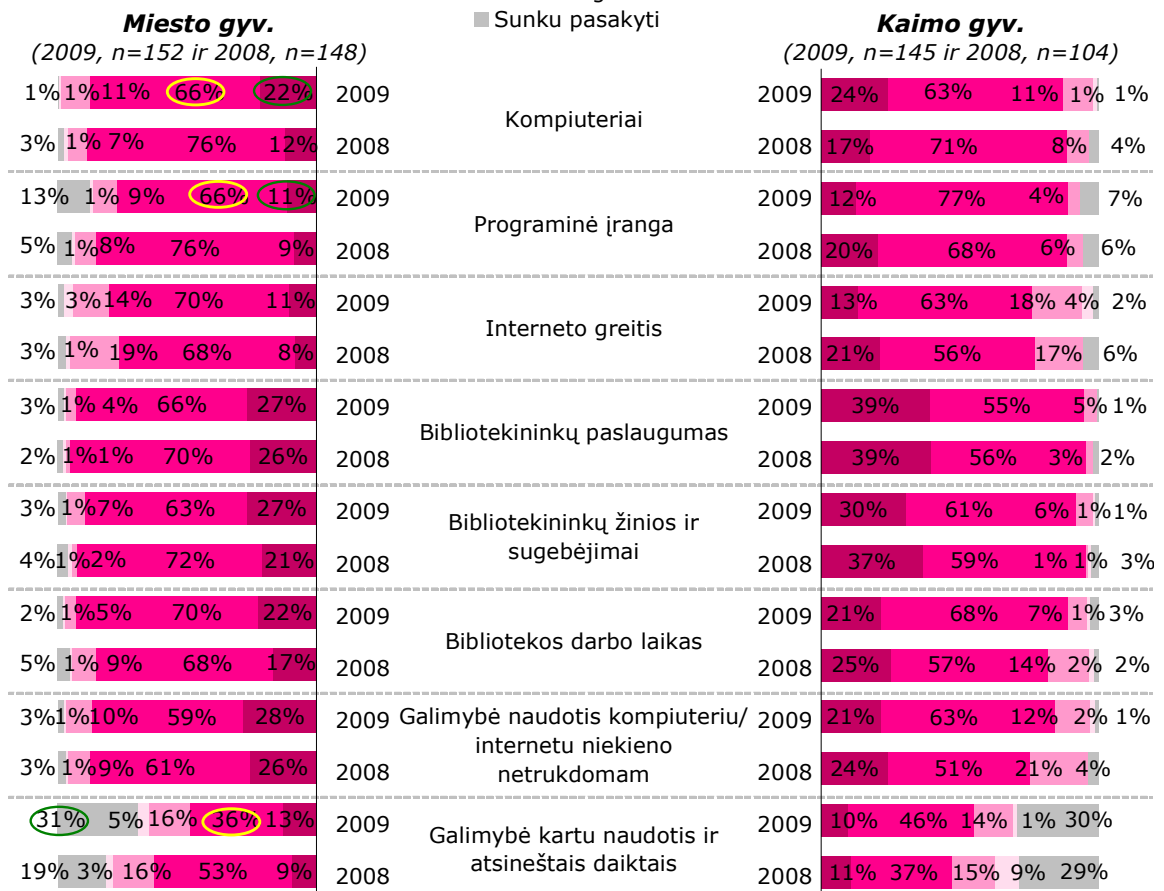
Mieste padaugėjo labai gerai viešos interneto prieigos kompiuterius bei programinę įrangą vertinančių vaikų (bendri šių aspektų vertinimai nepakito).

Tiek mieste, tiek kaime gyvenantys vaikai šiais metais geriau įvertino bibliotekos darbo laiką.

Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

- Labai gerai
- Gerai
- Blogai
- Labai blogai
- Sunku pasakyti

7.7. Galimybės naudotis internetu bibliotekoje suteikiama nauda

- Vieša interneto prieiga bibliotekose besinaudojantys vaikai dažniausiai taip pajvairina savo laisvalaikį arba kuria ir palaiko savo socialinius tinklus -

Viešos interneto prieigos bibliotekoje teikiamas naudas galima skirstyti į tris grupes⁵:

- ➔ socialinę: pagalba susirandant naujų draugų, bendraujant su artimaisiais, bendravimo pagerinimas;
- ➔ edukacinę: pagalba atliekant mokyklos užduotis, pagalba ruošiantis būreliams, pomėgiams;
- ➔ laisvalaikio: veiklų praplėtimas, laisvalaikio praturtinimas.

Galimybė naudotis internetu bibliotekoje praturtina vaikų laisvalaikį (92%) bei bendravimą (83%). Edukacinėmis interneto teikiamomis galimybėmis naudojasi mažesnė apklaustųjų dalis (63%), tačiau jų skaičius metų perspektyvoje auga.

Analizuojant konkrečiau, matome, jog 82% vaikų teigė, kad internetas praturtino jų veiklą, dar 77% - pajvairino laisvalaikį. Kiek daugiau nei pusė apklaustųjų vaikų teigė, jog internetas jiems padėjo susirasti naujų draugų (63%), bendrauti su artimaisiais (58%) ar apskritai praturtino bendravimą (58%). 63% vaikų teigė, jog vieša interneto prieiga padėjo jiems paruošti namų darbus ar pasiruošti būreliams.

14 metų amžiaus vaikai kiek dažniau teigė, jog internetas praturtino jų laisvalaikį. Tuo tarpu jaunesnio amžiaus vaikai rečiau teigė, kad internetas bibliotekoje padarė jų laisvalaikį įdomesniu.

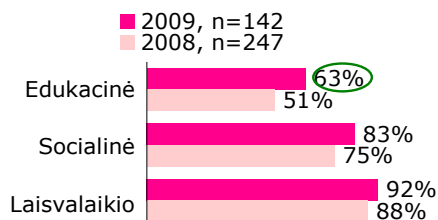
Šiais metais kiek daugiau vaikų teigė, jog internetas jiems padėjo atlikti mokyklos užduotis, susisiekti su artimaisiais ar praplėti laisvalaikį.

 Tarp pakartotinai apklaustųjų vaikų interneto teikiamos naudos šiais metais išliko tokios pačios, kaip ir pernai metais (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.6).

Mieste ir kaime gyvenantiems vaikams vieša interneto prieiga suteikia tokias pačias naudas. Be to, tiek mieste, tiek kaime daugėja vaikų, kurių nuomone, internetas jiems padeda susisiekti su artimaisiais.

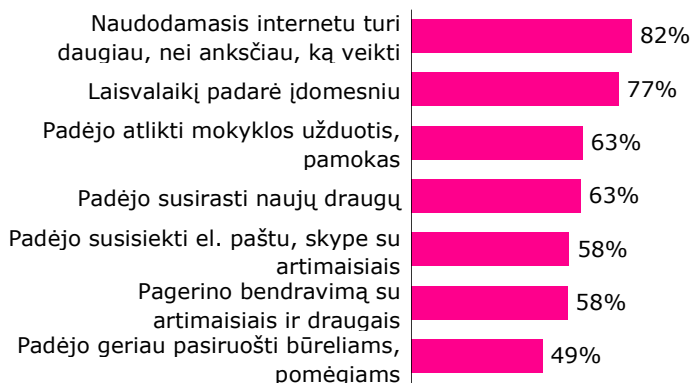
Galimybės naudotis internetu viešojoje bibliotekoje suteikta nauda

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie internetu naudojami bibliotekoje

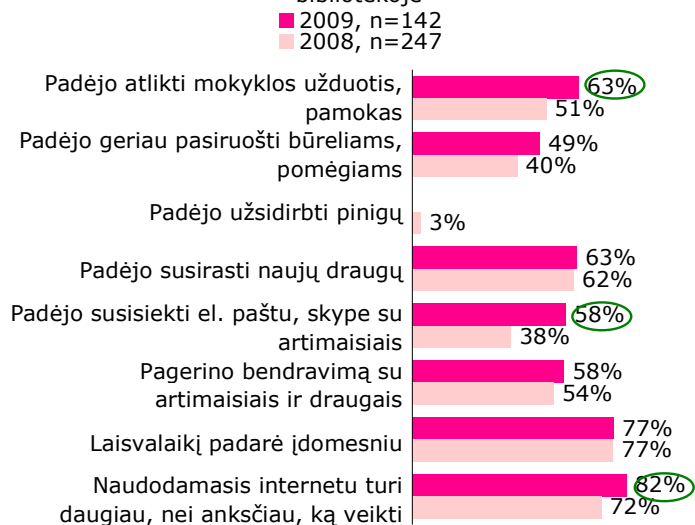
Galimybės naudotis internetu viešojoje bibliotekoje suteikta nauda

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie internetu naudojami bibliotekoje, n=142

Galimybės naudotis internetu viešojoje bibliotekoje suteikta nauda

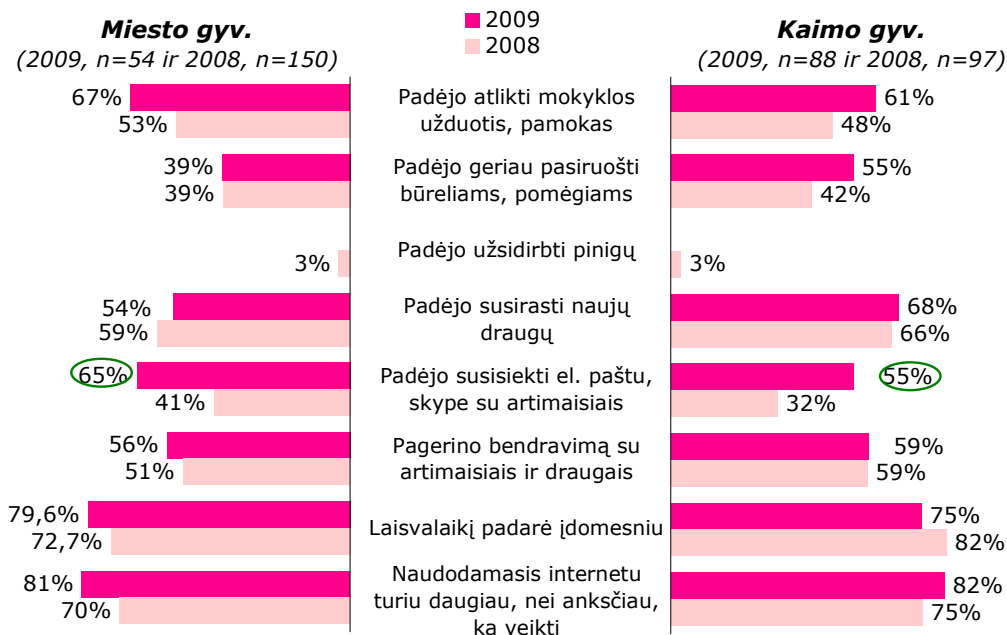
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie internetu naudojami bibliotekoje

⁵ Grupė sudaroma sumuojant visus respondentus, paminėjusius bent vieną iš grupės apimamų naudų.

Galimybės naudotis internetu viešąją biblioteką suteikta nauda

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų, kurie internetu naudojami bibliotekoje

7.8. Ketinimai naudotis vieša interneto prieiga ateityje

- Vieša interneto prieiga per artimiausią pusmetį ketina pasinaudoti ketvirtadalis juo anksčiau nesinaudojusių vaikų -

Per artimiausią pusmetį vieša interneto prieiga bibliotekoje ketina naudotis beveik kas antras 12-14 metų amžiaus vaikas (46%).

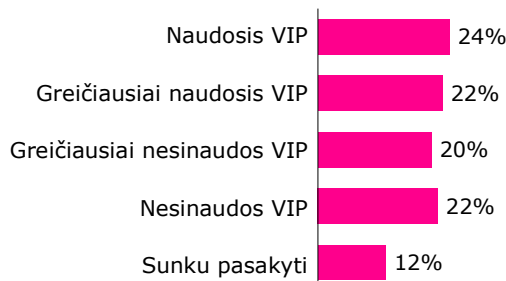
Dažniau internetu ketina pradėti naudotis interneto prieigos namuose neturintys vaikai, vidutiniškai aktyvūs interneto vartotojai (keletą kartų per savaitę), esami viešos interneto prieigos vartotojai (o ypač internetu bibliotekoje besinaudojantieji bent kartą per mėnesį).

Net ketvirtadalis vieša interneto prieiga bibliotekoje niekada nesinaudojusių vaikų, tikėtina, ims juo naudotis per artimiausius 6 mėnesius.

Lyginant su 15-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojais, vaikų, ketinančių naudotis vieša interneto prieiga, dalis santykinai didesnė.

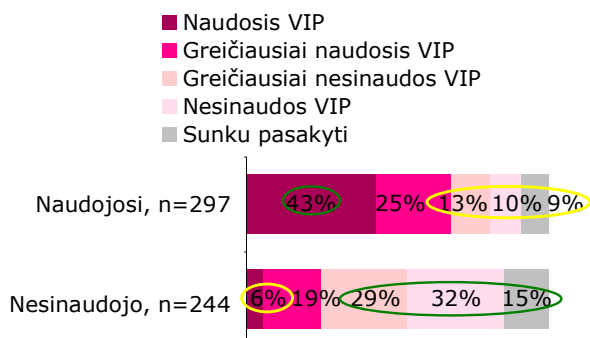
Ketinimai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

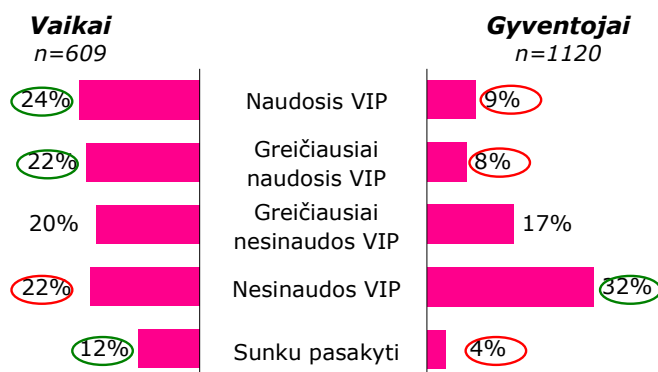
Ketinimai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn. ir naudojimąsi VIP

% skaičiuojamas nuo tikslinės grupės

Ketiniai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

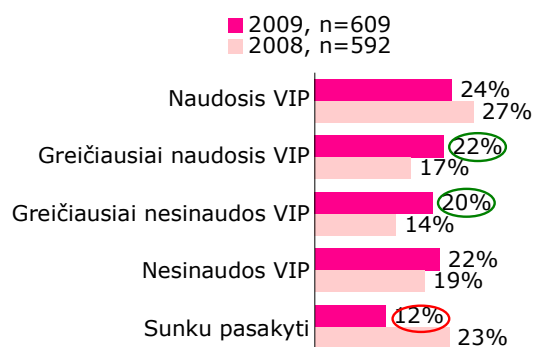
Visgi, lyginant su pernai metais, vieša interneto prieiga ketinančių naudotis vaikų dalis beveik nekinta. Tačiau daugėja dvejojančių vaikų (atsakusių, jog greičiausiai naudosis arba greičiausiai nesinaudos).

 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais rečiau nežinojo, naudosis vieša interneto prieiga, ar ne. Be to, padaugėjo vaikų, kurie atsakė, jog internetu bibliotekoje greičiausiai nesinaudos (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 4.7).

Kaime gyvenantys vaikai ateityje dažniau ketina naudotis vieša interneto prieiga bibliotekoje, nes, kaip jau buvo ne kartą minėta, jų galimybės naudotis internetu yra ribotos. Tuo tarpu kiek daugiau mieste gyvenančių vaikų internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius greičiausiai nesinaudos. Tarp mieste gyvenančių vaikų apskritai mažėja ketinančių naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėnesius ir auga dvejojančiųjų skaičius (greičiausiai naudosis arba greičiausiai nesinaudos).

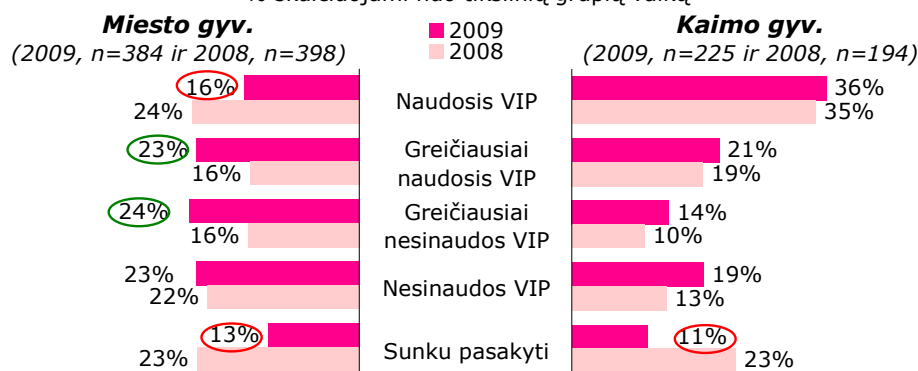
Ketiniai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

Ketiniai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

8. Bibliotekos įvaizdis

8.1. Vaikus į bibliotekas pritraukiantys ir atstumiantys veiksniai

- Didžiausias traukos veiksnys – knygos -

Pastaraisiais metais bibliotekoje apsilankusių vaikų buvo prašoma spontaniškai nurodyti, kas jiems patinka arba nepatinka bibliotekoje.

Dažniausiai vaikams bibliotekoje patinka su tradicinėmis paslaugomis susiję dalykai: didelis knygų asortimentas (64%), žurnalų gausa bei galimybė juos skaityti (3%).

Dalis vaikų patenkinti su vieša interneto prieiga susijusiais dalykais – galimybe naudotis kompiuteriu (13%) bei internetu (6%).

Kai kurie vaikai patenkinti bibliotekos aplinka ir atmosfera. 5% per paskutinius metus bibliotekoje besilankiusių apklaustųjų teigė, jog jiems patinka graži ir jauki bibliotekos aplinka, 4% vaikų patenkinti tylia ir ramia atmosfera, o dar 3% respondentų mano, jog biblioteka – priimtina vieta susitikti ir pabendrauti.

8% apklaustųjų vaikų teigė, jog jiems bibliotekoje patinka personalo darbas. Dar 5% išreiškė pasitenkinimą, jog bibliotekoje įdomu; būna įdomių užsiėmimų.

Vaikų paklausus apie jiems nepatinkančius dalykus net 37% jų teigė, jog bibliotekoje jiems viskas patinka, o dar 32% respondentų tiesiog negalėjo įvardinti nepatinkančių aspektų.

Vis gi, 31% vaikų yra nepatenkinti bibliotekų paslaugomis.

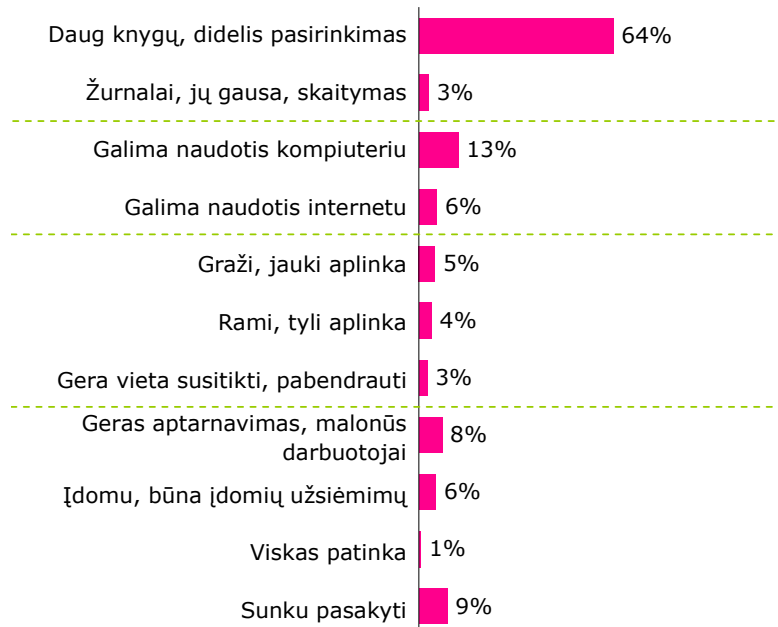
Dažniausiai vaikai išreiškė nepasitenkinimą bibliotekoje esančia aplinka: juos trikdo per didelis žmonių skaičius bibliotekoje (4%), nejauki, šalta aplinka (3%) bei vietos trūkumas (2%).

Dalis vaikų nepatenkinti tradicinėmis bibliotekos paslaugomis: mažų knygų pasirinkimu, jų trūkumu (5%) arba pasenusiomis knygomis (3%).

Panaši vaikų dalis turi pretenzijų su vieša interneto prieiga susijusiems dalykams: skundžiamasi eilėmis prie kompiuterių (3%), jų trūkumu (1%) arba apskritai nebuvimu (2%), lėtumu (1%).

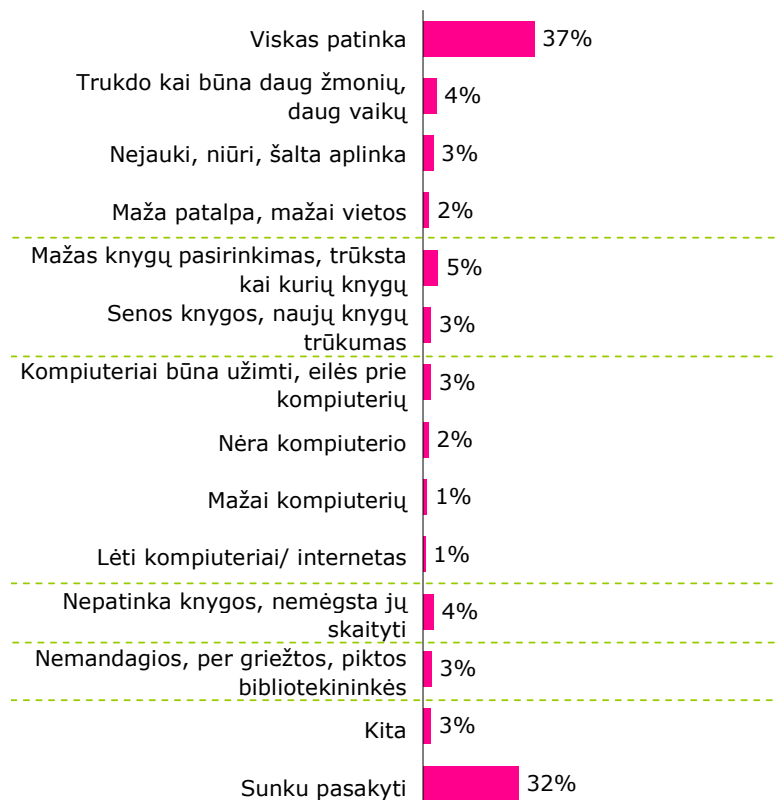
Patinkantys dalykai bibliotekoje

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie per paskutiniu metus lankėsi bibliotekoje, n=472

Nepatinkantys dalykai bibliotekoje

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie per paskutiniu metus lankėsi bibliotekoje, n=472

Dar 4% apklaustųjų teigė, jog jiems apskritai nepatinka knygos, nemėgsta jų skaityti. 3% vaikų nepatenkinti griežtomis, piktomis bibliotekininkėmis.

Apibendrinus visus vaikams bibliotekoje patinkančius ir nepatinkančius dalykus, galima išskirti esminius vaikų lūkesčius bibliotekos veiklai:

- vaikus žavi bibliotekoje esanti knygų ar žurnalų gausa, tačiau vaikams taip pat aktualu, jog ji būtų savalaikiai atnaujinama;
- galimybė naudotis kompiuteriu ar internetu vaikams priimtina ir patraukli, tačiau ji turi būti pagrįsta pakankamu kompiuterių skaičiumi ir vaikų poreikius atitinkančiomis techninėmis savybėmis;
- bibliotekoje vaikams reikia jaukumo, ramybės bet kartu ir galimybės bendrauti su kitais asmenimis. Nors šios savybės nėra lengvai tarpusavyje suderinamos, o bibliotekose jaučiamas vietos stygius, idealiuoju atveju būtų puiku, jei būtų įmanoma atskirti erdves, įgalinčias tiek vaikų susikaupimą, tiek atvirą bendravimą;
- vaikai jaučia prielankumą maloniems ir paslaugiams darbuotojams, juos atgraso nemandagios, per griežtos ir piktos bibliotekininkės.

8.2. Su biblioteka siejamos asociacijos

- Biblioteka vaikams dažniausiai asocijuojasi su knygomis -

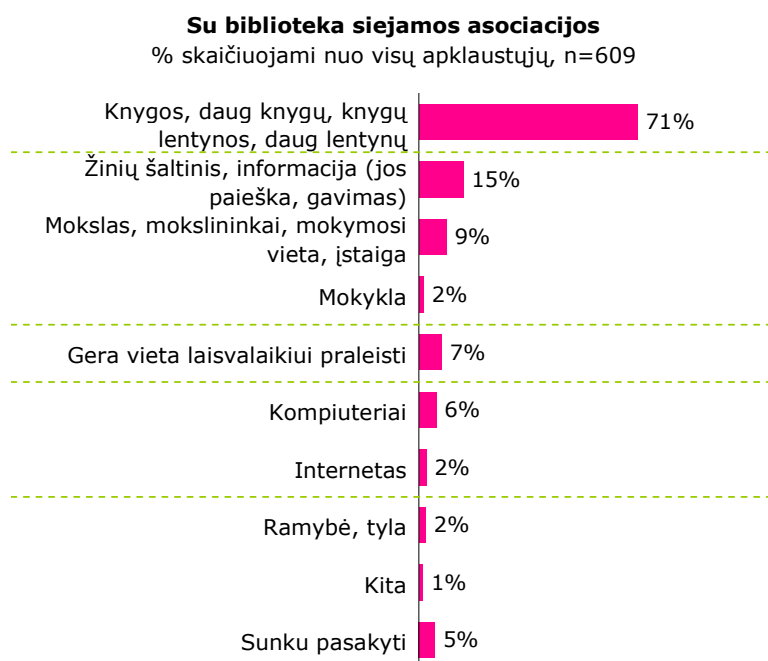
Dažniausiai biblioteka vaikams asocijuojasi su tradicinėmis šios įstaigos funkcijomis – su knygomis bei jų gausa (71%).

Dalis respondentų biblioteką suvokia platesne prasme. 15% vaikų biblioteką sieja su žiniomis bei informacija. Dar 9% apklaustųjų biblioteką sugretino su mokslu, o 2% respondentų - su mokykla. Tiek informacijos šaltinio, tiek mokslo asociacijos iš esmės nurodo į bibliotekos suteikiamą galimybę žinoti, o tokia galimybė vaiko gyvenime labai svarbi.

Dar 7% vaikų teigė, jog biblioteka jiems asocijuojasi su gera vieta praleisti laisvalaikį.

Viešojoje bibliotekoje diegiama vieša interneto prieiga taip pat paliko savo žymę vaikų sąmonėje. 6% vaikų teigė, jog biblioteka jiems asocijuojasi su kompiuteriais, o dar 2% paminėjo internetą.

Dar 2% vaikų biblioteką gretina su ramybe ir tyla.

8.3. Bibliotekos įvaizdinių savybių vertinimas

- Bibliotekos įvaizdis – pozityvus -

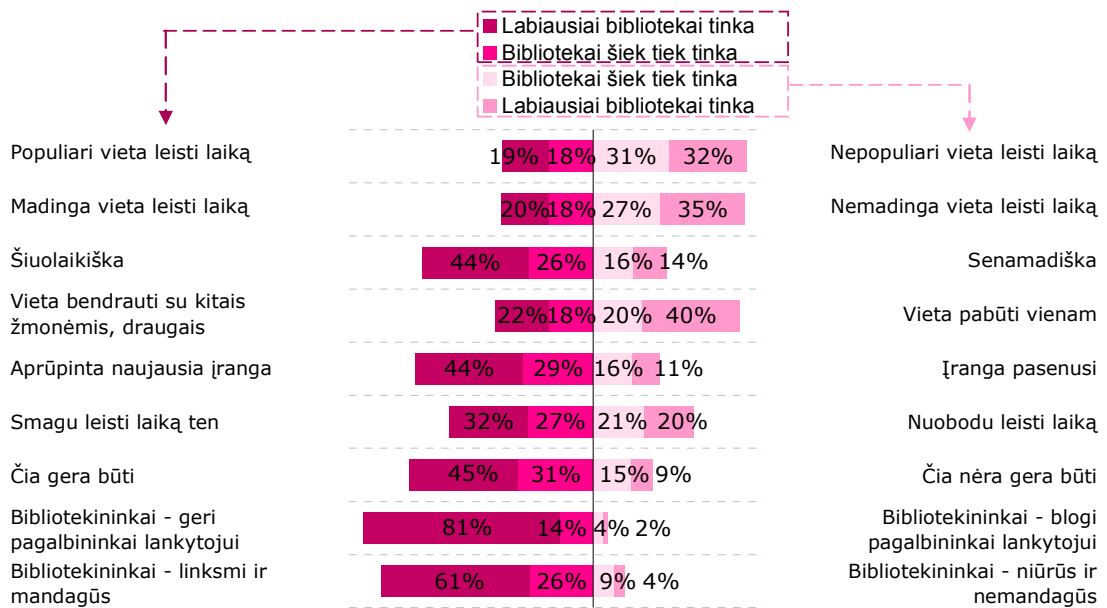
Vaikai biblioteką suvokia pakankamai pozityviai. Jų nuomone, bibliotekoje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai, galintys pagelbėti lankytojui. Be to, biblioteką vaikai suvokia kaip šiuolaikišką, naujausia įranga aprūpintą įstaigą, kurioje gera būti. Paprastai biblioteka vaikams yra vieta pabūti vienam.

Tačiau biblioteka, vaikų nuomone, nėra populiari ar madinga vieta.

12 metų vaikai kiek dažniau bibliotekai priskiria populiarios ir madingos vietos, kurioje smagu leisti laiką, įvaizdį. Namuose neturintieji interneto dažniau mano, jog biblioteka yra naujausia įranga aprūpinta populiari ir bendravimui skirta vieta, kurioje gera būti. Merginos kiek dažniau mano, jog bibliotekoje yra gera atmosfera bei čia gera leisti laiką. Vaikai, kurie internetu naudojami vidutiniškai dažnai (keletą kartų per savaitę), dažniau paminėjo, jog biblioteka yra populiari. Apie tai, kad biblioteka yra aprūpinta naujausia įranga dažniau mano nedidelių miestelių gyventojai.

Įvaizdinės bibliotekos savybės

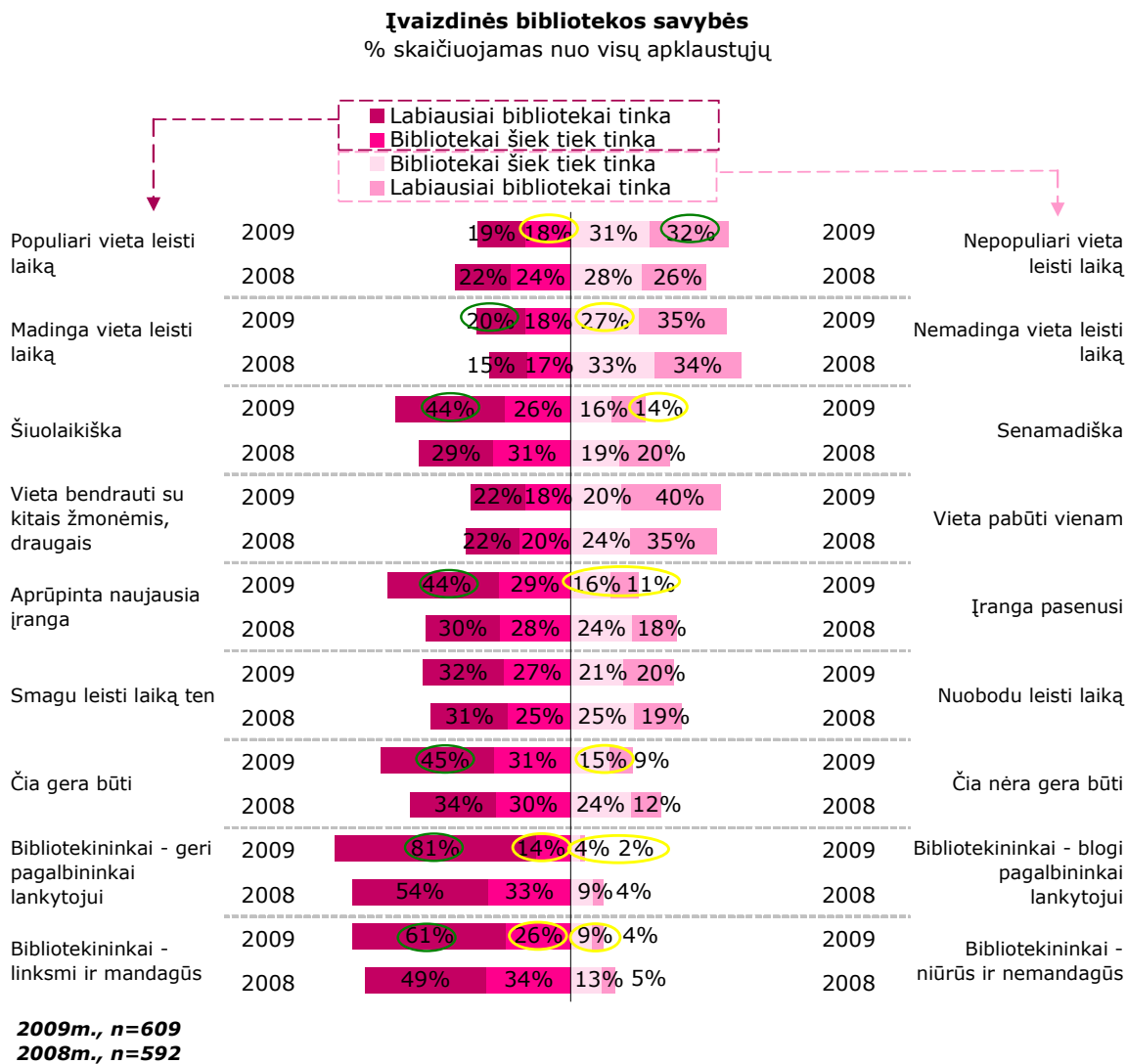
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

Per pastaruosius metus pagerėjo bibliotekos, kaip populiaros, šiuolaikiškos, gera įranga aprūpintos vietos, kurioje gera leisti laiką, įvaizdis. Be to, kiek daugiau vaikų šiais metais mano, jog bibliotekoje dirba linksmi, mandagūs bei pagelbstintys darbuotojai.

Tačiau pastaraisiais metais sumažėjo vaikų, kurie biblioteką laiko populiaria vieta.

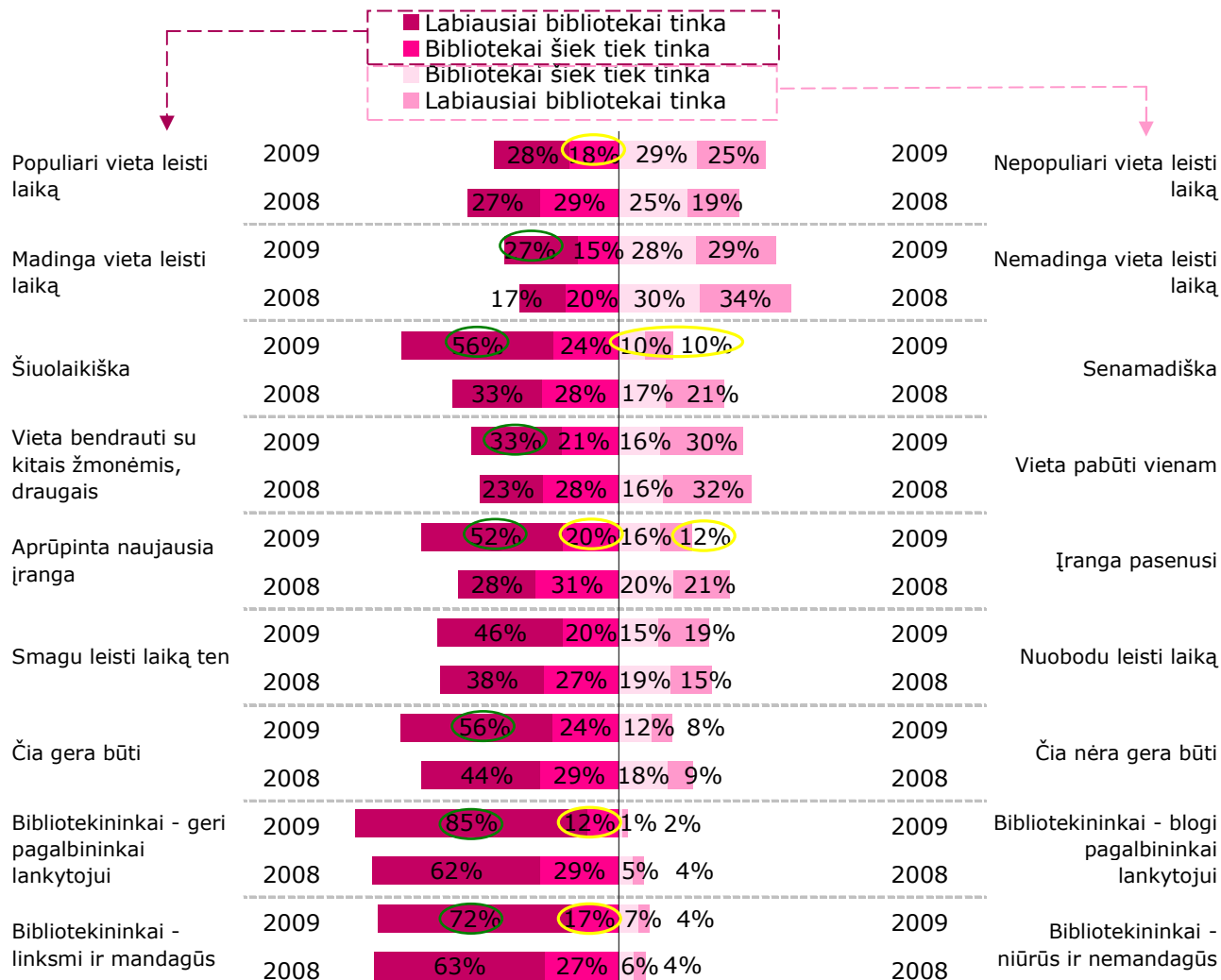
 Pakartotinai apklausti vaikai šiais metais biblioteką dažniau suvokia kaip madingą bei naujausia įranga aprūpintą įstaigą, kurioje dirba galintys pagelbėti darbuotojai (žr. 2 Priedo lentelę Nr. 5.1).

Kaimo vaikai biblioteką suvokia kiek kitaip, nei miestiečiai. Jie biblioteką, kiek dažniau nei miesto gyventojai, tapatina su populiaria, šiuolaikiška vieta, kuri skirta bendrauti su kitais žmonėmis, kurioje smagu leisti laiką, gera būti bei galima konsultuotis su darbuotojais. Be to, kaime gyvenantys vaikai pastaraisiais metais dažniau biblioteką suvokia kaip šiuolaikišką, naujaisią įrangą aprūpintą vietą, kurioje gera būti, tačiau ši įstaiga vis rečiau įvertinama kaip populiari vieta.

Įvaizdinės bibliotekos savybės (kaimo gyventojų nuomonė)

% skaičiuojamas nuo kaime gyvenančių vaikų

2009m., n=225

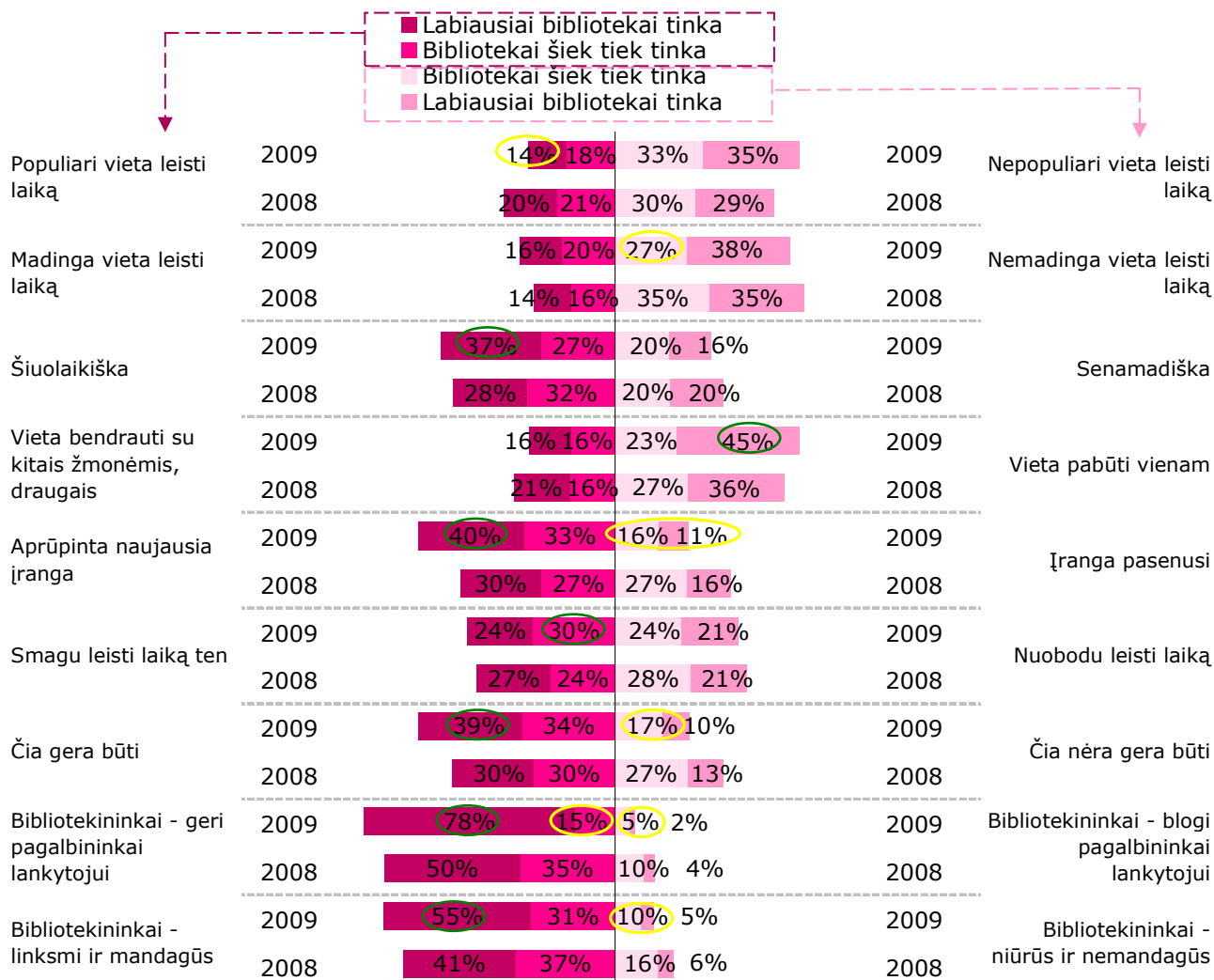
2008m., n=194

Miesto gyventojai bibliotekas vertina kiek skeptiškiau. Jų nuomone, ši vieta mažiau populiari, kiek senamadiška ir nuobodi, labiau skirta pabūti vienam, joje nėra gera būti, o bibliotekininkai dažnai negali pagelbėti.

Pastaraisiais metais mieste padaugėjo biblioteką šiuolaikiška, aprūpinta naujausia įranga laikančių vaikų. Be to, kiek dažniau ji vertinama kaip vieta, kurioje gera būti, kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai, galintys pagelbėti lankytojams.

Įvaizdinės bibliotekos savybės (miesto gyventojų nuomonė)

% skaičiuojamas nuo mieste gyvenančių vaikų

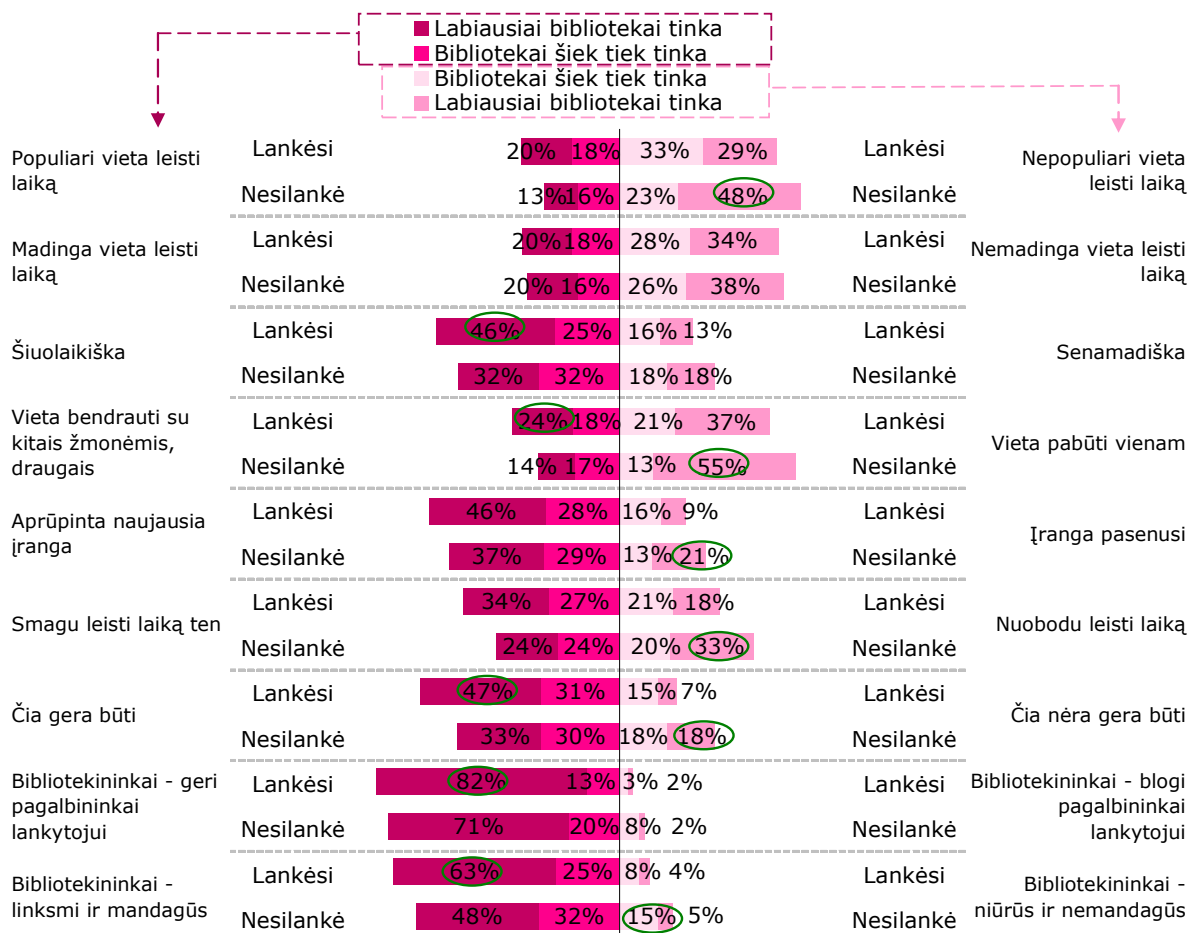
2009m., n=384

2008m., n=398

Bibliotekos įvaizdis susijęs ir su lankymusi joje. Vaikai, kurie teigė kada nors lankęsi bibliotekoje, šią įstaigą dažniau suvokia kaip populiarią, bendravimui skirtą vietą, kurioje gera būti, bei kurioje dirba linksmas, mandagus bei galintis padėti personalas.

Įvaizdinės bibliotekos savybės ir lankymasis bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių

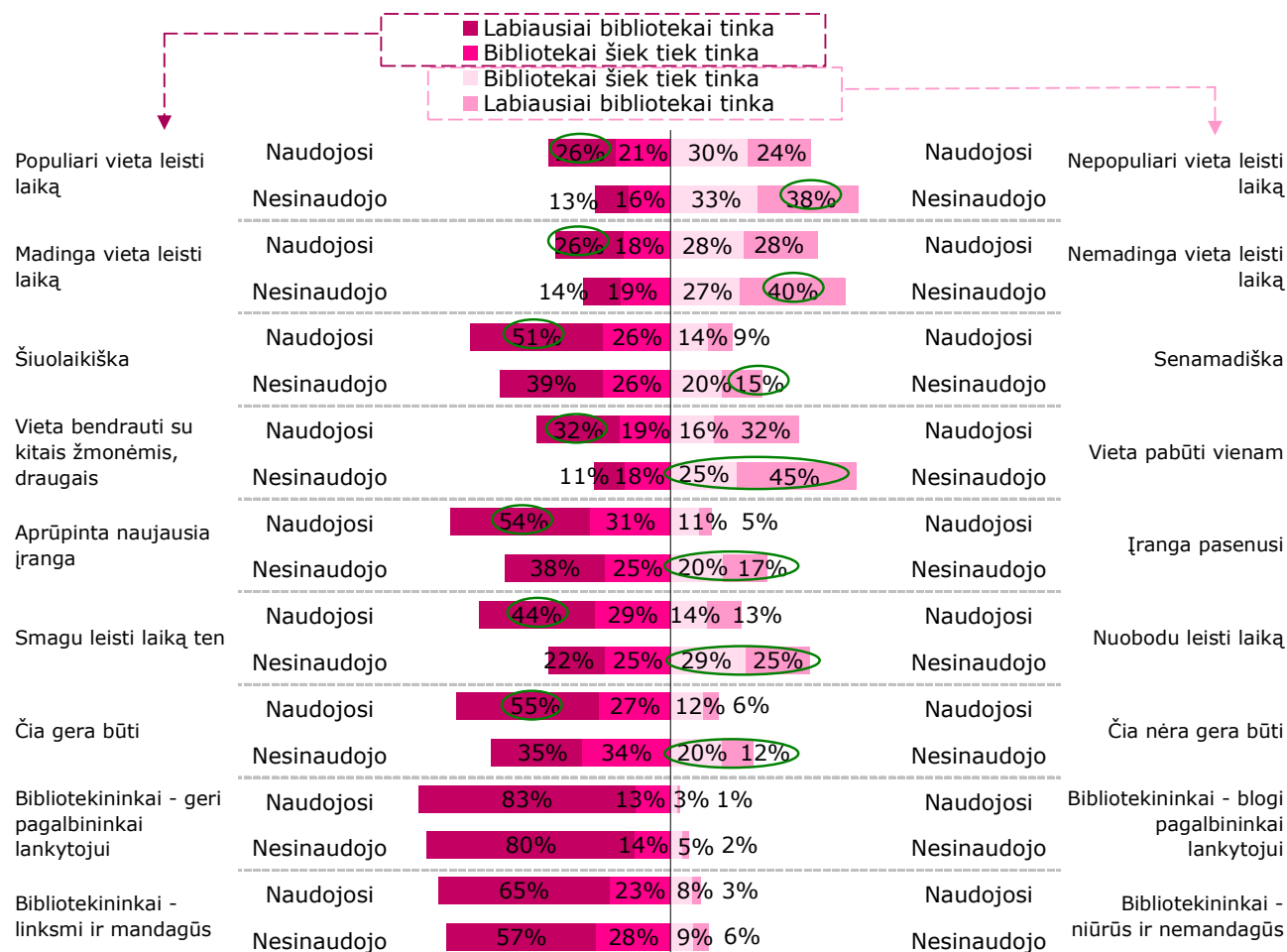

Lankėsi, n=517

Nesilankė, n=92

Be to, bibliotekos įvaizdžiui didelės reikšmės turi vieša interneto prieiga. Vaikai, kada nors naudojęsi bibliotekoje internetu, ją suvokia pozityviau, nei šia paslauga nesinaudoję apklaustieji. Vieša interneto prieiga bibliotekoje naudojęsi vaikai dažniau mano, jog biblioteka madinga, populiari, šiuolaikiška, joje įdiegta naujusia įranga. Be to, čia galima bendrauti su kitais žmonėmis bei apskritai smagu ir gera čia leisti laiką. Tiek viešos interneto prieigos vartotojai, tiek nevartotojai bibliotekos darbuotojus vertina vienodai.

Įvaizdinės bibliotekos savybės ir VIP bibliotekoje naudojimas
% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių

Naudojosi VIP, n=297

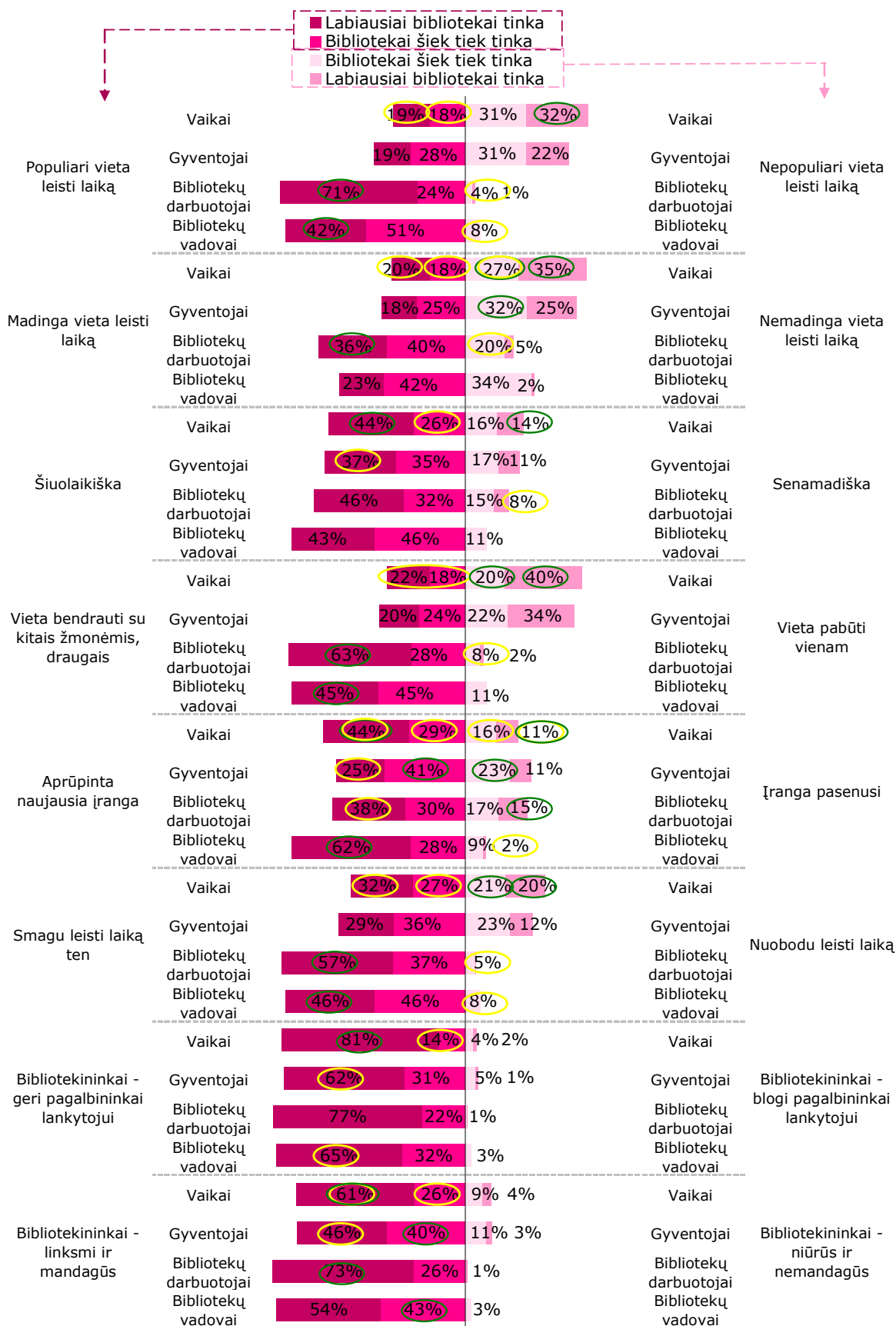
Nesinaudojo VIP, n=244

Bibliotekos įvaizdį palyginus tarp 12-14 metų amžiaus vaikų, 15-74 metų amžiaus gyventojų, bibliotekų darbuotojų bei jų vadovų matome, jog vaikų nuomonė artima bendrai gyventojų nuomonei. Tuo tarpu bibliotekoje dirbantys asmenys (bibliotekininkai ar jų vadovai) išsiskiria gerokai pozityvesniu požiūriu į savo darbovietę.

Vaikų, kaip ir gyventojų akimis, biblioteka rečiau suvokiama kaip madinga ir populiari vieta, kurioje smagu leisti laiką bei kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai. Be to, vaikai dažniau nei bibliotekų vadovai ar darbuotojai mano, jog biblioteka yra skirta pabūti vienam.

Įvaizdinės bibliotekos savybės

% skaičiuojamas nuo atsakiusiųjų tikslinių grupių respondentų

Vaikai, n=609

Gyventojai, n=1120

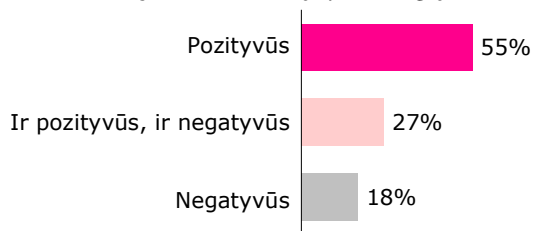
Bibliotekų darbuotojai, n=611

Bibliotekų vadovai, n=65

Apibendrintai pagal tai, kaip dažnai vaikai bibliotekoms priskyre pozityvias savybes, galime juos skirstyti į tokias grupes⁶:

- ➔ labiau pozityviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę vaikai;
- ➔ labiau neutraliai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę vaikai (būdingas tiek pozityvus, tiek negatyvus požiūris);
- ➔ labiau negatyviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę vaikai.

Vaikų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=609

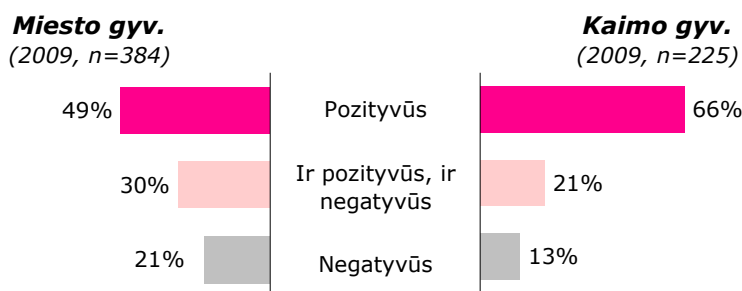

Pozityviai bibliotekos atžvilgiu nusiteikusių vaikų yra daugiau nei pusė (55%). Tuo tarpu negatyvesniu požiūriu pasižymi tik kas penktas (18%) vaikas.

Pozityviai bibliotekos atžvilgiu dažniau yra nusiteikę merginos bei 12 metų amžiaus vaikai. Tuo tarpu vaikinai, didmiesčių gyventojai bei 14 metų vaikai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę skeptiškiau.

Tarp kaime gyvenančių vaikų kiek daugiau yra pozityviai bibliotekos atžvilgiu nusiteikusių respondentų. Tuo tarpu tarp miestiečių kiek daugiau yra negatyviai bibliotekos atžvilgiu nusiteikusiųjų.

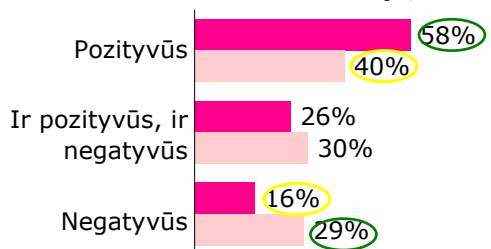
Vaikų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių vaikų

Kaip jau buvo minėta, vaikų bibliotekos suvokimas yra susijęs su lankymusi joje bei naudojimusi vieša interneto prieiga. Vaikai, kurie yra lankęsi bibliotekoje, bei kurie yra naudojęsi vieša interneto prieiga joje, yra geresnės nuomonės bibliotekos atžvilgiu.

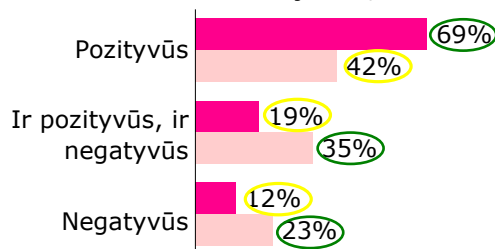
Vaikų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių
 ■ Lankėsi bibliotekoje, n=517
 ■ Nesilankė bibliotekoje, n=92

Vaikų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių
 ■ Naudojasi VIP, n=297
 ■ Nesinaudoja VIP, n=244

⁶ Grupės buvo išskirtos skaičiuojant, kiek kartų (iš 9 galimų), apibūdinamas biblioteką, vaikas pasirinko pozityviają įvaizdinės savybės pusę. „Labiau pozityviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ vaikai bibliotekoms priskyre 6-9 pozityvių savybių, „labiau neutraliai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ – 4-5 pozityvias savybes, „labiau negatyviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ gyventojai bibliotekoms priskyre 3-0 pozityvių savybių.

9. Išvados ir apibendrinimai

Naudojimasis kompiuteriu ir internetu

Kompiuteris ir internetas yra neatsiejami nuo šiandienos vaikų gyvenimo. Visi tyrimo metu apklausti vaikai teigė turintys vienokias ar kitokias galimybes naudotis internetu namuose ar mokykloje. Internetu vaikai naudojami labai intensyviai ir būtent ši naudojimosi internetu ypatybė gali lemti, jog vis dažniau internetas yra diegiamas namuose, taip užtikrinant vaikui galimybę juo naudotis kiekvieną dieną.

Interneto pagalba paprastai vaikai ne vien bendrauja, žaidžia žaidimus, bet pasitelkia jį ir edukaciniais tikslais. Be to, analizuojamame 12-14 metų amžiaus periode susiformuoja pagrindiniai naudojimosi kompiuteriu ar internetu įgūdžiai. Tad jei vaikai neturi pakankamų galimybių naudotis internetu ar kompiuteriu, išauga rizika, jog jie, dėl informacinės izoliacijos, bus išstumti į socialinius visuomenės paribius. Be to, minėtų galimybių ribotumas turės įtakos ir jų ateities perspektyvoms.

Internetas – neatsiejama vaikų laisvalaikio, bendravimo ir tobulėjimo dalis

Naudojimasis vieša interneto prieiga

Vieša interneto prieiga bibliotekoje yra viena iš alternatyvų, galinčių turėti įtakos vaikų, esančių rizikos grupėje, socialinės atskirties mažinimui. Interneto prieiga bibliotekose itin aktuali kaime gyvenantiems vaikams, bei vaikams, kurie neturi galimybės internetu naudotis namuose.

Šiuo metu kas antras vaikas yra naudojęsis internetu bibliotekoje, o per ateinantį pusmetį juo pasinaudos dar 13% visų Lietuvos vaikų, kurie nėra išmėginę šios paslaugos.

Paprastai viešojoje bibliotekoje internetas dažniau pasitelkiamas informacijos paieškai. Tuo tarpu kitose vietose (ne viešojoje bibliotekoje) juo dažniausiai naudojama bendraujant ar žaidžiant žaidimus.

Esminis veiksnys, stabdantis viešos interneto prieigos vartojimą vaikų tarpe – auganti interneto skvarba asmeninėje erdvėje.

Viešos interneto prieigos bibliotekoje potencialas nėra didelis, tačiau paslauga – būtina

Išplėsta bibliotekų misija bei bibliotekos įvaizdis

Nors dažniausiai biblioteką vaikai suvokia kaip tradicines knygų išdavimo paslaugas teikiančią instituciją, vieša interneto prieiga tapo nebeatsiejama jos dalimi, praplėtusia šios institucijos paslaugų spektrą ir suteikusia naujų spalvų jos įvaizdžiui.

Apskritai bibliotekos įvaizdis vaikų akimis yra pakankamai pozityvus. Tačiau bibliotekoje besilankantys vaikai yra geresnės nuomonės apie biblioteką, nei joje nesilankantieji, kas rodo mažesnę pastarųjų informuotumą apie bibliotekos veiklą.

Vieša interneto prieiga besinaudojantys vaikai taip pat yra geresnės nuomonės apie biblioteką nei tie, kurie internetu bibliotekoje nesinaudoja. Tad interneto prieiga bibliotekoje turi teigiamos įtakos bibliotekos įvaizdžiui.

Vieša interneto prieiga padeda kurti ir stiprinti pozityvesnį bibliotekos įvaizdį